

report

Připraveni na nejhorší

Skupina příslušníků speciálních sil absolvovala kurz CLS, který vychází ze zkušeností s poskytováním první pomoci v zahraničních operacích

Winter Survival tak trochu na blátě

Také letošní, již 24. ročník mezinárodního Mistrovství Armády České republiky v zimním přírodním víceboji Winter Survival 2018 byl doslova extrémně náročný a v některých případech i dost bolest. Tak trochu paradoxně k tomu přispěla skutečnost, že nižší polohy Hrubého Jeseníku byly letos úplně bez sněhu. Soutěžícím namísto překonávání terénu na lyžích ve většině případů nezbývalo nic jiného, než desítky kilometrů nést skialpové lyže na zádech. Kromě této záležitosti jim ale dávaly pořádně zabrat i jednotlivé survivaloviny, v jejichž vymýšlení rozhodně nechybí organizátorům fantazie. Soutěžící tedy opět museli strávit dvě studené noci v terénu, a to

bez stanu, většinou v improvizované postavených bivacích. Improvizovaný byl i způsob stravování po dobu hlavního závodu. Účastníci zdolávali skalní stěny, překonávali říční rokle a vodní toky, poskytovali první pomoc a transportovali raněného. Jedním z úkolů bylo také vytažení závodníka s pomocí lan do korun stromů, kde musel vyměnit vybitou baterii do vysílačky. Dalšími disciplínami byla střelba na terče z útočné pušky Bren a pistole Phantom, vedení boje s nepřítelem o bunkr z pohraničního opevnění, sjezd na lyžích na čas a orientační běh.

Pokud bychom měli letošní ročník představit převážně v číslech, pak dvě tříčlenná družstva

z 22 účastníků ze závodu předčasně odstoupila. Z těch, kteří dorazili do cíle, skončili na prvním a posledním místě zahraniční účastníci, konkrétně Rakušané a Ukrajinci. Jednalo se o dvě ze šesti zahraničních družstev. Poprvé v historii se tohoto extrémního závodu účastnili příslušníci Policie České republiky. Konkrétně se jednalo o zásahové jednotky Jihomoravského a Moravsko-slezského kraje. Podrobnou reportáž z letošního Winter Survivalu přineseme v příštím čísle.

Text a foto: Vladimír Marek

Č.h. N.g.	Hodn. Rank	Jméno, Příjmení First Name, Surname	Družstvo Team	1. DEN 1st DAY		2. DEN 2nd DAY		3. DEN 3rd DAY		4. DEN 4th DAY		CELKOVÉ VÝSLEDKY TOTAL RESULTS	
				BODY POINTS	POŘADÍ ORDER	BODY POINTS	POŘADÍ ORDER	BODY POINTS	POŘADÍ ORDER	BODY POINTS	POŘADÍ ORDER	BODY POINTS	POŘADÍ ORDER
9	OR-5 OR-5 OF-1	Daniel BUCHACHER David SUNTINGER Peter LAMPRECHT	Austria	293	1	288	5	396	1	277	1	1254	1
7	des. kpt. Čet.	Milan WURST Viktor NOVOTNÝ Ivo VRBA	7.mb Hranice	177	6	418	1	340	2	118	6	1053	2
8	kpt. Čet.	Michal PECH Jan RADA	Alog St. Boleslav	242	2	348	2	172	7	195	3	957	3
20	nřtm. por.	Miroslav ŠROLER Miroslav HOVORKA	VzdS Praha	167	7	317	3	247	3	140	5	871	4
14	Čet. nřtm.	Václav ANTEL Jakub ČERVENKA	72.mpr Přáslavice	241	3	297	4	208	5	65	12	811	5
16	des. řtm. svob.	Pavel BLABLA Michal VASKÝ Vojtěch NEUMANN	13.dp Jince	223	4	256	6	98	13	208	2	785	6
22	npor. Čet.	Matej PÍČKA Adam ŠTĚPÁN	14.plogp Pardubice	157	8	234	7	168	8	83	9	642	7
10	Čet. řtm.	Zdeněk ŠROLER Jakub HAVEL	UO Brno	56	17	206	9	204	6	51	13	517	8
21	řtm. řtm.	Jakub ŠVANBA Jan MIROŠ	Slovakia	180	5	121	14	125	10	75	11	501	9
5	řtm. řtm. Čet.	Tomáš MARTINKA Dušan VICÁN Kornel KÁNIK Michal RAJNIAK	102.pzpr Prostějov	36	19	219	8	209	4	35	16	499	10
15	řtm. řtm.	Jiří FOLTVS Martin JANSÁ	ZJ JmK Brno	72	12	174	10	77	14	89	7	412	11
13	drap. drap.	Radim MADĚRANEK Jiří BOREŠ	Poland	101	11	172	11	39	15	79	10	391	12
19	OR-5 OR-5 OR-5	Maciej LUKASZEWICZ Tomasz KUŚ	VP Praha	31	20	147	13	160	9	7	19	345	13
11	drap. řtm. řtm.	Radek PATLEJCH Pavel KRĚHKÝ Karel ROZYPAL	Germany	53	18	58	18	29	16	158	4	298	14
1	OR-3 OR-6 OF-1	Benedikt MOTZET Tobias BERNATEK Christoph BOCKMANN	Belgium	66	14	34	21	105	12	89	7	294	15
2	OR-6 OR-7 OR-8	Jelle Van HALEWLIJCK Maarten SANSEN Fabrice ETIENNE	73.řpr Přáslavice	72	12	94	16	114	11	12	17	292	16
6	řtm. svob. des.	Josef ZLÁMAL Tomáš MATUŠÍK Petr POSPÍŠIL	ZJ MSK Ostrava	62	15	100	15	-5	17	8	18	165	17
17	prap. prap. prap.	Michal APOLENÁŘ Jan PAPIK Aleš SOLNICKÝ	VO FTVS Praha	120	10	57	19	-125	18	43	15	95	18
3	des. Čet. por.	Jakub SMAN Jan DOLEŽAL Michal PUNČOCHAŘ	FVZ UO Brno	25	21	53	20	-128	19	46	14	-4	19
4	des. řtm. řtm.	Jan PŇÁČEK Jakub VOMÁČKA Jakub KRÁL	Ukraine	-14	22	-21	22	-322	20	4	20	-353	20
18	OF-5 cadet cadet	Ihor OVCHARUK Roman ZAMBICKYI Vitalii MATHUSENKO	43. vpr Chrudim	133	9	162	12	N/A	DNF	0	DNS	N/A	21
12	nřtm. řtm. Čet.	Richard DVOŘÁK Ondřej PAJER Zdeněk ČERNÝ	15.žp Bechyně	61	16	89	17	N/A	DNF	0	DNS	N/A	22

Ministryně obrany v Afghánistánu

O tvrdých podmínkách, ale i o výsledcích práce českých vojáků v Afghánistánu, se ministryně obrany Karla Šlechtová v doprovodu náměstka MO Jakuba Landovského a ředitele Společného operačního centra MO generálmajora Jiřího Vernera přesvědčila přímo na obou základnách, na kterých Češi společně se spojenci nyní působí, tedy v Kábulu i na Bagrámu.

Vrchní velitel operace Resolute Support v Afghánistánu generál John W. Nicholson při setkání s ministryní Šlechtovou vyzvedl českou jednotku jako jeden z těch vůbec nejlépe sloužících týmů, který v zemi je. „Paní ministryně, velice si ceníme práce vašich vojáků, kteří působí v této misi. Patří k těm nejlepším, které zde máme a vždy, když máme společná jednání v rámci mise, ale i na národní úrovni, vyzdvihují jejich profesionalitu, obětavost, ale i disciplínu. Je třeba zmínit i jejich skvělou jazykovou vybavenost, díky níž nemají žádné bariéry ani při náročném spojení a koordinaci sil,“ uvedl generál Nicholson.

Nejvíce času ze své oficiální návštěvy Afghánistánu ministryně Karla Šlechtová strávila s českými vojáky, jelikož chtěla získat klíčové informace přímo z místa a od našich partnerů. „Přímo v místech krizí chráníte Českou republiku před pronikáním terorismu do Evropy nebo nelegální migrací. Blíže a konkrétněji už to snad ani nejde. Afghánistán je

bohužel stále velmi nebezpečné místo. Vy se s náročností prostředí vyrovnáváte více než dobře. Jsem velmi ráda, že jsem potkala další sebevědomé, motivované a dobře připravené vojáky. Přesvědčila jsem se, že si zasluhujete naši pozornost, poděkování a plnou podporu. Nenaříkáte si a nestěžujete si, i když to máte mnohdy opravdu náročné a doslova nasažujete své životy. Nezapomínám ani na vaše potřeby, protože v médiích se až příliš často objevují pochybnosti, zda máte opravdu vše, co potřebujete. Máme na ministerstvu řadu velkých projektů, ale nesmíme zapomenat, že možná ještě důležitější jsou investice do vás vojáků, do vašeho vzdělání, přípravy, výcviku a samozřejmě i špičkové výbavy a výstroje. Zde je a vždy bude co zlepšovat. Držím vám palce a těším se na setkání na tradičním slavnostním nástupu po návratu do vlasti,“ uvedla na závěr ministryně Karla Šlechtová.

Text a foto: Michal Voska

Můžeme jít jen tak rychle, jak nám to okolnosti dovolí 2

Rozhovor s náčelníkem Generálního štábu AČR přináší nejen ohlednutí za uplynulým rokem, ale také ukazuje, co čeká Armádu České republiky v nadcházejícím období

Připraveni na nejhorší 6

Skupina příslušníků speciálních sil absolvovala kurz CLS, který vychází ze zkušeností s poskytováním první pomoci v zahraničních operacích

Inženýr letecké techniky 8

Představujeme vojenské profese

Pod vlajkou OSN 10

Jak se stát vojenským pozorovatelem OSN

Významný post 12

Generál Bubeník bude novým předsedou Výboru náčelníků zdravotnických služeb NATO

Imitovali napadení vrtulníku 14

Palubní střelci v šumavských Boleticích pilovali své umění a předávali zkušenosti

Denně pod palbou hackerů 16

Operátoři z Centra CIRC chrání komunikační síť resortu obrany 24 hodin sedm dní v týdnu

Odstartovala další z misí 18

Čeští chemici budou po dobu šesti měsíců cvičit a mentorovat na základně v Al-Taji své irácké kolegy

Mileniálové 20

Generace využívající nejmodernější komunikační technologie bude brzy tvořit základ nejen naší armády

Sníh a led 24

Náročný výcvik zaměřený na přesuny na sněhu a ledu prověřil vojáky v extrémních podmínkách

Turniket 26

Zdravotnické škrtidlo, bez kterého se voják neobejde

Eliminace přetížení a zranění: Preventivní strategie 28

Manuál profesionálního vojáka

Gray Wolf 32

Americká odpověď na ruské protivzdušné systémy S-400

F-117A Nighthawk 34

Definitivně vyřazen

Servis tanků 38

Státní podnik VOP CZ zajistí opravy až do roku 2021

Jednooká legenda od Dunkerque 40

Od úmrtí druhoválečného veterána kapitána Karla Vrdlovce uplynulo patnáct let

Bitva o koleje 42

Bitva o železniční uzel Bachmač, od které v těchto dnech uplynulo sto let, měla rozhodující význam pro další osud legii

Nemohl nebýt hrdinou 44

Od bitvy u Sokolova, kde padl Hrdina SSSR kapitán Otakar Jaroš, uplynulo sedmdesát pět let

Rukávové znaky 46

Manuál profesionálního vojáka

Meziválečné období 1918–1939 48

Pohled na služební tělovýchovu a vývoj požadavků tělesné zdatnosti příslušníků armády

Rozhovor s náčelníkem Generálního štábu AČR přináší nejen ohlédnutí za uplynulým rokem, ale také ukazuje, co čeká Armádu České republiky v nadcházejícím období

Můžeme jít jen tak rychle, jak nám to okolnosti dovolí

Náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář má za sebou v této funkci další rok. V následujícím rozhovoru jsme ho požádali nejen o to, aby zhodnotil, jaký byl a co naší armádě přinesl.

Jak hodnotíte z vašeho pohledu uplynulý rok v armádě?

Především bych chtěl poděkovat všem vojákům AČR i občanským a státním zaměstnancům za práci, kterou odvedli v loňském roce. A nejen jim, ale i civilní části Ministerstva obrany. Po celou dobu mé služby jsem nikdy nerozlišoval zelenou a bílou část resortu. Pokud mezi těmito dvěma složkami není synergie, pak nikdy ten systém nepracuje dobře. Za mě tedy velké poděkování za vše, co se v loňském roce podařilo udělat.

Na velitelském shromáždění koncem roku 2016 jste jako hlavní priority pro rok 2017 stanovil pokračování

v doplňování vojáků z povolání v záloze, přípravu vojsk a záloh, plnění mezinárodních závazků, modernizaci především pozemních sil a zpracování koncepcí, zejména Koncepce použití Ozbrojených sil ČR. Co všechno se vám z tohoto podařilo splnit a kde naopak máme ještě rezervy?

Začnu částí doplňování personálu. V tomto směru jsme na dobré cestě. V loňském roce přišlo fyzicky do armády 2 173 nových vojáků. Armáda je nyní naplněna přibližně na osmdesát tři procent. Což jsou skvělá čísla. Dobré je i to, že také v letošním roce máme jak finanční, tak i materiální prostředky k zabezpečení dalšího nábory. Pokračovali jsme

také v doplňování jednotek aktivní zálohy. V současné době máme 2 666 záložníků. Jestliže náš cílový stav aktivní zálohy je pět tisíc vojáků v roce 2025, pak jsme již na více než padesáti procentech. Jen v loňském roce jsme získali více jak 700 nových záložníků. I za to bych chtěl poděkovat, a to nejen rekrutačním střediskům, krajským vojenským velitelstvím a Velitelství výcviku – Vojenské akademii ve Vyškově, které zabezpečovaly nábor a základní přípravu, ale i těm, kteří mají na starost zařazení těchto vojáků do nových jednotek a jejich další výcvik.

Nejen v loňském, ale i v letošním roce se zabýváme naplňováním dokumentu, který schválila vláda, a sice Koncepcí výstavby AČR.

Podle ní by armáda měla mít v roce 2025 celkový stav více než 24 000 vojáků. Zatím všechno nasvědčuje tomu, že toto číslo dosáhne. V loňském roce byly schváleny koncepce výstavby pozemních i vzdušných sil a vláda přijala příslušné strategické programy rozvoje. Koncepce použití ozbrojených sil 2030 je schválena radou MO pro plánování pro obecné scénáře a v rámci prací na Plánu obrany ČR budou tyto generické scénáře postupně nahrazovány konkrétními. Provedli jsme testování možných variant nových bojových vozidel pěchoty a řadu dalších kroků.

Zmínil jste, že armáda je v současné době naplněna zhruba z osmdesáti tří procent. Sto procent určitě nikdy mít nebude, jakou naplněnost ale považujete za optimální?

Nyní pokračujeme v doplňování zejména 13. dělostřeleckého pluku, 25. protiletadlového raketového pluku a logistického praporu v Lipníku nad Bečvou i dalších jednotek. Sto procent vojáků nikdy mít asi nebudeme, ani to není naším cílem. Pokud se armáda dostane na naplněnost devadesáti procent plus, tak to bude stav, který nás uspokojí. Je potřeba ale říci, že nás čekají i úkoly ve výstavbě nových jednotek. Ať již se jedná o jednotku praporečnického typu v posádce Rakovník či třetí prvek, který budeme budovat vedle dvou stávajících mechanizovaných brigád. Obranná strategie ČR hovoří o dalších 5 000 vojácích v rámci ozbrojených sil.

V posledních měsících se klade důraz rovněž na doplňování důstojnického sboru. Jak jste spokojeni s činností Univerzity obrany a úrovní jejich absolventů?

S Univerzitou obrany jsme v neustálém kontaktu, a to jak já s rektorem, tak na nižší úrovni jednotliví náčelníci druhů sil se svými akademickými protějšky. Ti prakticky nepřetržitě komunikují a předávají naše požadavky. Je tedy velice důležité, že o sobě víme. Naším cílem musí být, aby byla Univerzita obrany trvale konkurenceschopná, a to nejen vůči civilnímu prostředí. Především musí armádě dodávat takové posluchače, o něž máme zájem a kteří v armádě najdou uplatnění. Mladé důstojníky, kteří když přijdou k útvaru, znají jednotku, znají techniku a jsou schopni se postavit před vojáky a zavelet jim. Musí být také schopni v krátké době odjet na zahraniční misi a plnit v ní specifické úkoly. Je tedy nezbytné, aby Univerzita obrany ve své každodenní činnosti vnímala tuto potřebu AČR, aby navyšovala své kapacity. Nezapomínejme ani na přímý nábor.

V minulosti se v tomto směru Univerzita obrany snažila přiblížit potřebám armády zřízením fakulty tzv. leadershipu...

Leadership je obecný pojem, který je někdy poměrně složité rozkódovat v praxi. S rektorem Univerzity obrany jsme diskutovali o tom, že je potřeba do učebních programů vrátit

větší míru odbornosti, aby posluchači měli co nejdříve jasně definováno, co budou studovat a čím se stanou po ukončení školy. Aby například pilot vrtulníku, a nejen on, se co nejdříve dostal k technice. To samé se samozřejmě týká i ostatních odborností.

V souvislosti s aktivní zálohou jste zmínil, že je ještě potřeba zapracovat na lepším sladění výcviku a materiálno-technickém zabezpečení. O co konkrétně by se mělo jednat?

Aktivní záloha je dnes již platnou součástí AČR. Je to ale i projekt, který se stále rozvíjí. Na Generálním štábu jsme proto posílili oddělení zabývající se výběrem, přípravou, výcvikem i případným nasazením této složky armády. Musíme vnímat, že její příslušníci se povolávají jen na konkrétní cvičení a nasazení. Nejsou to permanentně fungující jednotky a to může samozřejmě přinášet jisté problémy, s nimiž se musíme naučit co nejlépe pracovat. Tyto nové přístupy musíme prosazovat cestou velitelů útvarů a ředitelů KVV. Zúčastňují se jednání velitelů jednotek aktivní zálohy, kde se řeší běžné každodenní vojenské potřeby. Snažíme se i tyto záležitosti nějakým způsobem koordinovat.

Na Doupově by měly vzniknout další výcvikové kapacity. Je to jedna z oblastí, kde nás tlačí bota?

Armáda by pro zájemce z civilu měla být zajímavá. Pokud má být schopna vybrat a připravit své nové příslušníky, pak k tomu musí mít i odpovídající kapacity. Tyto úkoly jsou samozřejmě velmi dobře plněny ve Vyškově. Na druhou stranu musíme rozprostřít aktivity armády i teritoriálně. Víme dobře, že západ Čech je v tomto směru prakticky nepokrytý. Proto jsem přesvědčen, že rozhodnutí vytvořit ve výcvikovém prostoru Hradiště jednotku, která se bude zabývat širokou škálou činností v rámci přípravy profesionálních vojáků, ale i aktivních záložníků, je správné rozhodnutí. Navíc to může být zajímavé i pro mladé lidi pocházející z této oblasti, kteří budou mít

výcvik takřkajíc v dosahu. Nejen základní výcvik, ale i některé další fáze své služební kariéry mohou prodělávat v tomto regionu. Severní a západní Čechy, Karlovarský a Plzeňský kraj představují oblasti, které jsou skutečně vojensky velmi slabě pokryty.

Armáda již léta bojuje s naplněností skladů výstrojního materiálu, podařilo se vám v loňském roce přece jen pohnout s touto záležitostí?

Tohle je podle mého názoru takový evergreen, který není úplně pravdivý. Pokud se týče maskáčů či polních bot, nemyslím si, že bychom trpěli nějakým nedostatkem. Často to komentují lidé, kteří se snaží najít v této oblasti nějakou senzaci. Už méně se ví, že jen v loňském roce jsme převzali výstroj za více než 973 mil. korun. Neříkám, že občas se něco z druhového či velikostního sortimentu v našich výstrojních střediscích nedostává, ale pokud bych to měl zobecnit, tak klíčový polní stejnokroj je k dispozici. Určité problémy máme nadále se služebními stejnokroji vzor 97, ty se ale také snažíme řešit.

Jeden z největších loňských akvizičních úkolů, nákup radarů, se nakonec z důvodu voleb zastavil těsně před podpisem. Způsobuje to armádě jistě komplikace?

Nové radary samozřejmě potřebujeme. Musí totiž nahradit techniku, která přišla do armády ještě za minulého režimu a je již daleko za svojí životností. Musíme zajistit spolehlivé vykrytí radiolokačního pole vlastními prostředky do úrovně tří tisíc metrů. Za sebe a za Generální štáb říkám, že tento projekt je odpracován. Sekce vyzbrojování má tuto akvizici již připravenou. V loňském roce se ji sice nepodařilo dotáhnout do konce, ale nemyslím si, že je tento proces zastaven. Vyjasněme si ještě některé technické parametry a záležitosti. S tím nemáme nejmenší problém. Věřím, že do poloviny letošního roku bude nákup těchto radarů podepsán.

V poslední době se hodně hovoří také o výběrovém řízení na nákup víceúčelových vrtulníků. Tento projekt vznikl před šesti lety za zcela jiné bezpečnostní a především ekonomické situace. Nestálo by za to ho přehodnotit a zvážit, zda v budoucnu nepořídít spíše nové bitevní vrtulníky?

Ne. Vezměte si, jakou armádu staví Česká republika. Jsou to ozbrojené síly, které mají v rámci své velikosti vyvážené schopnosti. To znamená od lehkých manévrových prvků přes střední až po těžký element, který budeme mít plnohodnotný po přezbrojení 7. mechanizované brigády. A do tohoto konceptu nám zapadá právě víceúčelový vrtulník. Bitevní vrtulník je, a teď nechci nikomu nic podsouvat, jednoúčelový stroj určený pouze pro bitvu, nic jiného se s ním udělat nedá. Myslím si, že v našem středoevropském prostoru je víceúčelový vrtulník, který je možné využít nejen k podpoře jednotek pozemního vojska, ale i výsádkům speciálních sil, k doprovodům konvojů, k záchranným úkolům atd., právě tou technikou, kterou potřebujeme. Bitevní vrtulník patří určitě do sestav armád, ale podstatně větších, než je ta naše.

Velení armády prošlo v loňském roce poměrně rozsáhlými personálními změnami, ministryně obrany ale nyní hovoří o nové struktuře řízení Generálního štábu. O co konkrétně by se mělo jednat?

Paní ministryni představíme nový systém velení a řízení armády na strategické úrovni.

Zatím s ním z důvodu nedostatku času nebyla seznámena. V polovině února jí představíme, jakých změn dozná konkrétně Generální štáb v souladu s Konceptí rozvoje AČR. Tento materiál byl opakovaně projednáván na generální radě, aktivně se na něm podíleli všichni mí zástupci a řada dalších expertů, prošel na Ministerstvu obrany připomínkovým řízením včetně rady ministra pro plánování. Takže nepředpokládám, že do něho bude dále zasahováno.

Na Generálním štábu vznikne v letošním roce další, takřka jic staronová sekce. Co konkrétně by toto opatření mělo přinést?

To je právě ten první krok nového systému velení a řízení. V minulosti z důvodů, k nimž se nechci vracet, došlo ke sloučení tehdejší sekce rozvoje druhů sil a sekce plánování sil. Výsledkem byl vznik sekce rozvoje a plánovací schopností. To je ale obrovský konglomerát, který zahrnuje například plánování vojenských cvičení, starost o vojenské výcvikové

prostory, působení cizích jednotek na našem území, modernizaci jednotlivých druhů vojsk, koncepční práci, tělesnou přípravu, řízení KVV, aktivní zálohu a mnohé další. My ale dnes potřebujeme kapacity pro rozvoj armády. Proto se vracíme k tomu, co tady kdysi bylo a rozdělíme tuto sekci v podstatě na dvě původní části.

Reorganizační změny se nedotýkají jen naší armády. Na Vojenském výboru NATO jste i vy podpořil změny na úpravu velitelské struktury Aliance. Mají vzniknout dvě nová velitelství. Co konkrétně by mělo toto opatření přinést?

NATO dnes potřebuje v důsledku změny bezpečnostního prostředí navýšit své schopnosti. Jsme součástí Aliance, a tudíž se na tomto procesu podílíme. Dělalí jsme si rovněž analýzy, jakým způsobem by se vytvoření dvou nových velitelství dotklo naší armády. Jsme přesvědčeni, že to personálně zvládneme a budeme schopni i vznik těchto velitelství personálně podpořit v rámci bidovacího

procesu. Stejně jako jsme nyní personálně podpořili velitelství Mnohonárodní divize severovýchod v polském Elblagu, kde máme dokonce zástupce velitele divize v generálské hodnosti a další příslušníky štábu.

Generál Petr Pavel hodnotí naši armádu zvenku jako složku, která jde správným směrem, ale postupuje poměrně pomalu. Jak vnímáte takovéto tvrzení?

Můžete jít jen takovým tempem, které vám umožňuje vnější prostředí, tedy zabezpečení resortu Ministerstva obrany v rámci České republiky. To je ale jen jeden z limitujících faktorů. Druhým faktorem je skutečnost, jakou rychlostí vnitřní prostředí zvládne tento proces absorbovat. Máme jen určitou omezenou kapacitu, a to nemyslím v žádném případě nějak hanlivě, tak se s tím dá z roku na rok jen těžko něco dělat. Sekce vyzbrojování je schopna zpracovat jen určitý objem projektů. Nemůžeme po ní chtít, aby vysoutěžila za jeden rok všechny projekty. Mállokdo si uvědomuje, že se jedná o naprosto jedinečné

záležitosti. Řada lidí nám radí, jak to máme dělat, ale já bych skutečně chtěl vidět ty „zkušené odborníky“ na nákup například vrtulníků, radarů anebo třeba houfnic. Když to trochu přezenu, tak poslední radiolokátory se u nás nakupovaly před listopadem 1989. Domnívám se, že lidé, kteří se tím tehdy zabývali, již v naší armádě ani na ministerstvu neslouží.

Jaké hlavní úkoly jste si vytyčil pro letošní rok?

Rok 2018 bude dalším rokem naplňování projektů reorganizace a naplňování Koncepte výstavby AČR. Pokračujeme i v doplňování útvarů personálem. To se samozřejmě týká i aktivní zálohy. Čekají nás další fáze velkých projektů souvisejících s přezbrojováním armády – vrtulníky, bojová vozidla pěchoty, houfnice atd. Tyto záležitosti se skutečně musí odpracovat. Novou techniku pořizujeme minimálně na dvacet, třicet let. Z minulosti máme signály, že ne vždy se to podařilo. Takže nedělejme ukvapená rozhodnutí a chyby, všechno nejdříve pořádně promysleme. Stojí

před námi i mezinárodní závazky v podobě vyčleňování jednotek do mezinárodních hoto-
vostních systémů a zahraničních operací.

Velmi významnou změnu přitom představuje faktor času. Kdysi jsme hovořili o tom, že budeme reagovat na bezpečnostní rizika v řádu let. Dnes je ale situace naprosto diametrálně odlišná. Musíme budovat armádu tak, aby byla schopná reagovat na bezpečnostní rizika v řádu měsíců, někdy i týdnů. To jsou úkoly, které před námi stojí v roce 2018. Jsem přesvědčen, že je společně zvládneme. K tomu nám přejí mnoho úspěchů.

Text: Vladimír Marek, foto: autor a archiv AR

Skupina příslušníků speciálních sil absolvovala kurz CLS, který vychází ze zkušeností s poskytováním první pomoci v zahraničních operacích

Připraveni na nejhorší

Kasárna v Hranicích patří k pěti akreditovaným výukovým centrům kurzů CLS (Combat Life Saver) v Armádě České republiky. Jde o místa, kde se vojáci učí zachraňovat své kolegy přímo na bitevním poli podle metodiky TCCC (Tactical Combat Casualty Care). Tentokrát zde desetidenní kurz absolvovala řada příslušníků 601. skupiny speciálních sil, pro něž jde o nezbytnou dovednost, která může rozhodovat o životě a smrti.

Výcvik u 601. skupiny speciálních sil je zaměřen na rozvoj schopností a dovedností jednotlivců s důrazem na jejich odbornost při působení v týmech. Vše začíná v podstatě již výběrovým řízením, po jehož úspěšném absolvování a přijetí do řad 601. skupiny speciálních sil následuje dvanáctiměsíční kvalifikační kurz. Úspěšní absolventi jsou zařazeni do týmů k bojovým jednotkám. Poté každý

příslušník absolvuje kurzy potřebné pro svou odbornost při působení v týmu, vojenská cvičení s mezinárodní účastí a praktické zkušenosti ze zahraničních misí. Nezanedbatelnou část výcviku představuje příprava na práci v mezinárodním prostředí. Pro správné směřování výcviku a výměnu zkušeností jsou velkým přínosem i mezinárodní konference. Nicméně vraťme se k nezbytným kurzům

potřebným pro práci „speciála“. Jedním z nich, a dá se říci tím nejdůležitějším, je kurz CLS, který vychází ze zkušeností s poskytováním první pomoci v zahraničních operacích.

Sedm let připravují vojáky na nejhorší

Akreditační centrum CLS působí v Hranicích od roku 2011 pod patronátem 7. mechanizované brigády. Cílem centra je naučit

vybrané vojáky poskytnout bezodkladnou, život zachraňující pomoc přímo na bojišti. CLS-vojáci tvoří jakýsi meziklánek mezi zdravotníky (Combat Medic) a vojáky. Probíhá zde však i výuka běžného zdravotnického personálu. Primárně je středisko určeno vojákům 7. mechanizované brigády. Vzhledem k využitosti podobných center Armády ČR se v Hranicích vzdělávají i vojáci z jiných útvarů, včetně vojáků z 601. skss. Vojáci procházející výcvikem ve výukovém centru CLS si osvojují metodiku TCCC. Jde o techniku poskytování neodkladné zdravotnické pomoci v bojových a extrémních podmínkách. CLS vojáci poskytují nejen první pomoc, ale umějí se na bojišti také správně chovat. Potřeba vzniku této odbornosti a vývoj metodiky TCCC souvisejí s vojenskými operacemi v Iráku a poté v Afghánistánu. V Iráku vznikl problém, jak odloučeným vojákům a jednotkám zajistit efektivní první pomoc, respektive jak zajistit první pomoc, než se postiženého podaří evakuovat do příslušného zdravotnického střediska.

Perfektní simulace

Centrum v Hranicích má dostatek prostor, v nichž mohou vojáci získávat teoretické i praktické znalosti. Vojáci se donekonečna biflují, jak poznat typ zranění a jak je zvládnout. Během výcviku jsou sledováni zkušenými instruktory, kteří nejen kontrolují správnost postupů, ale předávají také neocenitelné praktické zkušenosti. Je zde možné simulovat i různé bojové podmínky. Ve vnitřní výcvikové místnosti navozují dojem válečného běsnění projektor a reproduktory. Instruktory dle libosti mohou ztlumit světlo, takže adeptům kurzu nezbyvá nic jiného, než aby „operovali“ s nasazenou čelovkou. Naopak venkovní výcvikový prostor slouží k nácviku taktických drillů. Adept CLS musí umět zachránit vojáka, ale nesmí se stát sám obětí střelby. Vojáci se tak učí, jak se pohybovat směrem ke zraněným, jak se krýt apod. K tomu dopomáhají i různé nácviky překonávání léček, střelby z imitací v podobě airsoftových zbraní aj. Učí se však i správné manipulaci se zbraní, zejména pak se zbraní raněného, která by v ideálním případě neměla

na bojišti zůstat. Navíc poslední, co zachraňující voják potřebuje je, aby mu jeho zbraň padala přes hlavu, pletla se pod nohy nebo ji někde ztratil. Během odsunu je však opět nutno dbát na to, že jste stále pod palbou. I se zraněným je třeba schovat se za překážku, opěťovat palbu a poté pokračovat dále. Nezbytností je přitom kontrolovat správnost nasazení turniketů, aby zraněný voják při odsunu nevykrvácel.

Statistiky hovoří jasně

V Iráku padlo 90% vojáků přímo na bojišti a „pouze“ 10% zemřelo později ve zdravotnických zařízeních. Právě potřeba zachránit vojáky na bojišti a dostat je do zdravotnického zařízení vedla ke vzniku metodiky TCCC. Čeští vojáci při výuce vycházejí zejména z dráže a krvavě zaplacených zkušeností amerických vojáků. Američané ve válce v Iráku zjistili, že spousta úmrtí byla zbytečná a dalo se jim předejít. V Hranicích mají k dispozici statistiky nejčastějších důvodů úmrtí na bojišti. Ve válce v Iráku došlo k 44% úmrtí kvůli masivnímu krvácení z končetin. Statistika však neupřesňuje, zda šlo o poranění způsobené střelbou, nebo explozí výbušniny. Což ve výsledku ovšem nehraje tak podstatnou roli v této tragické bilanci. Druhým nejběžnějším důvodem úmrtí bylo poranění hrudníku (32%). Ač se na první pohled může zdát, že je v době moderní balistické ochrany hrudník více chráněn, není to tak docela pravda. Oproti dobám druhé světové nebo vietnamské války poranění hrudníků jistě ubylo. Na druhou stranu se v Iráku a Afghánistánu nesmírně rozmohly nástražné výbušné systémy IED. Exploze těchto nástrah nezpůsobují jen častější poranění končetin, ale skrze nechráněná místa na vestě (především boky) vážně poraní trup. Třetím nejčastějším případem bylo poranění hlavy a krku v podobě stále děsivé bilance 16%. Zbývající 8% připadlo na mnohočetná devastující poranění, tedy takzvaná polytraumata. V průběhu let se sice procenta pohybovala nahoru a dolů, avšak poměr zranění přetrvává. Platí to pro Irák i Afghánistán.

Deset dnů drilu

„Myslím, že jsme kurz opět posunuli správným směrem a také my se díky součinnosti s ostatními jednotkami snažíme neustále zlepšovat a zdokonalovat. Kurz je velice náročný, deset dní tvrdého drilu je zakončeno testy, při nichž se nic neodpouští, stejně tak, jako by se chyba neodpustila při reálném nasazení v boji,“ uvedl nrtm. Michal Pluhař, garant kurzu CLS u 71. mechanizované praporu, kde byl výcvik zajišťován. Celý průběh kurzu znamenal prolínání teoretické přípravy s praktickým nácvikem všech procedur na simulačních trenejerech, ke kterým patří i vepřové krky, na nichž se vojáci učí správně provádět tracheostomii. Nezbytná je i pitva v Ústavu soudního lékařství a medicínského práva Fakultní nemocnice Olomouc. Zde byla demonstrována stavba lidského těla, uložení vnitřních orgánů atp., což je nutné pro pochopení principů a postupů ošetření, včetně záchrany při nejtěžších, traumatických poraněních, tedy i zrátočných. Bylo třeba bezvadně zvládnout techniku odsunu raněných, ale i pochopit systém třídění a určení pořadí. Kromě toho i rozličné metody odsunu, kdy je obvykle využíván vrtulník. Ten byl v tomto případě zastoupen tatrovkou vzhledem k nepříznivému počasí.

Text: Michal Voska, foto: autor a archiv 601. skss

Představujeme vojenské profese

Inženýr letecké techniky

Když jsme se poprvé setkali s kapitánem Tomášem Končickým, stálo slunce hodně vysoko nad hladinou iráckého Tygridu a neúprosně pražilo. Coby příslušník 3. leteckého poradního týmu AČR totiž pomáhal na letišti v Baládu iráckým vzdušným silám. Jako zástupce velitele poradního týmu řídil vše, co souviselo s letecko-inženýrskou službou.

Tomáš Končický se po maturitě na šestiletém gymnáziu v Novém Bydžově přihlásil tehdy ještě na Vojenskou akademii v Brně. Od mala měl vztah k letadlům. Přitahovala ho celý život. Byl to jeho klukovský sen, chtěl být profesionálním pilotem. To ale nakonec nevyšlo. Rozhodl se tedy, že se bude starat o letadla alespoň na zemi. Během jeho studia prošla Vojenská akademie v Brně transformací. A tak v roce 2005 ukončil studium letecké techniky na Univerzitě obrany.

„Létání se věnuji jen ve volných chvílích, a to v aeroklubu. V roce 2002 jsem začínal na obyčejných kluzácích, teď létám na motorovém kluzáku. Je to můj velký koníček. Kvůli škole a dětem jsem ho sice musel několikrát

opustit, ale pokaždé jsem se k němu vrátil. Jsem ale moc rád, že mohu být i v práci v blízkosti letadel,“ usmívá se Tomáš Končický.

Čáslav mu učarovala

Po skončení školy ho čekalo více než třináct let služby na čáslavské letecké základně. Měl to štěstí, že hned na začátku své kariéry nastoupil na 212. letku jako velitel technického roje. Strávil tam krásných osm let. Od roku 2014 se stal příslušníkem taktického křídla. Zde působí na pozici odborného inženýra letecké techniky pro drak a motor.

V Iráku dělal zástupce velitele, staral se o to, aby personál letecko-inženýrské služby mohl vykonávat svoji práci. Aby se nějakým

způsobem neodbočilo od nastaveného systému a koncept, který byl uznán jednou i druhou stranou, byl naplněn. Byla to obdobná činnost, jakou dělá hlavní inženýr. Jednalo se o práci s technickým personálem a kooperaci s iráckou stranou. Důležité bylo i předávání technických zkušeností irácké straně.

„Naše činnost na základně v Baládu byla dost rozmanitá. Dohlíželi jsme na techniky, zbrojíře a další odbornosti během předletové, letové a poletové přípravy. Pokud se vyskytla nějaká závada, naši technici pomáhali po odborné stránce s řešením tohoto problému. Kromě toho jsme kooperovali i při dalších pracích, jako jsou například periodické prohlídky letadel. A to ať již po dvou či po šesti

měsících. V těchto případech probíhala spolupráce ještě na vyšší úrovni a ten dohled byl lepší. Mimo to jsme poskytovali ještě teoretický a praktický výcvik, ať již certifikovaného či necertifikovaného personálu,” vysvětluje kapitán Končický.

Na Alcy nedá dopustit

Patří k srdcařům, kteří na letouny L-159 nedají dopustit. Podle něho představovaly Gripeny pro naše letectvo určitě dobrou volbu. Problém ale je, že Alca občas zůstává v jejich stínu. Přitom právě tyto letouny mají ve škále výzbroje vzdušných sil naší armády své místo. Jejich nasazení v Iráku ukazuje, že jsou si bez problému schopny najít své uplatnění. A navíc dokáží letectvo někam posunout.

„Nejvíce mne baví práce s lidmi. Ale také mne občas nejvíce štve. Není jednoduché vyjít se všemi, snažím se ale opravdu s každým důsledně pracovat. To ale neznamená, že ta technická stránka mé práce by nebyla příjemná. Když se podařilo rozlousknout nějaký problém, anebo když dotáhneme do finále nějaký dlouhodobý úkol, je to hrozně fajn,” říká kapitán Končický. „Práce s technikou vyžaduje, aby se člověk neustále vzdělával a sledoval nejnovější trendy. Například v Iráku jsme v této souvislosti byli nuceni řešit celou řadu věcí. Tato práce podle mého názoru klade velký důraz na analytické myšlení. Člověk musí být schopný problém rozebrat a analyzovat ho. Je potřeba přemýšlet a na problém se dívat z více úhlů. Občas se stává, že se člověk

zapomene. Ať již zkušenosti či nějaká představa ho žene jedním směrem a myslí si, že je to ta správná cesta. Snažím se něčeho podobného vyvarovat a na každý úkol se dívat z různých pohledů,” dodává.

Když se vyskytne nějaká technická závada, musí projít technickou dokumentaci a příslušná schémata. Kolikrát je potřeba sledovat i banální věci a náležitě to promyslet. A teprve potom přejít k případnému řešení. Člověk by prý měl mít nejdříve nějaký plán, který počítá s různými variantami. Je potřeba si také najít určitou systematiku, jak vyloučit chybné varianty. Právě tímto způsobem se nakonec dostane k tomu, co způsobuje závadu.

„Když máme v práci nějaký vážný problém, tak se toho nezabavím ani doma. Vráťím se z práce, chvíli si odpočinu a už se mi to v hlavě zase vrací. Prostě mi to nedá, musím nad tím neustále přemýšlet. Snažím se tomu přijít na kloub. Říkám si, co jsem tam vynesal, co jsem přehlédl. Není to samozřejmě ale jen na mně. Je to týmová činnost, takže podobně to funguje i u mých kolegů a podřízených,” vysvětluje.

To ale neznamená, že by se nedokázal odreagovat. Kromě již zmíněného létání patří k jeho koníčkům také lyžování. A samozřejmě rodina a děti. Holčičce byly dva roky, a klukovi čtyři. Bydlí v Kutné Hoře. To je samo o sobě krásné město.

Text a foto: Vladimír Marek

Jak se stát vojenským pozorovatelem OSN

V minulém čísle vám první díl nového seriálu „Pod vlajkou OSN“ představil vojenského pozorovatele jako téměř ideálního důstojníka či důstojnici AČR. V krátkosti přiblížil, kde všude čeští vojenská pozorovatelé OSN působí, jaké musí plnit úkoly a jakým výzvám během svého ročního působení na misi v exotické zemi musí čelit. V tomto čísle se zaměříme na to, jak se takovým vojenským diplomatem beze zbraně stát.

První kroky

Řekli jste si po přečtení prvního článku, že splňujete všechny předpoklady a kvalifikační kritéria pro službu pod vlajkou OSN? Pro připomenutí se jedná zejména o vynikající duševní a fyzický stav, dostatečnou jazykovou vybavenost (minimálně STANAG 2222 z anglického jazyka a ideálně alespoň STANAG 1111 z francouzského jazyka), důstojnickou hodnost (kapitán až major, u žen jsou v současné době tolerovány i nižší důstojnické a praporčické hodnosti), komunikativní dovednosti, schopnost samostatně fungovat a rozhodovat se ve ztížených životních podmínkách. Jste navíc zdatný řidič, kreativní

kuchař a šikovný kutil? Umožní vám rodinné a pracovní podmínky vyrazit na roční misi do zahraničí?

Pokud je na všechny otázky vaše odpověď ano, pak by váš první krok za kariérou vojenského pozorovatele OSN měl směřovat za personalistou a velitelem úvaru. S nimi byste se měli domluvit a shodnout hned na několika praktických záležitostech. Nejdůležitější ale je, aby vás vyslali na třítydenní kurz pro vojenské pozorovatele OSN (dále jen kurz UNMOC) a v případě jeho úspěšného absolvování souhlasili s vaším následným výjezdem do mise na 12 měsíců. Výběr, přípravu a vysílání vojáků k plnění úkolů v pozorovatelských misích řeší RMO č. 13/2012 Sb., jehož přílohou je vzor žádosti do uvedeného kurzu vojenských pozorovatelů (slouží zároveň jako žádost k vyslání do pozorovatelské mise).

Příprava na Afriku začíná ve Vyškově

Kurz UNMOC pořádá odbor přípravy do zahraničních operací a speciální přípravy Velitelství výcviku – Vojenské akademie, a to zpravidla jednou ročně (kapacita kurzu UNMOC je 12 osob). Ten letošní se uskuteční od 14. května

do 1. června 2018. Kurz probíhá podle manuálů OSN, a to zejména příručky United Nations Military Experts on Mission Manual (Selection, Deployment, Rotation, Extension, Transfer and Repatriation of UNMEM in UN Peacekeeping Operations). Má dvoutýdenní teoretickou část a poté týdenní část praktickou, tedy specifický výcvik v terénu. V teoretické části se účastníci seznámí s jednotlivými kapitolami tzv. CPTM (Core Pre-deployment Training Module), což je takové univerzální teoretické minimum, se kterým by se měl seznámit každý příslušník mise OSN. Zároveň se účastníci kurzu seznámí se strategickým přehledem o činnosti OSN v aktivitách peacekeepingu, se strukturou různých misí OSN, jednotlivými komponenty misí OSN, partnery OSN v misích (humanitární a neziskové organizace), ale také například s tvorbou a naplňováním mandátu mise. Nedílnou součástí kurzu jsou také přednášky o standardech (např. nařízení o nulové toleranci sexuálního zneužívání a vykořisťování ze strany příslušníků misí OSN apod.), hodnotách a bezpečnosti příslušníků misí OSN. Teoretická část kurzu také reflektuje aktuální výzvy v misích OSN a zabývá se tak

i tématy jako je ochrana civilního obyvatelstva, ochrana dětí v ozbrojených konfliktech, sexuální násilí páchané v rámci ozbrojeného konfliktu atd.

Po dvou týdnech praxe nastupuje zmíněná část v terénu, kdy si budoucí pozorovatelé nacvičí zejména patrolovací činnost (pěší i motorizovanou), přechod nelegálního check-pointu, naučí se prověřovat spojení, určovat souřadnice na mapě, přivolat MEDEVAC, bezpečně opustit zaminovanou oblast, poskytnout základní první pomoc a zorganizovat improvizované odzbrojení bojovníků v rámci programů DDR (odzbrojení, demobilizace a reintegrace bývalých bojovníků). Mezi „highlights“ kurzu patří také nácvik vyjednávání s nepřátelskou ozbrojenou skupinou či nácvik chování v krizových situacích (např. v zajetí).

Na okraj je třeba zmínit, že kurz je obecný pro všechny mise, do kterých vojenskými pozorovateli přispíváme, nevěnuje se tedy specifické přípravě do určité mise. Specializovaný výcvik v místě mise probíhá hned po příjezdu na konkrétní místo působení a nazývá se „Induction Training“. Zpravidla trvá týden a až poté začne nový vojenský pozorovatel vykonávat svou práci.

Mám za sebou kurz a co dál?

Bezprostředně po ukončení kurzu UNMOC zasedá výběrová komise ZNGS-R SOC MO, která na základě výsledků a profilů jednotlivých žadatelů a „čerstvých“ absolventů kurzu UNMOC provede výběr pro nejbližší rotace. Vybrané kandidáty dále schvaluje náčelník Generálního štábu AČR a nakonec potvrzuje OSN. O výsledku výběru je písemně informován velitel daného vojáka. Ten je pak pozván na SOC MO k provedení personálního pohovoru k vyslání do konkrétní mise.

Následuje vystrojení součástkami zvýšené výstrojní normy (tak jako do každé jiné mise, ale navíc ve výstrojním skladu dostane i světlemodrý baret), nafasování satelitního telefonu a od lékaře tašky léků (hlavně antimalarik).

Ticho před bouří (výjezdem)

Vzhledem k tomu, že v našich podmínkách zatím neexistuje žádný udržovací výcvik před výjezdem do mise, je příprava v tomto

mezidobí v režii každého jednotlivce. Naproti většina misí, do kterých Česká republika v současnosti posílá své pozorovatele, probíhá ve frankofonním prostředí, nebude tedy od věci se naučit komunikovat ve francouzštině. Základy místního jazyka vám také jistě pomohou usnadnit život.

V jakém týmu, na jaké pozici a vůbec v jaké části dané země bude vybraný voják působit, se dozví od OSN až po příletu do mise. OSN se snaží vojenskému pozorovateli umožnit práci alespoň ve dvou různých týmech, v každém týmu působí cca 6 měsíců. Jednotlivá místa (tzv. „Team Site“) se od sebe liší z bezpečnostního hlediska a OSN si je značí jako ZELENÝ a ČERVENÝ tým. Každý vojenský pozorovatel tak za 12 měsíců svého působení v misi OSN „okusí“ práci v obou takto označených týmech.

Reprezentace České republiky

Česká republika má v současné době v OSN přiřazeno celkem devět pozic pro vojenské pozorovatele, které každoročně rotuje. Aktuálně obsadila nové dvě pozice pro vojenské pozorovatele v Mali, dále již několik let přispívá dvěma pozorovateli v Demokratické republice Kongo, dvěma pozorovateli v Kosovu a třemi pozorovateli ve Středoafričské republice.

Obecně v misích OSN mohou vojáci s modrými baretami působit v rámci národních kontingentů, nebo jako jednotlivci, takzvaní „vojenští odborníci na misi OSN“. Ti se dále dělí do tří kategorií – vojenské pozorovatele (Military Observers), styčné důstojníky (Liasion Officers) a vojenské poradce (Military Advisors). Každá z těchto kategorií předpokládá jinou náplň práce a tudíž i jiná kvalifikační kritéria a osobnostní charakteristiku.

Vojenský pozorovatel bývá zpravidla v hodnosti kapitána až majora, výjimečně i v hodnostech nižších, ale i vyšších. Vojenští pozorovatelé v podplukovníckých hodnostech působí na pozicích velitelů týmů. V současné době AČR tuto pozici obsazuje v misi MINUSMA v Mali. Nad veliteli týmů mohou být ještě tzv. „Senior Military Observers“, kteří v misi fungují jako velitelé sektoru.

Podplukovníci mohou působit také na pozicích již zmíněných styčných důstojníků. V současné době AČR obsazuje dvě pozice v misi UNMIK v Kosovu. Do roku 2017 AČR obsazovala tuto pozici v misi UNAMA v Afghánistánu. Navíc ještě v některých misích, které jsou čistě pozorovatelské, jako je například mise UNTSO (UN Truce Supervision Organization) na Golanských výšinách, celému vojenskému komponentu mise velí vedoucí vojenský pozorovatel. Tato pozice zpravidla podléhá jinému systému výběrového řízení a České republice se ji navzdory dlouhodobému přispívání vojenskými pozorovateli ještě nepodařilo obsadit.

Příležitost pro ženy

Přestože pozorovatelé většinou do mise odjíždějí společně, často se opět setkají až zase na letišti při odletu zpět do České republiky. Ve většině případů totiž OSN nedovoluje, aby příslušníci jednoho národa v misi působili společně v jednom místě. Aktuální výjimkou je však případ odjezdu do mise dvou žen najednou. Těm OSN naopak garantuje, že po celou dobu svého působení mohou být společně. Náplň práce našich pozorovatelů v Africe je opravdu různorodá, od prověřování licencí v diamantových dolech, přes distribuci humanitární pomoci po dokumentování životních podmínek v místních věznicích.

V misi UNMIK v Kosovu Česká republika rotuje dvě pozice styčných důstojníků v hodnostech major nebo podplukovník. Jedna z těchto pozic se nachází přímo na velitelství UNMIK v Prištině a ze strany OSN je označena „Female Only“ tj. vyčleněna pouze pro obsazení vojenskými pozorovatelkami. Druhá pozorovatelská pozice se nachází v týmu vojenských pozorovatelů v Kosovské Mitrovici na severu Kosova. Náplň práce je obdobná jako v Africe (monitoring dané oblasti), ale vyšší hodnost je zde vyžadována z důvodu jakéhosi společenského statutu. Vojenští pozorovatelé se v této misi setkávají prioritně s vysokými představiteli místní správy, policie nebo armády.

Text: Martina Uková, foto: Vladimír Marek a archiv

Generál Bubeník bude novým předsedou Výboru náčelníků zdravotnických služeb NATO

Významný post

Výbor vedoucích vojenských zdravotnických služeb v NATO (COMEDS) je nejvyšším lékařským orgánem Severoatlantické aliance, který podává zprávy vojenskému výboru NATO. Je veden předsedou, sestává z generálních chirurgů spojeneckých národů a starších lékařských poradců v rámci řídicí struktury NATO a dvakrát se schází na plenárním zasedání. S podporou integrovaného zdravotnického personálu NATO a mnoha specializovanými nadnárodními pracovními skupinami působí COMEDS jako ústřední místo pro vývoj a koordinaci společných norem a pro poskytování lékařského poradenství Vojenskému výboru. Generál Zoltán Bubeník se na podzim na tři roky ujme předsednictví tohoto výboru.

Vzhledem k tomu, že záležitosti týkající se zdraví v rámci NATO byly historicky považovány pouze za národní odpovědnost, Aliance neměla v prvních desetiletích své existence kolektivní lékařskou autoritu na vysoké úrovni. S rostoucím důrazem NATO na společné operace vznikla potřeba koordinace lékařské podpory při udržování míru, odstraňování katastrof a v případech humanitárních operací. V roce 1968 ministři obrany členských států NATO založili společnost EUROGROUP za účelem posílení neformální koordinace s podporou různých odborných poradních skupin (logistika, školení, koordinace zadávání veřejných zakázek aj.). Následně byl v roce 1970 založen EUROMED, do kterého se brzy připojili jako pozorovatelé Spojené státy, Kanada, Francie a lékařští zástupci hlavních velitelství Aliance. V prosinci 1992 byly všechny aktivity EUROGROUP převedeny do struktur Evropské unie s výjimkou EUROMED, jenž vstoupil do NATO.

Složení COMEDS

COMEDS se skládá z hlavních chirurgů-náčelníků vojenských zdravotnických služeb členských států NATO. Ostatní členové

a pozorovatelé zahrnují starší lékařské poradce Mezinárodního vojenského štábu a strategické velitelství NATO (operace spojeneckých velitelství a transformace spojeneckých velitelství), vedoucí chirurgy-náčelníky vojenských lékařských služeb, dále zástupce Vojenského výboru, Úřad pro standardizaci NATO, Společnou skupinu pro zemědělství a potraviny, Centra výjimečnosti pro vojenskou medicínu, Vojenský štáb Evropské unie a Confédération Interalliée des Médecins de la Réserve (mezinárodní uskupení lékařských rezervistů). COMEDS může také vyzvat ke kooperaci partnery z celého světa, tedy i státy, které nejsou členy NATO.

Volen na tři roky

Brigádní generál Zoltán Bubeník byl do funkce předsedy zvolen vedoucími vojenskými chirurgy členských států NATO na dobu tří let. Jako předseda zastupuje jejich konsenzuální názory z pozice nejvyššího lékařského důstojníka NATO a hlavního lékařského poradce Vojenského výboru, Severoatlantické rady a dalších významných organizací NATO. I nadále však bude zastávat svoji současnou pozici, s tím, že zřejmě od listopadu 2018

nahradí generálmajora Jean-Roberta Berniera a bude plnit řídicí a koordinační úkoly organizace, zejména v době zasedání nebo při dokladech pro mezinárodní vojenský výbor. „Zvolení do předsednictví této prestižní alianční organizace vnímám jako ocenění nejen pro Českou republiku, ale především pro naši zdravotnickou službu. V této oblasti dosahujeme dlouhodobě výtečných výsledků a potvrzuje se tím i dlouholetá spolehlivost v oblasti zdravotnické podpory,“ uvedl ke svému zvolení generál Bubeník. Česká republika už jednou měla své zastoupení na Vrchním velitelství spojeneckých sil v Evropě, které sídlí v belgickém Monsu. Pozici zdravotnického poradce tehdy zastával brigádní generál Leo Klein.

Významné poradenství

COMEDS poskytuje poradenství Vojenskému výboru pro zdravotní otázky týkající se Aliance a slouží jako jeho koordinační orgán pro všechny vojenské doktríny, koncepce, postupy, techniky, programy a iniciativy v oblasti zdraví. Mezi hlavní cíle patří zlepšení a rozšiřování ujednání mezi členskými státy o koordinaci, normalizaci a interoperabilitě v oblasti medicíny a zlepšení výměny informací týkajících se organizačních, provozních a procedurálních aspektů vojenských zdravotnických služeb v NATO a partnerských zemích. Dále vyvíjí nové koncepce lékařské

podpory operací s důrazem na nadnárodní zdravotní péči, modularitu zařízení pro léčení a spolupráci v oblasti lékařství. Umožňuje rozvoj zdravotnických schopností v jednotlivých zemích a pomáhá zlepšit jejich kvalitu na základě vyhodnocování postupů v ostatních členských státech.

Text: Michal Voska,

foto: autor, archiv Agentury vojenského zdravotnictví

A fakta

Brigádní generál MUDr. Zoltán Bubeník se narodil 19. července 1966 v Šale, Slovenské republice. Jako lékař začal na obvazišti spojovací brigády Pardubice-Hradec Králové. V roce 2015 byl jmenován ředitelem Agentury vojenského zdravotnictví a rok poté byl jmenován brigádním generálem. Je absolvent řady prestižních, zahraničních kurzů, včetně instruktorských. K jeho zahraničním zkušenostem patří především mise KFOR, kde působil jako zástupce náčelníka zdravotnické služby a poté mise ISAF, jako velitel 1. kontingentu AČR PN a CHJ.

Domino

V izraelském Tel Avivu zemřel ve věku 89 let vojenský letec a letecký inženýr z dob počátku izraelského státu Hugo Marom (Meisl). Narodil se v Brně a byl jedním z dětí, které odjely posledním transportem v roce 1939 z nacisty okupovaného Československa ve vlacích vypravených Nicholasem Wintonem do Anglie. Po válce se vrátil do Československa, v roce 1948 se přihlásil jako dobrovolník do izraelské armády a v Olomouci absolvoval tajný letecký výcvik izraelského letectva. V roce 1949 pak odešel do Izraele, kde se jako stíhací pilot účastnil izraelskoarabských válek. V minulém roce se zúčastnil slavnostního odhalení památníku na hlavním nádraží v Praze věnovaného rodičům Wintonových dětí.

V závěru loňského roku se ve Vojenské lázeňské léčebně Karlovy Vary – lázeňském hotelu Sadový Pramen uskutečnilo znovu požehnaní kaple. Ta je součástí budovy od samého počátku léčebného zařízení, tedy od července roku 1855. Benedikce se uskutečnila pod vedením plzeňského sídelního biskupa Tomáše Holuba a zúčastnila se jí řada osobností společenského života regionu i resortu Ministerstva obrany ČR.

Výtěžek z prodeje kalendáře Heart Warriors 2018 převzala v lednu letošního roku předsedkyně výboru Vojenského fondu solidarity brigádní generálka Lenka Šmerdová. Symbolický šek na 30 000 korun osobně předala fotografka a členka střelecké komunity Heart Warriors Tereza Knihová.

Domino

Vojáci 9. strážní rotý měřili v Afghánistánu na letecké základně Bagrám své střelecké schopnosti. Soutěžili ve střelbě z pistole CZ 75 SP-01 Phantom a z útočné pušky CZ 805 BREN. V soutěži využili všechny své zkušenosti a střelecké výkony ocenil velitel roty při vyhlašování výsledků. Po soutěži se patnáct vybraných vojáků podrobilo zkoušce k získání amerického střeleckého odznaku. Uspěli všichni a jsou nositeli amerického střeleckého odznaku třídy expert.

Česká armáda zajišťuje leteckou záchrannou službu v Jihočeském kraji už rok. Během ročního působení na svém stanovišti v Bechyni ošetřili záchranáři 611 pacientů při 592 vzletech vrtulníku W-3A Sokol. Počáteční půlroční provoz, kdy létali pouze od svítání do soumraku, byl 1. července 2017 nahrazen nepřetržitým provozem. Během nočního provozu provedli vojáci 65 zásahů, z toho 54 v terénu.

Do hodnosti poručíka v.v. byl povýšen šestadevadesátiletý Vasil Demjan, účastník národního boje za osvobození. Od ledna 1943 vstoupil do nově vznikající čs. jednotky v Buzuluku. Zúčastnil se bojů o Sokolovo, o Duklu a byl mezi těmi, kdo osvobodovali východní Slovensko. Je dlouholetým členem Českého svazu bojovníků za svobodu a Československé obce legionářské.

Palubní střelci v šumavských Boleticích pilovali své umění a předávali zkušenosti

Imitovali napadení vrtulníku

Husté sněžení, nárazový vítr a poté sluníčko, to vše tvořilo charakteristickou kulisu v šumavském výcvikovém prostoru Vojenského újezdu Boletice leteckému střeleckému výcviku vrtulníků z Náměště nad Oslavou.

Pod velením velitele vyčleněných sil a prostředků kapitána Petra Ungermanna, který v Náměšti velí 3. roji jedné z letek, se zde odehrával týdenní výcvik pilotů, palubních střelců a dalších odborností. Ty také zabezpečovaly jeho hladký průběh.

Cvičí i další odbornosti

„Máme tady více než šedesát lidí a plníme s nimi letecké střelby palubních střelců. Samozřejmě, že dobu zde strávenou využíváme i k výcviku dalších profesionálů, především velitelů vrtulníků, kteří jsou ve výcviku. Pracují tady ale také třeba logisticy, pro které je každá zkušenost z vyvedení do výcvikového prostoru velmi cenná,“ uvedl kapitán Ungermann.

Svou roli tady sehrávají zbrojíři, technici či řidiči pozemní techniky. Zkrátka každý z vojáků a vojaček, kteří se účastní tohoto cvičení, má svou úlohu. Tvoří pověstný kamínek onoho soukolí pro to, aby se stalo dobře namazaným strojem.

Část výcviku střeleckých posádek se odehrává pod určitým námětem. To proto, aby nešlo jen o běžnou střelbu z kulometů umístěných na palubě dvou vrtulníků Mi-171 Š na pozemní cíle. „Snažíme se dělat simulovaný navigační let třeba s přistáním na střelnici. Při něm imitujeme napadení vrtulníku. Není to vyloženě na taktický námět, ale chceme přiblížit výcvik možné realitě, se kterou se naše

Domino

posádky vrtulníků setkávají v zahraničních operacích," vysvětlil kapitán Petr Unger mann.

Spolupráce se střediskem obsluh

Dále potvrdil, že už příprava samotného výcviku se odvíjí od dohovoru s těmi, kteří pro náměšťské připravili střelnice a další zázemí. Se zdejším střediskem obsluh výcvikových zařízení si rozumějí. O tom ostatně svědčí fakt, že středisko jim vychází maximálně vstříc. Bez potíží funguje stravování v jídelně, také ubytovací prostory jsou na dobré úrovni. To, že byl součinnostní dohovor dobře proveden, dokumentuje rovněž fakt, že se zde v jednu chvíli odehrává plnění střeleckých úloh na několika střelnicích zároveň. Spolu s vrtulníkáři zde ruční zbraně střelí i strakoničtí protiletadlovci. Ti přesně podle pravidel ve chvíli, kdy se nad střelnici objevil vrtulník, přerušili palbu, a to i přesto, že stroj byl mimo jejich abak, tedy bezpečnostní zónu.

V době naší návštěvy plnili tři střelci takzvaný komplex, což je vlastně závěr jejich výcviku, kdy je inspektor prozkoušel ze všech dovedností a povinností. Jednalo se o vrchol základního výcviku palubních střelců.

Jak prozradil jeden ze zkušených instruktorů, výcvik střelce, než se stane plnohodnotnou součástí posádky vrtulníku, trvá rok až rok a půl. V té době absolvuje nejen studium na Univerzitě obrany, ale také celou řadu kurzů a musí projít mimo jiné i výsadkovou přípravou.

Počasí bylo proti

Samozřejmě, že hlavní náplň výcviku tvoří střelba v nejrůznějších situacích. Proto museli v týdnu od 15. do 19. ledna všichni střelci absolvovat střelbu v různých výškách. Při tom měl vrtulník při každém opakování letu zvyšovat rychlost průletu nad střelnicí. Nováčkové se po absolvování „pozemky“, tedy střelby na zemi, měli dostat na palubu vrtulníku, kde by jim radili zkušení instruktoři, kteří mají za sebou i několik bojových operací v zahraničních misích. Zkušenější střelci se zase střelbou v šumavských horách mohli zdokonalit ve svém umění.

Počasí však bylo zásadně proti a tak palubní střelci z 22. základny vrtulníkového letectva absolvovali na vrtulnicích Mi-171 Š střelby rotačním kulometem M134D-H ráže 7,62 × 51 mm Minigun a kulometem PKM ráže 7,62 podle plánu pouze v pondělí, kdy se jim podařilo odstřílet denní i noční úlohy.

Text a foto: Miroslav Šindelář

Pro návštěvníky extraligového hokejového utkání v Pardubicích mezi HC Dynamo Pardubice a HC Oceláři Třinec připravili instruktoři vojenského lezení 14. pluku logistické podpory atraktivní podívanou. V rámci propagace jednotky aktivní zálohy pluku slanili z kovové konstrukce střechny Tipsport arény mezi hokejové fanoušky. Součástí doprovodného programu byly ukázky zbraní a prezentace vojenské techniky. Největší zájem fanoušků vzbudila technika a možnost prohlédnout si vystavené zbraně.

V pražském Rudolfinu se pod taktovkou podplukovníka Jaroslava Šípa a majora Josefa Kučery uskutečnil slavnostní koncert Ústřední hudby AČR. Hudební vystoupení bylo věnováno 100. výročí samostatného československého státu, Dnu obnovy samostatného českého státu a 25. výročí vzniku Armády ČR. V minulém čísle AR jsme chybně uvedli, že dechový kvintet Nocturno patří pod Posádkovou hudbu Praha. Ve skutečnosti je ale součástí Ústřední hudby AČR. Tímto se všem omlouváme.

Den otevřených dveří na Univerzitě obrany v Brně byl ve znamení ukázek i návštěvy výzkumných pracovišť. Do areálu Kasáren Šumavská se přišly podívat desítky uchazečů o studium. Současní studenti předvedli zájemcům o studium i ukázky taktického výcviku a bojového systému MUSADO. Řada návštěvníků využila možnosti podat na místě přihlášku ke studiu a s pracovníky rekreačních středisek zahájila úkony nutné k povolání do služebního poměru vojáka z povolání.

Operátoři z Centra CIRC chrání komunikační a informační systémy resortu obrany 24 hodin sedm dní v týdnu

Denně pod palbou hackerů

Odehraje se příští světová válka v kybernetickém prostoru? Každodenní útoky a získávání informací mohou být jen lehkou předehrou ke zničujícímu úderu. Hackeři na celém světě zkoušejí dnes a denně prolomit hradby komunikačních sítí a dostat se do nitra jednotlivých informačních systémů. V jejich zájmu jsou často sociální sítě a účty jedinců, ale získání skalpu vládní organizace je pro mnohé z nich lákavé a z jejich pohledu velmi prestižní. Rizika spojená s počítačovou kriminalitou nebo kybernetickými útoky si uvědomuje i česká armáda. I ona, jako téměř všechny armády, disponuje jednotkou IT specialistů, jejichž bojovým nástrojem jsou speciální počítačové systémy, odborné vědomosti a schopnosti útokům předcházet nebo se jim úspěšně bránit. A nepostradatelnou roli v tomto boji hrají zkušenosti získané z kybernetických zákopů.

S příchodem moderních technologií se konflikty přesouvají do kybernetického prostoru. Bitevním polem se stal internet – síť sítí, která boří jakékoli fyzické hranice a překážky (oceány, řeky, hory, lesy). Počítačovní útočníci, hackeři a teroristé představují v současnosti velmi vážný bezpečnostní problém, a to nejen pro armádu a její informační systémy, ale pro celou infrastrukturu každého státu. I když

je těžké cokoli předpovídat, je možné, že kybernetické válce jsme mnohem blíže než kdykoli předtím. Jejím výsledkem pak může být nejenom fyzická likvidace zařízení, ale i ztráty lidských životů.

Denně na bitevním poli

„V rámci zajištění schopnosti předcházet nebo minimalizovat kybernetické útoky ve svých

sítích a informačních systémech buduje resort obrany již více jak deset let současné Centrum CIRC (Computer Incident Response Capability), které zajišťuje okamžitou reakci na počítačové bezpečnostní incidenty. Toto centrum pomocí nepřetržitého monitoringu důležitých segmentů datových sítí resortu brání aktiva informačních systémů proti zneužití nebo kompromitaci,“ říká podplukovník

Tomáš Hrabovský z odboru integrace a interoperability KIS Agentury KIS, které brněnské Centrum CIRC metodicky řídí. „Musíme si uvědomit, že tito vojáci jsou neustále pod ‚palbou‘ anonymního protivníka, který útočí bez varování a je ukryt v kybernetickém prostoru kdekoli na světě. Jeho útoky jsou velmi sofistikované a všechny výhody útočníka jsou na jeho straně.“

Zbraní operátorů je klávesnice

Pro specialisty CIRC jsou alfou a omegou znalosti a schopnosti jak bránit komunikační a informační technologie před hackery. Vojákem v přední bojové linii je operátor CIRC, jehož úkolem je sledování několika monitorů („Matrix“), ve kterých proudí jen nuly a jedničky kybernetického světa, tedy digitální data.

„Naši operátoři zajišťují nepřetržitý bezpečnostní monitoring čtyřadvacet hodin denně, sedm dní v týdnu. Jejich úkolem je z obdržených informací (jako jsou události, toky nebo logy) detekovat anomálie a nestandardní provoz nebo chování, které na základě definovaných pravidel a zkušeností mohou vyhodnotit jako útok. Zbraněmi kybernetického vojáka Centra CIRC tedy jsou nejen klávesnice a speciální bezpečnostní technologie, ale především jeho schopnosti, odborné znalosti a zkušenosti,“ vysvětluje podplukovník Jaroslav Pachlopník, náčelník Centra CIRC.

Výcvik obránců kybernetického prostoru

Při porovnání výcviku vojáků bojových jednotek s těmi, kteří strážejí informační a komunikační sítě MO ČR, konstatujeme, že tito armádní specialisté, jejichž hlavní zbraní jsou klávesnice a specializované vědomosti, musí také absolvovat klasický vojenský výcvik, střelbu, výroční přezkoušení a zvládnout všechno to, co zvládají vojáci ostatních jednotek české armády.

„Musíme skloubit plnění našich úkolů s klasickým výcvikem a zároveň získávat nové zkušenosti a zdokonalovat se v použití stále modernějších a sofistikovanějších bezpečnostních technologií. Výuka taktiky kybernetického specialisty probíhá nepřetržitě téměř každý den podle scénářů, které pro nás vymýšlí skuteční útočníci,“ informuje podplukovník Pachlopník. „Každý kybernetický útok je svým způsobem specifický. Používá různé postupy a techniky, využívá nové zranitelnosti – slabiny nebo chyby – technologií nebo nedostatky v nastavení zabezpečení. Naší prioritou je včasná identifikace a reakce na bezpečnostní hrozby a kybernetické incidenty, podrobná analýza a reportování zjištěných skutečností.“

Mezinárodní cvičení – základ úspěchu je spolupráce

„Výměna zkušeností a procvičení spolupráce a koordinace při řešení kybernetických bezpečnostních incidentů napříč státy je hlavním cílem a zároveň přínosem mezinárodních cvičení,“ vysvětluje náčelník Centra CIRC podplukovník Pachlopník.

V rámci virtuálního bitevního pole se armádní specialisté společně s ostatními zástupci civilních a bezpečnostních složek, akademického sektoru a privátních softwarových firem pravidelně jako společný národní český tým zúčastňují různých mezinárodních kybernetických cvičení. Mezi nejvýznamnější patří Locked Shields nebo NATO Cyber Coalition.

Jedním z těch, kteří připravují nebo se zúčastňují mezinárodních cvičení, je kapitán Tomáš Šlajs, náčelník skupiny detekce a analýz zranitelností. „Jsem tady prakticky od úplného začátku, tedy od roku 2007, kdy armáda začala centralizovaně monitorovat a bránit své sítě a systémy. Prošel jsem všemi základními funkcemi, byl jsem u toho, kdy byl založen první ticket řešící bezpečnostní událost nebo kdy začala první rotace operátorů v 8,5 hod. režimu.“

Scénáře cvičení vycházejí z reality

Příprava mezinárodního kybernetického cvičení zabere téměř rok. Jsou osloveny jednotlivé státy, uskuteční se několik plánovacích konferencí a v přípravné fázi jsou navrženy scénáře cvičení.

„Tím, že jsem se už účastnil několika takových cvičení, a to jak na straně těch, kteří cvičení připravovali, tak i v pozici účastníka národního týmu, tak největším přínosem pro všechny účastníky jsou zkušenosti, jak fungují jednotlivé státy a jejich instituce v případě kybernetických útoků,“ konstatuje kapitán Šlajs. „Jednotlivé incidenty se řeší v každém státě odlišně. Proto jsou pro ostatní státy důležité zejména poznatky z fungování vnitřních procesů daného státu. Národní tým, který řeší určený scénář útoku, pak vlastně jen ověřuje své znalosti z každodenní praxe. Scénář však vychází vždy z nejnovějších a reálných kybernetických bezpečnostních incidentů. Už jsme v rámci cvičení řešili kybernetické bezpečnostní incidenty týkající se úniku citlivých dat přes kompromitované mobilní zařízení, napadení systémů pro monitorování a ovládání průmyslových zařízení či armádních bezpilotních prostředků, ale také i běžné nedostatky v zabezpečení komunikačních a informačních systémů a zařízení, které jsou pro fungování armády důležité.“

Český tým v rámci mezinárodních cvičení zpravidla obsazuje přední místa a svými znalostmi a úspěšně vyřešenými úkoly má v rámci kybernetického boje pozici uznávaných odborníků a specialistů. „Cvičení jsou pro nás důležitá i v tom, že poznáváme nové technologie a postupy, které používají nejen koaliční státy, ale také naši národní partneři z bezpečnostních složek a v neposlední řadě specialisté z civilní a akademické sféry. Tyto poznatky pak využíváme při plánování modernizace a rozvoje našich armádních bezpečnostních technologií, které každý den používáme při obraně našich systémů a sítí proti kybernetickým útokům,“ konstatuje kapitán Šlajs.

Neusnout na vavřínech

„Výsledky každodenní mravenčí práce našich specialistů CIRC při odhalování kybernetických útoků nebo dosažené úspěchy v mezinárodních cvičeních nás však nesmí ukolébát a musíme neustále hledat nové mety a cíle, kam své technologické i odborné schopnosti dále posunovat a zlepšovat,“ shrnuje na závěr podplukovník Hrabovský. „Dynamický rozvoj informačních technologií, zbraňových systémů a prohlubování závislosti celé společnosti, a tedy i armády, na počítačích a jejich bezproblémovém provozu, klade neustále větší požadavky na rozšiřování jak technologických, tak i personálních kapacit. Kybernetický prostor byl v rámci severoatlantické aliance uznán jako další bojová doména. Proto i česká armáda musí na tento požadavek reagovat. Tak jako potřebujeme pro úspěšné splnění úkolů obrany země dostatečný počet špičkově vycvičených pilotů, dělostřelců, tankistů, chemiků, ženistů, speciálů a mnoho dalších vojáků, je také potřeba vybudovat dostatečné struktury a vycvičit potřebný počet vojenských kybernetických specialistů pro plnění všech úkolů přicházejících z kybernetického prostoru. Pokud nám dnes v této oblasti ujede vlak, zítra ani pozítří jej již nedoženeme.“

V případě zájmu o službu u Centra CIRC zašlete svůj profesní životopis na emailovou adresu circ-iho@army.cz

Text: Jana Deckerová, foto: kpt. Lucie Masaříková

Čeští chemici budou po dobu šesti měsíců cvičit a mentorovat na základně v Al-Taji své irácké kolegy

Odstartovala další z misí

Koncem ledna odstartoval z kbelského letiště armádní speciál směr Irák. Na jeho palubě bylo dvanáct vojáků z 31. pluku radiální, chemické a biologické ochrany z Liberce, kteří od února působí po dobu šesti měsíců na základně Al-Taji severně od Bagdádu. Úkolem této chemické výcvikové jednotky je poradní a mentorovací činnost při výcviku specialistů chemického vojska irácké armády v oblasti ochrany proti zbráním hromadného ničení (OPZHN).

„Protichemická ochrana je jednou z našich vojenských specializací. Liberečtí vojáci mohou v rolích instruktorů svým iráckým kolegům předat řadu cenných zkušeností. Společně s leteckým poradním týmem, mentory vojenské policie a loňským působením polního chirurgického týmu jde o další viditelný příspěvek České republiky ke stabilizaci situace v Iráku,“ řekla v této souvislosti ministryně obrany Karla Šlechtová.

Spolupráce České republiky s Irákem je zaměřena na výcvik a poradenství bezpečnostních složek a institucí. Jedná se o pomoc v boji proti terorismu a podporu k dosažení stability země.

Budou působit na irácké škole

„K podpoře výstavby schopností iráckých ozbrojených sil přispíváme vysláním vojenských specialistů. Čeští vojáci mají v tomto směru bohaté zkušenosti. Přípravovali chemiky jiných armád, například Kuvajtu, Afghánistánu, Indie, Jordánska nebo Srbska,“ zhodnotil ředitel Společného operačního centra MO generálmajor Jiří Verner.

„V první fázi budeme učit chemické instruktory na irácké chemické škole, která se nachází přímo na základně Al-Taji. Naučíme je, jak správně provádět radiální, chemický a biologický průzkum, dále dekontaminaci osob, techniky a materiálu. Zaměříme se také na postupy při varování a vyhodnocování nebezpečné situace (Warning and Reporting) nebo na metodiku při odběru vzorků. Cílem je, aby instruktoři získané zkušenosti a znalosti předávali dál, a to nejen vojákům irácké armády,“ popsal náplň výcviku velitel jednotky major Petr Breda.

Příprava v Jincích

Jednotka ještě před nasazením prošla v České republice mnohaměsíční přípravou. Její významná část proběhla ve výcvikových zařízeních v Jincích. „Absolvovali jsme zde střeleckou přípravu. Zajišťovali nás zde i logistické strážce. Kromě toho jsme absolvovali také přípravu na boj v zastavěném a stísněném prostoru. Tato fáze trvala téměř dva měsíce. Její součástí byla i spojovací příprava a práce s radiostanicemi Heris a Motorola,

kteří jsme si vzali s sebou a využíváme je přímo na místě," vysvětluje příslušník jednotky v hodnosti nadporučíka. „Byli jsme rovněž seznámeni s určitými kulturními rozdíly, na něž si budeme muset dávat během výcviku Iráčanů pozor. Náš velitel kontingentu byl na několika rekognoskačních a pokaždé z toho vyplývalo něco trochu jiného. Podle jedné informací bychom měli připravovat důstojníky, podle druhých pak nižší hodnostní sbor. Některé otázky tedy zůstávají otevřené a my musíme být připraveni na ně operativně reagovat až podle konkrétní situace v daném čase. V každém případě bychom měli mentorevat specialisty chemického vojska.“ Irácké chemické jednotky jsou poměrně slušně vybavené. Většinu výzbroje a materiálu dostaly od americké armády. Právě ta si také vyžádala naši pomoc s jejich výcvikem. „Materiál mají Iráčané vlastní, přesto jsme si vzali s sebou širokou škálu odborných výcvikových pomůček. Ze všeho nejdůležitější je ale naše know how a schopnost využití mezinárodních

předpisů a metodik. Kromě celé řady takových těch nezbytných věcí jsme si přivezli i veškeré výpočetní zabezpečení," dodává nadporučík.

Znamé prostředí

V Iráku v současné době působí 30 českých vojáků leteckého poradního týmu, jejichž úkolem je výcvik zdejších pilotů na letounech L-159. Mise byla zahájena v srpnu 2016. V září minulého roku byla do země vyslána čtyřčlenná jednotka Vojenské policie (od února 2018 bude posílána o další tři členy), která cvičí irácké kolegy.

Čeští chemici mají s působením v regionu Blízkého východu nemalé zkušenosti. Koncem roku 1990 se do spojeneckých operací Pouštní štít a Pouštní bouře zapojila naše protichemická jednotka. Na území Saudské Arábie a později i Kuvajtu působila od 15. prosince 1990 do 22. dubna 1991. Na straně saudoarabských jednotek se zapojila do konfliktu a podílela se i na osvobození Kuvajtu. Na tyto významné tradice navázala o více než

deset let později další naše protichemická jednotka, která se zapojila do spojenecké operace Enduring Freedom. Ta byla od března 2002 dislokována na americké základně Doha v Kuvajtu. Z ní se v prvních měsících roku 2003 vytvořil 1. česko-slovenský prapor radiační, chemické a biologické ochrany, který nejen cvičil kuvajtské chemiky, ale také monitoroval chemickou a radiační situaci na území Kuvajtu a zasahoval během iráckého ostřelování tohoto území raketami SCUD. Krátce před druhou hodinou v noci 29. března zasáhla irácká raketa nákupní středisko Sharq Market v Kuvajtu. Několik lidí bylo zraněno. Naši chemici dorazili na místo dopadu první a velice rychle vyloučili přítomnost látek hromadného ničení. Od dubna 2003 se některé jednotky praporu podílely na humanitárních aktivitách a zdravotnické pomoci v jihoirácké Basře.

Připravil: Vladimír Marek, ilustrační foto: autor

VOJENSKÉ ZPRAVODAJSTVÍ

hledá odborníky z oblasti IT na pozice programátorů, databázových odborníků, expertů na management a provoz optických sítí a dalších.

Nabízíme:

- účast na zajímavých projektech ICT – správa a práce s citlivými daty, intranetové IS;
- další profesní růst;
- odborné kurzy v oboru IT (i v zahraničí);
- nadstandardní zdravotní péči;
- 27 dnů dovolené;
- 14 dnů preventivní rehabilitace;
- možnost nerovnoměrného rozvržení pracovní doby;
- zajímavé platové ohodnocení;
- pracoviště v Praze, výhledové možnosti i v Brně.

Očekáváme:

- ideálně 3 roky praxe v oboru (není podmínkou);
- středně pokročilou znalost anglického jazyka (čtení technické dokumentace);
- občanství ČR;
- morální a trestní bezúhonnost;
- zájem o přijetí do služebního poměru dle zákona 221/1999 Sb.;
- splnění podmínek zákona 412/2005 Sb. a zákona 221/1999 Sb.

Předpokládáme znalost:

- programování v jazycích Python, JAVA, C++;
- SQL (MySQL nebo PostgreSQL);
- HTML5 & CSS3;
- IT architektury;
- správy a tvorby databázových systémů;
- správy sítí a serverů;
- vývoje HW a SW.

Kontakt:

Pokud Vás možnost pracovního uplatnění oslovila, zašlete, prosím, strukturovaný životopis spolu s motivačním dopisem na adresu kariera@mod.gov.cz. Zaujme-li nás Vaše žádost, budeme Vás kontaktovat nejpozději do čtyř týdnů od jejího obdržení.

Domino

Vojáci ze 71. mechanizovaného praporu v současné době procházejí přeškolením na vozy Tatra 815 8x8 PRAM, které jsou určeny k minometné baterii pro přepravu 120mm minometu vz. 82. Tyto vozy prapor získal koncem minulého roku náhradou za zastaralé Pragy V3S.

Ministerstvo obrany rozhodlo o zřízení pobočky Vojenské střední školy a Vyšší odborné školy MO v Moravské Třebové v Karlovarském kraji. Od září příštího roku se počítá s otevřením zatím jedné vojenské třídy při Integrované střední škole technické a ekonomické v Sokolově. Kromě plánovaného elektrotechnického oboru by se zde v budoucnu mohl učit i armádou nově požadovaný obor strojírenství, k němuž má sokolovská škola dobře vybavené učebny praktického vyučování.

Náčelník GŠ AČR armádní generál Josef Bečvář se v Bruselu zúčastnil jednání Vojenského výboru NATO. Během jednání náčelníci generálních štábů členských zemí diskutovali o hlavních vojenských prioritách a zabývali se také vyčleňováním sil a prostředků ve prospěch zahraničních operací, adaptací NATO na nové bezpečnostní hrozby a možnostmi spolupráce s partnery třetích stran.

Generace využívající nejmodernější komunikační technologie bude brzy tvořit základ nejen naší armády

Mileniálové

Mileniálové, či generace Y, neboli po našem Havlovy děti je označení pro lidi narozené od roku 1986 (někdy se udává i dřívější rok) až do roku 2004. Jsou to děti tzv. baby boom generace X. Mohli bychom je také označit jako ty, kteří od svého dětství používají informační komunikační technologie. Rozbor celé jedné generace je nesmírně složitý a komplexní proces obsahující mnoho proměnných. Pojďme se ale podívat alespoň na základní problematiku této specifické skupiny pohledem psychologů a rekrutů US Army a též brigádní generálky Lenky Šmerdové, poradkyně náčelníka Generálního štábu AČR.

Obecně mají mileniálové špatnou pověst. Jsou nazýváni línými, narcisistickými, sobeckými a povrchními. Ale když se nad tím zamyslíte, nebyla předešlá generace označována svými předchůdci podobně? Pojďme se ale podívat, jaké životní výhody a nevýhody má takový mileniál. Generace Y je sociology považována asi za tu nejliberálnější a nejotevřenější novým názorům a směrům. Je také tou nejdravější a nejambicióznější, ačkoliv někteří dříve narození by s tímto označením nesouhlasili. Mileniálové jsou totiž vychováni v tom, že mohou mít v životě všechno. Svět na ně čeká s otevřenou náručí, a už od školky je jim vštěpováno, že jsou nejlepší ve všem a mezi všemi. Mají často problém s autoritami a úctou ke starším, což je dáno další výchovnou metodou, která učí děti, že jsou si rovny s dospělými a že jejich rozhodnutí má stejnou váhu jako rozhodnutí rodiče nebo učitele. Jinými slovy, že si zaslouží respekt, aniž by za sebou měly jakékoliv životní zkušenosti, které by toto tvrzení podložily.

otevřený všem, mohou svobodně vyjadřovat svůj názor a sdílet své starosti, radosti i sny. Těto neskutečné síly sociálních sítí si velmi brzy všimli politici, vlivné společnosti a marketingové agentury a začali s mladými lidmi komunikovat jejich jazykem. Taktéž náborové metody a komunikační prostředky US Army značně ovlivnila tato generace a potřeba přizpůsobit se jí. Asi málo organizací čelí náročnější výzvě než armáda USA. Představte si, že byste museli znáborovat více než 60 000 lidí ročně, z různých prostředí, pro místa, která mohou vyžadovat stěhování daleko od rodiny, se sníženým komfortem či přímo s předurčením vyslání do bojových zón po celém světě. Ačkoliv se může životní styl mileniálů zdát někdy povrchní, je nutno podotknout, že tu nikdy předtím nebyla generace tolik ovlivněná empatií a láskou. Vyrostla v civilizaci, která zažila zásadní změny v boření předsudků (rasismus, homofobie) a v boji za lepší životní prostředí. Mileniálové jsou toho nedílnou součástí a mají velkou moc toto dění ovlivnit.

Sociální sítě a moderní technologie

Mileniálové jsou obecně poznamenáni intenzivním užíváním komunikačních prostředků, médií a digitálními technologiemi. Zrod sociálních sítí měl pro tuto generaci dvojitý přínos. Díky virtuálnímu světu, který je

Dobry pomocnik, zly pan

Jak už bylo řečeno, sociální média nám toho hodně dala, ale také vzala. Není novinkou, že generace Y má často problém s komunikací mimo platformu Facebooku, Instagramu, Twitteru nebo YouTube. Mladí lidé se

často stávají zaslepenými sami sebou, mají narcisistické sklony a více se strachují o počet ‚lajků‘ než o reálný a přímý kontakt s lidmi. Poslední studie prokázaly, že nejhorší vliv na psychické zdraví mladých lidí má Instagram. V průzkumu, který se uskutečnil v New Yorku, 1 500 dotazovaných mezi 14 a 24 lety označilo Instagram za sociální platformu, kvůli které trpí úzkostmi, depresemi, samotou, poruchami spánku, poruchou vnímání vlastního těla nebo šikanou. Velkou roli v tom hraje fakt, že nyní máme dvě osobnosti. Tu, kterou ukazujeme na sociálních sítích a tu, jíž jsme ve skutečnosti. Dalo by se argumentovat, že tato generace má všechny předpoklady k dosažení všech svých snů. Bohužel neustálá obsese perfektních prezentací ve spojení s psychickými poruchami jim často zabraňuje dosáhnout cíle. Tlak předešlých generací zanechat tu něco významného je větší než kdykoliv předtím a způsobuje u mileniálů stav zklamání a nespokojenosti. A pro rekruční střediska (nejen) v USA jde o těžký oříšek, jak budoucí vojáky připravit na službu vlasti, ale i zohlednit osobnost daného člověka poznamenaného řadou sociálních sítí a aspektů s tím spojených.

Český úhel pohledu

Brigádní generálka Lenka Šmerdová uvádí, že rozhodně nelze nad současnou generací lámat hůl, naopak, je třeba umět

s jejich potenciálem správně pracovat. „Obecně máme omezené možnosti, jak ji poznat či jí porozumět. Zlobí mě, když slychávám, že jsou jiní než my. Nejsou. Jsou jen sví. Na nás je, abychom jim porozuměli. Sdílíme jeden společenský prostor a mezigenerační soudržnost je zkrátka historicky nezbytná. A někdy jsou to právě mladí, kteří nás mohou navést na správnou cestu k řešení problému. I dnešní generace mladých lidí má zájem vstoupit do armády a armáda o ně stojí. Důvody pro jejich rozhodnutí jsou různé a rozhodně si nemyslím, že na nejvyšší příčce jejich priorit stojí finanční ohodnocení. Současné průzkumy ukazují, že mladé muže a ženy vede do armády touha poznat neznámá prostředí, nové věci, jedinečná dobrodružství. Zároveň však stále častěji chtějí něco vykonat pro bezpečnost sebe, své rodiny a země. I v armádě v současné době probíhá rozsáhlý výzkum mezi nováčky. Z prvních výstupů se ukazuje, že ti, kteří úspěšně projdou sítím výběru, se s nadšením vrhají do úvodního výcviku, aby překonali sebe sama a mezi ostatními vynikli. Je pravda, že jsou někdy netrpěliví, do mise by chtěli vyjet okamžitě. Ale rozhodně umí vzít za práci. Po ní očekávají, že jim bude dán prostor pro jejich koníčky, zábavu a naplnění svých snů. Nelze jim vnucovat formy komunikace typické pro starší generaci. Při komunikaci s rekruťery využívají ty nejmodernější komunikační prostředky, vše vyřídí od počítače či chytrého

telefonu a tabletu po ‚síti‘ a totéž očekávají od armády. Co z toho pro nás vyplývá – nahladit se na jejich notu neznamena vzít dopis psaný na papíře a posílaný běžně šnečí poštou a nakopírovat ho na sociální síť. Naopak to znamená zcela se novým zájemcům o vstup do armády přizpůsobit a přijmout za svůj způsob komunikace ve ‚virtuálu‘. Musíme jim více naslouchat, motivovat je k rozhodnutí stát se vojákem a pak udržet,“ uvádí v této souvislosti brigádní generálka Lenka Šmerdová.

Podpořit talenty, ale uchovat tradice

„Chceme udržet naše schopnosti, ale i podpořit jejich talent. Musíme sice vystupovat jako armáda, ale očekávají se od nás bonusy a benefity na úrovni firem. A to je samozřejmě obtížné v armádě, kterou je třeba neustále doplňovat, když jádro tvoří téměř jeden milion mužů a žen ve zbraní, plus rezervisté a Národní gardy. I přes jisté uvolnění nároků, včetně těch fyzických, nabízíme ve srovnání s jinými jen skromné mzdy a konkurovat nabídkám soukromého sektoru a pobídkám civilních univerzit je velice těžké,“ uvádí plukovník Robert Carr, současný šéf amerického vojenského štábu ve škole Kellogg. Na základě svých více než dvacetiletých vojenských zkušeností Carr dále uvádí, že pokud jde o mileniály a vojenskou kariéru, je důležité využít jedinečné talenty mladých vojáků, aniž by byla ohrožena armádní kultura, která tvoří páteř vojenských

hodnot. Nicméně je fakt, že mladí rekruti často přicházejí s novými způsoby, jak dělat věci jinak, možná i lépe, takže je snahou všech je v tomto podporovat. A není vždy špatné napadnout status quo, čili zaběhlé pořádky.

Rady pro efektivní vedení

Jak lze uchopit talent mileniálů, nezadusit v nich nadšení, ale i je dále vést a podporovat ve velké organizaci, kterou US Army bezesporu je? Plukovník Carr nabízí tipy pro efektivní vedení mileniálů.

- Rozpoznejte ambice a nastavte očekávání.
- Mileniálové mají pověst, že jsou nároční a především netrpěliví, očekávají od zaměstnavatele větší flexibilitu. Někteří rekruti mohou být velmi ambiciózní, nechtějí čekat dvacet let pro vyšší posty. Myslí si: „Jsem chytrý. Proč nemohu být generálem?“ Tato úroveň ambice není nutně špatná – správně směřovaná může být ku prospěchu. Jsou třeba empatie, ale též opatrné zmírnění ambic nováčků.
- Ukažte jim realitu budoucího postupu v kariéře.
- Vysvětlete jim, že ač je armáda skvělým místem pro budování kariéry, nejméně první dva roky budou dost obtížné.
- Připravte je na tvrdé podmínky.
- Budte pro ně pozitivním mentorem.
- Naslouchejte jim, ale nenechte se strhnout.
- V případě neúspěchu je podpořte nejen pro druhý, ale i další pokus.
- Naučte je vidět cíl jejich cesty.
- Dovolte jim do jisté míry prosadit jejich individualitu.
- Chodte k nim na pokoje/ubikace, dejte jim pocit zájmu.
- Zařídte si na internetu BLOG, pravidelně jej doplňujte, uvádějte potřebné změny, cíle, nedostatky a mileniály informujte o tomto komunikačním kanálu. Můžete vytvořit i diskuzní skupinu (v US Army se hojně užívá platforma companycommander.org a platoonleader.org, pozn.), vedte otevřená fóra, diskutujte nápady, myšlenky, ale i přijímejte konstruktivní kritiku.
- Budte agilnější, flexibilnější a inovativnější.

Příklad správné invence

Když Carr sloužil jako velitel dislokovaný na odlehlém místě v Nikaragui, byl pověřen řešením komplexního problému odvodnění vody způsobeného silným hurikánem. Přirozeně se obrátil na svůj tým, tedy zejména zkušené důstojníky, z nichž nikdo neprojevil žádnou rozumnou snahu k vyřešení problému. Ale devatenáctiletý operátor automobilu – strojní mechanik – promluvil. „Vím jak to udělat, pane!“ Jeho přímý nadřízený ho okřikl, aby nezasahoval do chodu a debaty

důstojníků, ale Carr mu dal slovo. Tento mladík, který byl sotva rok v armádě, problém bleskurychle vyřešil. „Stal se naším hlavním trenérem na odvodňovacích systémech a my, velitelé a důstojníci, byli jeho první studenti,“ uvedl Carr. Proto je opravdu potřeba, i když jste nahoře, naslouchat těm, kteří jsou dole, ať již hodnotí, nebo odslouženými lety. Někdy vědí co dělat lépe než zkušení armádní odborníci s mnohaletou praxí, jen se jim musí dát prostor.

Text: Michal Voska, foto: archiv autora

CENTRUM PODPORY SPECIÁLNÍCH SIL

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ 2018

16. 4. - 20. 4.

4. 6. - 8. 6.

3. 9. - 7. 9.

podrobné informace: <http://respects.cz/CPSS>

Přebor resortu MO ve sportovním skialpinismu

Špindlerův Mlýn, 21.-23.3.2018

Další informace: +420 601 579 624, http://krkomen.cz/KRKOMEN/Sportovni_skialp_MO.html

Náročný výcvik zaměřený na přesuny na sněhu a ledu prověřil vojáky v extrémních podmínkách

Sníh a led

Dvacítka příslušníků velitelství 7. mechanizované brigády „Dukelské“ absolvovala v lednu ve Špindlerově mlýně a jeho okolí výcvik, jehož cílem bylo seznámit účastníky s problematikou přesunů na sněhu a ledu. Jedná se o jednu z oblastí speciální tělesné přípravy vojáků z povolání, jejíž zvládnutí umožňuje vojenským profesionálům efektivně se pohybovat po bojišti a zvládat složité situace při plnění úkolů v kopcovitém či horském terénu.

Výcvik byl zahájen teoretickými přednáškami na téma přesuny na sněhu a ledu v podmínkách Armády České republiky a také přežití v extrémních podmínkách. Část praktických nácviků byla věnována lavinovému nebezpečí. Příslušníci velitelství si na vlastní kůži mohli vyzkoušet, jaké to je, když se ocitnete pod sněhem a nacvičovali vypichování lavinou zavalené osoby. Samotné přesuny s využitím skialpinistických lyží a sněžnic pak vojáci absolvovali ve skutečně náročných klimatických podmínkách. Foukal velmi silný vítr, dosahující rychlosti až 110 kilometrů v hodině a nácviky sjíždění a zatáčení zase komplikovala hustá mlha.

Zkušenosti z Arktidy

Znalosti a následně i praktické dovednosti předávali instruktoři tělesné přípravy z podřízených praporů 7. mechanizované brigády, kteří v tomto týdnu zároveň plnili úkoly vedoucích instruktorů kurzu. O své zkušenosti se podělil i prap. Jan Maršner, dosud jediný český voják, který se zúčastnil třítydenního kurzu přežití na ostrově Cornwallis v kanadské Arktidě. Kurzu přežití v minus 35 až 53 stupních Celsia se Maršner zúčastnil spolu s třiatvaceti kanadskými piloty, členy posádek vrtulníků a dvěma vojenskými instruktory z Belgie a Německa. „Cvičení imitovalo odchod přeživších z havarovaného stroje do místa vyzvednutí záchrannou jednotkou. Na extrémně nízkou teplotu si tělo a kůže musí zvyknout, mastné krémy, které mi před odjezdem všichni doporučovali, nepomohou. Už po dvou dnech

venku jsme byli všichni lehce omrzlí a sloupali jsme se,“ popsal náročnou situaci svým kolegům při výuce přesunu na ledu a sněhu.

Problémem je podchlazení

Nejvíce se český voják potýkal s přicházejícími a odcházejícími příznaky hypotermie, čili podchlazení. „Naskáčou vám bílé fleky a cítíte se unavení. Poprvé mě na to upozornil parták, napodruhé už jsem to poznal sám, protože stav doprovází žaludeční nevolnost. Zahřejete se tím, že padesát minut popobíháte mezi dvěma body, nesmíte si sednout. Takto si na dno sáhli všichni. Nedá se tam tomu vyhnout, někdo měl krizi víc a někdo méně, já přečkal asi tři. Pokud by se mi za tu zhruba hodinu neudělalo lépe, bylo by to už závažnější, odvezli by mě zpět na základnu a výcvik by pro mě skončil,“ dodal k náročnosti výcviku Maršner. Na bezpečnost účastníků pro případ nouze dohlíželi kromě Inuitů i lovci s brokovnicí. Takový extrém samozřejmě na účastníky kurzu ve Špindlu nečekal, lední medvědi se v těchto končinách nevyskytují, leč je dobré si pamatovat jednu známou poučku. Říká se, že pokud se k vám dostane lední medvěd blíž než na dvě stě metrů, nemáte šanci.

*Text: kpt. Ladislav Kabát, Michal Voska,
foto: archiv účastníků kurzu*

Domino

Vojenská policie působí od počátku roku také v jindřichohradecké posádce

Ministryně obrany Karla Šlechtová na své pracovní cestě navštívila další tři armádní útvary. Za doprovodu 1. zástupce NGŠ AČR generálporučíka Jiřího Balouna si prohlédla prostory hlavního muničního skladu v Týništi nad Orlicí, podzemní sklady munice v Mladkově a specializované zdravotnické zařízení odboru biologické ochrany Těchonín.

Dostali novou služebnu

Počátkem nového roku 2018 zahájili vojenští policisté dopravně pořádkové služby svou činnost v jihočeském Jindřichově Hradci otevřením nového pracoviště. Trojice vojenských policistů, kterým velí nadrotmistr Radim Šnorych, tvoří od minulého roku organizační jádro budoucího šestičlenného týmu vojenských policistů.

Ve čtvrtek 28. prosince 2017 zavítal do Jindřichova Hradce jejich nadřízený, velitel velitelství Vojenské policie Tábor plukovník gšt. Roman Bis. To proto, aby se na místě přesvědčil o stavu připravenosti na zahájení provozu nového pracoviště. Zázemí pro práci vojenských policistů se podařilo vybudovat díky ochotě a pochopení velitele zdejšího útvaru podplukovníka Igora Jaška.

„Od srpna roku 2016 jsme po dohovoru s velitelem zdejšího praporu, jenž je součástí 4. brigády, začali hledat vhodné prostory pro vojenské policisty, kteří zde mají naplňovat ustanovení zákona č. 300/2013, o Vojenské policii,“ řekl při této příležitosti plukovník Bis. „Spolupráce se zdejším velitelem je příkladná. Říkám to proto, že ne vždy mají totiž velitelé plné pochopení pro naši činnost. Je pak na nás, abychom jim dokazovali, že naše práce je pro ně prospěšná. Nabízíme jim službu, která se určitě vyplatí. Ostatně už samotná stálá přítomnost Vojenské policie u útvaru je jednoznačnou prevencí. Věřím tomu, že vojenští policisté se stanou nedílnou součástí posádky, a že i s jejich pomocí se útvaru podaří udržet dobré renomé, které zde mají.“

Plukovník Bis potvrdil, že na základě analýzy, kterou si táborští vojenští policisté před časem udělali, zbývá vyřešit stálou přítomnost vojenských policistů ještě v posádce Chrudim.

Tam by časem měli vyjždět policisté z Pardubic. Tím se podaří splnit cíl, aby Vojenská policie působila ve všech větších posádkách a výcvikových prostorech.

„Pro nás se mění jen to, že zde máme své zázemí, stálé pracoviště. Útvar dobře známe, protože jsme sem pravidelně dojížděli v rámci plnění služebních úkolů z Bechyně. To, že tady máme svůj objekt, je podstatným přínosem. Můžeme řadu věcí přímo ovlivnit a v případě, že narazíme na nějakou nesrovnalost, lépe dohlédnout na její odstranění. Navíc při přesunech techniky útvaru třeba na vojenská cvičení do výcvikových prostorů sem nemusíme dojíždět až z Bechyně. Můžeme si přesun připravit na místě. Pomocí s poučením řidičů a se vším, co je pro bezpečnou přepravu potřeba,“ upozornil na nesporné výhody nadrotmistr Radim Šnorych.

Dodal, že spolupráce s útvarem je na vysoké úrovni. Potvrdil, že lidé jim zde vycházejí maximálně vstříc. Hlavní ale je, že velení útvaru má pro jejich činnost pochopení. Velmi pomohl také vedoucí místního provozního střediska. Hlavně jeho zásluhou se dnes objekt, v němž sídlí vojenští policisté, proměnil z bývalé věznice v útulné a novotou zářící pracoviště.

Text a foto: Miroslav Šindelář

V pražském Rekrutačním středisku Čechy se uskutečnila slavnostní prezentace nových webových stránek rekrutérů AČR. Zájemci je najdou internetové adrese kariera.army.cz. Stránky by měly novým uchazečům o službu v armádě pomoci se získáváním všech potřebných informací. Ať už to jsou zájemci o studium vojenských škol, aktivní zálohu nebo se chtějí stát vojákem z povolání.

Príslušníci 25. protiletadlového raketového pluku ze Strakonice začátkem roku 2018 zahájili držení hotovosti v Silách rychlé reakce NATO. Tu budou držet až do roku 2020. V druhém roce hotovosti, v roce 2019, budou součástí VTJF, tedy těch nejrychlejších sil, které má NATO k dispozici pro řešení nejrůznějších krizí.

Zdravotnické škrtidlo, bez kterého se voják neobejde

Turniket

Povinná výbava, i tak by se dal nazvat turniket, vzhledem k jeho nezastupitelné roli při zástavě masivního krvácení po obvykle těžkém, ztrátovém poranění. Každý voják je cvičen v jeho užití a správném nasazení. Tato praxe ovšem není samozřejmostí všude. Podívejme se na prostředky k zástavě krvácení pohledem záchranáře s mnohaletou praxí a organizátora soutěží MedCup Michala Motyčky.

Typy turniketů dle uživatele

Rozdíly mezi uživateli se odráží také v rozdílných typech užívaných turniketů. U AČR převažují fasované standardní, prověřené a odolné typy turniketu jako C. A. T., SOFTT, nebo SOFTTW. Ty jsou velmi jednoduché na manipulaci a snadno skladovatelné. I to je důvod, proč je AČR používá. Naopak co složka IZS, to jiný typ by se dalo říct. Ale pojďme se podívat do hloubky.

Příslušníci PČR (v civilním životě, nebudeme se o misích) bývají často na místě události mezi prvními. Co se týče jednotlivých turniketů, je potřeba se podívat podrobeněji na danou skupinu. Jednotliví policisté si turnikety často obstarávají sami. Pokud jde o fasované turnikety, záleží na skupině, v níž policista slouží. Příslušníci URNA fasují turnikety C. A. T. a každý z operátorů u sebe nosí dva kusy. Naopak příslušníci z Pohotovostních motorizovaných jednotek (PMJ) u sebe nosí standardně 1–2 kusy C. A. T. či SOFTT, případně jejich klony. SPJ zase naopak mají ve výbavě svých

lékárniček jeden kus SWAT turniket a CLS má v batohu další SWAT turnikety. Nejhůře jsou na tom příslušníci z místních oddělení, ti mají jen standardní lékárničky a jsou odkázáni na to, co si seženou.

Zdravotnická záchraná služba (ZZS) je vlastně takový oříšek, dalo by se říct co kraj to jiný mrav. V rámci ZZS neexistuje standard, v různých krajích se používají různé turnikety jako C. A. T., SOFTT, SWAT či jejich klony, nebo místo nich standardní Esmarchovo škrťací obinadlo. Vše záleží na vedení organizace. V rámci hromadného neštěstí každá ZZS udržuje vybavení – kufr, kde by měl být dostatečný počet turniketů.

Hasičská záchraná služba (HZS) je takovým benjamínkem v použití turniketů. Hasiči turnikety nemají, ve výbavě je většinou standardní, na některých základnách rozšířená lékárnička a v ní Esmarchovo škrťací obinadlo. Potěšující je, že někteří hasiči mají ve výbavě svoje vlastní turnikety.

Připravenost uživatele

Tímto bodem se rozumí to, jak jsou uživatelé turniketu připravováni na použití tohoto prostředku v praxi, ve stresové situaci, která může nastat. Samozřejmě každý reagujeme jinak, když zranění lidé křičí a všude kolem je krev. Ale jako příslušníci AČR a IZS bychom měli mít výcvik, kdy si víme rady, jak použít turniket bez váhání, či rozmýšlení. Pojďme si tedy rozebrat praxi ve výcviku a připravenosti uživatelů.

AČR je asi nejlépe připravenou složkou a její příslušníci jsou v užívání turniketu opravdu dobře cvičeni, nebo to alespoň tvrdí. Já osobně jsem se zatím nesešel s nikým, kdo by při vytažení turniketu nevěděl, co s touto pomůckou k zástavě krvácení dělat, či kam ji správně „naložit“. Výhodou je, že používají standardizovaný typ turniketu a výcvik je také standardní podle metodiky. Dle vojáků, kterých jsem se ptal, má každý z nich turniket v ruce minimálně jedenkrát měsíčně, ale běžnou praxí je, že velitelé cvičí jeho použití během

každého cvičení ve střelbě. Na velkých cvičeních jsou pak rovnou často dělány modelové situace. Velkou výhodou je mnoho zkušeností z misí, kde jsou turnikety používány často nejen na příslušníky AČR, ale i ostatní koaliční vojky či účastníky některého z incidentů – IED, nástřel atp. Tyto zkušenosti a informace o použití jsou často promítány do výcviku a tím kvalitnější výcvik poté je.

Policie České republiky (PČR) je sice složka, jejíž příslušníci jsou vidět nejvíce, ale co se týče připravenosti, mají to nejsložitější. Ve výbavě PČR je totiž hned několik turniketů, vše záleží, u kterého útvaru sloužíte. URNA používá nejčastěji C. A. T., a její zkušenosti z působení v zahraničí se odrážejí i ve výcviku s turniketem. Operátoři jsou připraveni více než dobře. Stejně tak PMJ, které potkáte na ulicích, jsou velmi dobře připraveni a turniket je jednou z věcí, která na jejich vestě nechybí. Dalo by se říci, že tito kluci jsou na poskytnutí první neodkladné pomoci připraveni více než dobře.

O něco horší je to u speciální pořádkové jednotky (SPJ), málokdy mají ve výbavě SWAT turniket a jen málokdo jej umí rychle a efektivně využít, dokonce jsem se stal svědkem i situace, kdy si kluci nevěděli rady, jak tu gumu namotat. Abych nekřivdil, někteří z nich už u sebe nosí C. A. T. také. A pokud se podíváme na policisty z MOP (místních oddělení) je situace někdy až tristní. Ti mladší již znají turniket a sami přiznají, že někdy i vědí, jak ho použít. Ti starší se drží „gumy“ z autolékárničky a mnohdy bohužel ani nevědí, jak ji použít a kde.

ZZS je složka, jejíž personál se k použití turniketu může dostat nejčastěji během výjezdů. Výcvik s touto pomůckou probíhá na každé

ZZS jiným způsobem. Většina z dotazovaných popsala výcvik jako teoretické školení v použití s možností si turniket vzájemně vyzkoušet na některém z kolegů. Některé ZZS k tréninku používají modelové situace a většina záchranářů z posádek se může s použitím turniketu setkat při metodických cvičeních.

Základní rozdíly v pacientech

U AČR se počítá s tím, že pacient, který bude ošetřován, je fyzicky i psychicky zdravý a maximálně připravený na možnost takového zranění. Každý voják je připraven si nasadit turniket a svépomocně se ošetřit. IZS je v tomto směru nucena více uvažovat. Její pacienti si sami svépomocí často nepomohou. I proto jsou operátoři tísňových linek připravováni na telefonickou asistenci. V rámci použití turniketu je také nutné uvažovat o tom, s kým mluvíte. Pokud jde o použití na pacientech, je nutné vzít v potaz více faktorů, jako chronické onemocnění, farmakoterapie či požití návykových látek.

Možnosti využití

V AČR se turniket používá hlavně v případě masivního krvácení při traumatické amputaci končetin, střelných poraněních, či otevřených ranách. Případně je turniket použit k dalšímu improvizovanému využití např. v kombinaci se SAM Splint dlahou při improvizovaném pánevním pásu. Turniket je

ale vždy nasazen ihned po incidentu díky dostupnosti i připravenosti personálu. To maximálně snižuje krevní ztrátu pacienta. Ten tak i díky fyzické kondici a 100% zdravotnímu stavu vydrží s turniketem i až několik hodin do stažení na místo následného, či definitivního ošetření, kde je mu poskytnuta další adekvátní péče.

I ZZS používá turniket primárně při zástavě masivního krvácení v případě úrazových stavů, s nimiž se setkává také AČR. Současně ale řeší i s tím spojené obtíže, ke kterým dochází kvůli prodlevě v nasazení turniketu, ať už z důvodu šoku svědků, či volání na tísňovou linku. Svědci profesionální turniket často nemají, a tak použijí univerzální – improvizovaný dostupný prostředek. Tím většinou dočílí zpomalení krvácení, nikoliv jeho zástavy. Často je tak turniket nasazen až po příjezdu RZP a ta musí řešit následné komplikace, které pacienta postihnou. Další sekundární možností použití turniketu u ZZS je v případě netraumatických stavů, například při pravostranném selhávání. Nicméně to patří již do hlubokých znalostí špičkové procvičených záchranářů či lékařů.

Text: Michal Motyčka, foto: Michal Voska

One is not team!

11. - 13.5.2018

MEDCUP
TACTICAL MEDIC COMPETITION

Více na: medcup.cz
facebook.com/medcup

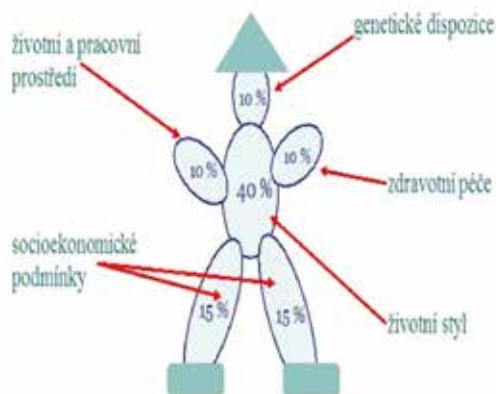
Zvyšování fyzické připravenosti,
odolnosti a výkonnosti

Eliminace přetížení a zranění: Preventivní strategie

Prevence znamená předcházení jakýmkoliv nežádoucím jevům. V našem případě tím rozumíme soubor opatření, jejichž cílem je zamezit či snížit výskyt přetížení a zranění pohybového aparátu. Tvorbou preventivních opatření při zvládnutí extrémních zatížení se již několik let zabývá fyzioterapeutka CASRI (Vědecké a servisní pracoviště tělesné výchovy a sportu p.o. MO) Monika Bačíková.

Návyky podporující zdraví

Nejefektivnější prevencí bolestí a zranění je péče o vlastní zdraví. Jedině zdravý organismus je odolný, výkonný a připravený zvládnout jakoukoli zátěž. Úroveň zdraví můžeme nejvíce ovlivnit my sami, svým životním stylem, svými návyky (Obr. 1).

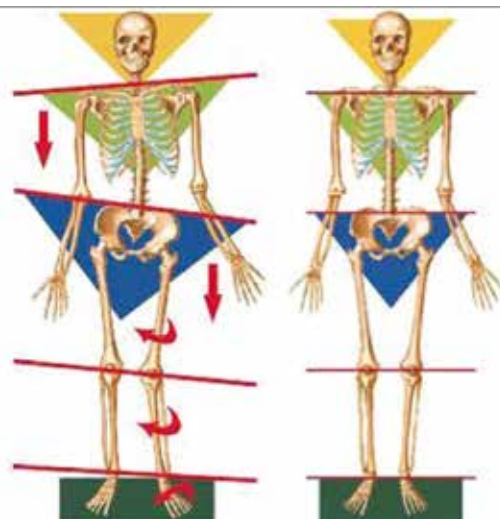
Obr. 1: Vliv jednotlivých faktorů na úroveň zdraví
(zdroj: www.iszp.msk.cz)

Vhodnými návyky podporujícími zdraví a tím i fyzickou připravenost, odolnost a výkonnost jsou činnosti napomáhající zotavení po zátěži (regenerace) a adekvátní příprava na zátěž (rozcvičení, fyziotréning a kondičně-posilovací trénink).

Prevenčí přetížení v tělesné přípravě profesionálního vojáka je tedy na prvním místě optimálně nastavený fyzický výcvik (rovnováha mezi zátěží a regenerací, vznik adaptace) a příprava na zátěž, kde je zásadní správné nastavení pohybového stereotypu (centrovaná poloha kloubu a správné zapojení svalů do pohybu) a připravenost jednotlivých tkání na zátěž (mobilita, stabilita, síla, vytrvalost).

Petrávající únava z předchozí zátěže a neefektivní používání svalových skupin, kdy některé jsou více aktivní (přetěžování) a jiné zase méně, vede ke vzniku svalových dysbalancí a bolestem pohybového aparátu. Místní (lokální) porucha se globalizuje a řetězí se v rámci celé postury. V případě chronického přetěžování dochází ke vzniku strukturálních poruch (Obr. 2). Příkladem může být zvýšená pronace v oblasti paty (decentrace). Vnitřní kotník se „propadá“ dovnitř, následkem toho se podélná i příčná klenba oploštuje, palec se odchyluje od podélné osy (vbočený) a prsty se křečovitě krčí (kladívkové prsty). Noha se tak stává méně pružnou a méně stabilní. V momentě, kdy noha nepruží a netlumí nárazy, vznikající při pohybu (hlavně běhu a doskocích), se zvýšeně namáhají kolenní a kyčelní klouby, včetně páteře. Decentrace paty a s ní spojená nestabilita chodidla se řetězí v rámci celého těla přes vbočení kolenních kloubů, vnitřní rotaci kosti stehenní, změny postavení kyčelního kloubu, vychýlení pánve a vzniku skoliotického držení těla.

Tato dysbalance není u profesionálních vojáků nijak neobvyklou. V případě, že takto nevhodně nastavené tělo zatížíme (přesuny se zátěží, manipulace s břemeny), je zde velké riziko bolestí a zranění kolenních kloubů a páteře, zvláště bederní oblast (výhřez plotýnky).

Obr. 2: Schéma řetězení muskuloskeletálních poruch
(zdroj: <http://www.lowerbackpain-help.com>)

Cíl: bojeschopnost a bezpečnost práce

Každá sebemenší dysbalance pohybového aparátu se v extrémní fyzické zátěži ještě více prohlubuje. S touto komplikací se setkávají již nováčci ve výcviku, kteří si mohou nést drobné či větší dysbalance z civilu (sport, škola, zaměstnání). Pěstování vhodných pohybových návyků a péče o tělo od začátku je tak jistotou, že budou schopni bez újmy na zdraví zvládnout náročnost nejen základního výcviku, ale také fyzickou zátěž během celé jejich kariéry profesionálního vojáka. Vznik bolesti je zdrojem tělesného a psychického dyskomfortu, který tak ohrožuje bojeschopnost vojáka a také bezpečnost práce.

Prevenčí k fyzické připravenosti

Úkolem prostředků prevence je udržovat tělo „vyladěné“ a připravené na jakoukoli zátěž, tzn. je v optimálním funkčním nastavení, a dále předcházet vzniku přetížení ve formě funkčních a strukturálních poruch pohybového aparátu a s ním spojených tělesných systémů (např. vnitřní orgány). Nedílnou součástí preventivních opatření je také eliminace únavy a odstranění již vzniklých funkčních poruch a tělesných dysbalancí.

Sledování únavy a regenerace sil

Výcvik je řízený proces. Stejně tak by tomu mělo odpovídat plánování preventivních strategií (regenerace, příprava na zátěž – rozcvičení, fyziotréning, kondičně-posilovací trénink). Nahodilé provádění masáží nebo cvičení nemá potřebný efekt. Základními předpoklady pro vytvoření optimální preventivní strategie je diagnostika tělesného stavu a náplň práce konkrétního příslušníka AČR. Jiné fyzické nároky bude požadovat pracovní náplň stíhacího pilota, jiné budou u elitního výsadkáře a zcela rozdílné nároky jsou kladey na osoby s převážně sedavou pracovní náplní. Je důležité si uvědomit, že tělo neustále reaguje na vnější podněty a zátěže. Stav pohybového aparátu se tedy odvíjí od předcházející činnosti. Z tohoto důvodu je rozhodující opakované sledování a hodnocení aktuálního stavu – diagnostika. Jedině tak je možné přesné zacílení a eliminace přetížení.

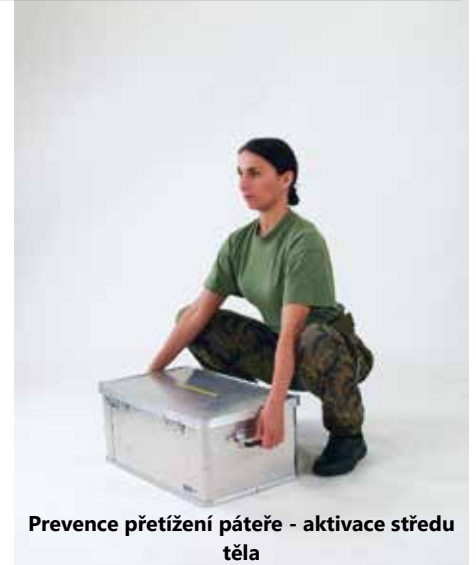
Nejpřesnější možností je samozřejmě biochemické laboratorní vyšetření krve a moči v klidu ráno. Při podezření na zánětlivé nebo degenerativní procesy svalů a šlach se často využívá vyšetření ultrazvukem nebo termovizní vyšetření. Avšak pro potřeby vlastního domácího sledování únavy a procesu zotavení po zátěži je možné se orientačně řídit hodnotou ranní tepové frekvence. V současnosti profesionální voják běžně využívá sporttester, který již není pouhým snímačem tepové frekvence, ale nabízí mnohé další možnosti sledování tělesného stavu, jako např. sledování variability srdeční frekvence. Orientačně je také schopen zpracovat délku odpočinku vzhledem k předchozí zátěži.

Text: Jana Deckerová a CASRI, foto: CASRI

Manipulace s břemeny

Riziko přetížení páteře

Prevence přetížení páteře - aktivace středu těla

Manipulace s břemeny

Riziko přetížení bederní páteře

Prevence přetížení bederní páteře - aktivace středu těla

Ergonomický sed

Přetížení páteře

Prevence přetížení páteře - ergonomický sed

S maskovací sítí na silnici

Už přes dva měsíce vyráží rekrutéři Armády České republiky za náborem nových vojáků dvanácti novými vozy Škoda Fabia. Na silnicích je nepřehlédnete a i v silném provozu budí pozornost. Vozy totiž mají specifický potisk. Autorem grafického návrhu je akademický malíř Pavel Holý z Vojenského historického ústavu Praha, autory fotografií pro grafické fólie jsou fotografové Marie Křížová a Radko Janata z odboru prezentačního a produkčního Vojenského historického ústavu Praha.

Jak vůbec vznikl originální vojenský motiv, který vozidla odlišuje a zdobí přední i zadní kapotu a také zadní část vozidla? „Ve výtvarném řešení nebylo možné použít motiv jednoho druhu vojska, proto bylo nutné najít celoarmádní spojovací symbol,“ vysvětluje řešení konečného návrhu Pavel Holý. „Tím symbolem se stal motiv maskovací sítě, kterou používají všechny složky armády. Z logiky věci maskovací síť musí působit nenápadně, proto byl polep doplněn dvěma postavami sedícími na zadních sedadlech. Z jedné strany je to příslušník pozemních sil, z druhé strany jde o příslušníka vzdušných sil. Určitým ozvláštňením je také motiv odmontovaných zadních dveří, ten byl převzat z Toyoty Hilux, které používaly speciální jednotky Armády České republiky v zahraničních misích. Jedna z Toyot je dnes také exponátem Vojenského technického muzea v Lešanech,“ doplnil výtvarník Holý.

Fotoateliér nahradily garáže

Fotografie pro konečný výsledek výtvarného řešení polepu vznikaly v podzemních garážích Autosalonu Klokočka. Pro fotografy Marii Křížovou a Radko Janatu to znamenalo naložit fototechniku a především lampy, protože se fotilo bez denního světla. „Do garáží dorazili i samotní vojáci, kteří přivezli maskovací síť, a také dva vojáci, jeden z pozemních a druhý ze vzdušných sil,“ vzpomíná Radko Janata. „Celková příprava samotných objektů byla

v režii autora návrhu Pavla Holého, který upravoval každý záhyb sítě na přední i zadní kapotě, usazoval oba vojáky, aby vše ve finále klaplo. Zvažovala se i poloha zbraně, aby nemířila přímo ven, ale vojáci ji mají skloněnou. Tato přípravná fáze byla asi ze všeho nejsložitější.“

V garážích také bylo nutné odmontovat zadní dveře a vyndat zadní sedačky, což zajistili technici autosalonu. „Pokud by se tam sedačky ponechaly, vojákům by nebyla vidět hlava, byli by vysoko,“ doplňuje svého kolegu Marie Křížová. „Ve chvíli, kdy bylo vše technicky připravené, začala naše práce. Nejdřív jsme museli nasvítit focený objekt, a zkoušely se pak dvě varianty s vojáky, kdy se nafotila jedna série s pilotem vlevo i vpravo, a s vojákem

pozemních sil také. Konečná varianta byla na Pavlu Holém, který vše připravil pro finální návrh pro samotný polep.“

„Příprava byla náročná, ale myslím si, že výsledek stojí za to,“ dodává Pavel Holý.

Slavnostní předání dvanácti originálních fábí se uskutečnilo v závěru minulého roku před Generálním štábem AČR.

„Hodně šťastných kilometrů těmto vozidlům a hlavně ať je na zadním sedadle vždy hodně informací pro ty, kteří mají opravdový zájem o vstup do Armády České republiky,“ popřál rekrutéřům náčelník Generálního štábu AČR armádní generál Josef Bečvář.

Text: Jana Deckerová, foto: Radko Janata a Marie Křížová

Náhrada za morálně zastaralé typy bude lehčí a účinnější

Nové granáty

Armáda České republiky bude vybavena novými moderními ručními granátami SplHGr 85 (obrný) a OffHGr 85 (útočný). Stejně granáty nedávno zakoupila například polská speciální jednotka GROM. Dodavatelem bude tuzemská společnost Česká zbrojovka, a. s., která vyhrála výběrové řízení. Náhrada za již zastaralé typy vz. 86 (URG 86) a F1 bude nejen výrazně lehčí, ale nabídne i téměř trojnásobné množství tříštivých fragmentů.

„Parametry výběru byly značně náročné. Armáda detailně specifikovala technické a uživatelské parametry a požadavky na granáty. Je evidentní, že cílem bylo vybrat moderní, ale prověřený a účinný prostředek reflektující jednak současné bezpečnostní hrozby a jednak potřeby vojáků v bojových operacích,“ uvedl Petr Vávra, vedoucí vojenského odboru České zbrojovky. Výrobce ručních granátů je společnost Rheinmetall Waffe Munition, která je strategickým partnerem České zbrojovky, a v plánu je transfer výroby granátů na území České republiky a to i pro případ mobilizace a krizových stavů státu. Pro projekt ručních granátů počítá při výrobě se spoluprací se státní společností Explosia a.s.

Zastaralé typy

Armáda ČR v současnosti používá univerzální ruční granáty vz. 86 (URG 86) a zbytky obranných ručních granátů F1 a obě varianty jsou již zastaralé. V případě granátů URG 86 se dokonce vyskytly u šarží vyrobených ve slovenském podniku VOP Nováky problémy s kvalitou a jejich používání bylo ve slovenské armádě pozastaveno. Armáda nově ustoupila od koncepce kombinovaného granátu s možností změny iniciace po dopadu, nebo se zpoždovačem, jak tomu bylo u URG 86. Nové granáty budou vybaveny časovým zpoždovačem, který iniciuje granát v rozmezí 4–5 sekund. Granáty jsou menší a lehčí, což zvýší komfort vojáka při nošení výzbroje, popř. umožní vojákovi nést jich větší množství. Úspora hmotnosti je skutečně výrazná. Váha URG 86 je cca 430 g a granátu F1 je dokonce 600 g. Nově zaváděné granáty váží ve variantě

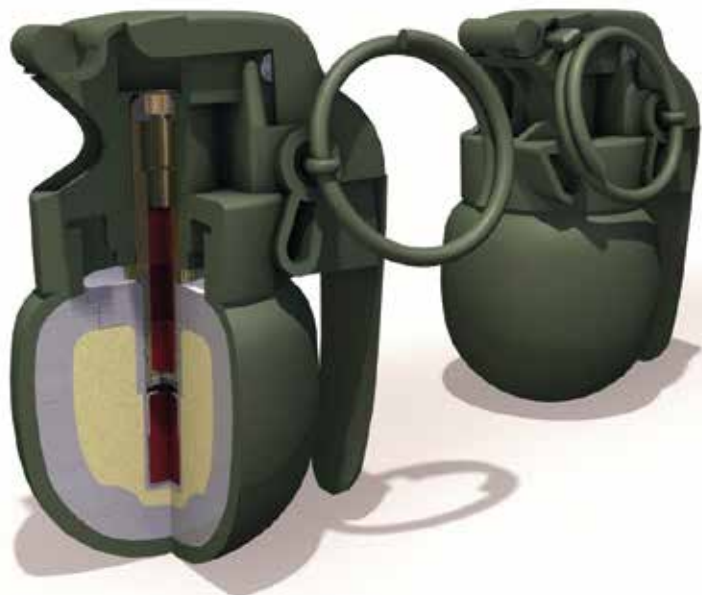
útočný střepinový cca 340 g a u varianty útočný trhavý dokonce jen cca 180 g. I když došlo k úspoře hmotnosti, bylo dosaženo velké a účinné tlakové vlny. Zejména granáty typu útočný trhavý armádě chyběly pro činnosti v zastavěných prostorech, průniku do budov a speciálních objektů. Součástí dodávky budou i školní a cvičné varianty, výcviková a další uživatelská dokumentace.

Více střepin

Obranný granát se používá v otevřených prostorech nebo v zastavěných oblastech. Pokud se používá uvnitř, je třeba vzít na vědomí, že fragmenty mohou penetrovat dřevěné

nebo sádkartonové stěny. Útočné granáty jsou používány v boji na blízkou vzdálenost (CQB) k ničení měkkých cílů uvnitř budov, bunkrů nebo jeskyní. Granát SplHGr 85 vytváří při výbuchu 3 500 střepin o průměru 2,0 až 2,3 mm, oproti 1 200 střepinám u granátu F1. Fragmenty mají smrtící účinek na 15 m, zraňující účinek až 30 m. Tlaková vlna z exploze OffHGr 85 fatálně poškozuje plíce a sluchové orgány. Granát spolehlivě vyřadí všechny osoby v místnosti o ploše čtyřiceti metrů čtverečních.

Text: Michal Voska,
foto: archiv a Rheinmetall Waffe Munition

**Americká odpověď
na ruské protivzdušné
systémy S-400**

Gray Wolf

Firmy Lockheed Martin a Northrop Grumman na popud amerického letectva (US Air Force) v rámci utajovaného programu Gray Wolf vyvíjí střely s plochou dráhou letu schopné uplatňovat taktiku rojení (swarming). Obě firmy budou také vyvíjet nové výrobní postupy, které dramatickým způsobem sníží náklady a urychlí výrobu zbraní.

Rojení (swarming) je v poslední době bouřlivě se rozvíjející vojenská taktika. Cílem rojení je koordinovaným pohybem velkého množství fyzických objektů překonat nebo zahltit obranné systémy protivníka a zničit chráněný cíl. Ač vojenskou taktiku rojení využíval již Alexandr Veliký, v moderním pojetí se rojení chápe jako koordinovaná spolupráce velkého množství dronů.

V textu *Swarming and the Future of Conflict* think-tanku RAND Corporation (Research AND Development) z roku 2010 se rojení popisuje jako: „Zdánlivě beztvárný, ale záměrně uspořádaný, koordinovaný, strategický způsob, jak udeřit ze všech stran a to prostřednictvím dlouhodobé, rytmické vojenské síly a/nebo palby. Funguje nejlépe – možná jenom takovým způsobem – jestliže je navržena (taktika rojení – pozn. red.) kolem mnohočetných, malých, rozptýlených a propojených jednotek.“

Taktika rojení a program Gray Wolf má souvislost s tzv. Třetí kompenzační strategií TOS (Third Offset Strategy). Americké „kompenzační strategie“ mají za úkol udržovat americkou vojenskou nadřazenost nad potenciálními protivníky (nyní Rusko a Čína). První taková strategie se objevila po druhé světové válce. Tehdy USA a evropská spojenci čelili přesile sovětských mechanizovaných divízi. Výsledkem

byl rychlý vývoj taktických a strategických jaderných zbraní a jejich nosičů.

Druhá kompenzační strategie odstartovala v 70. letech, kdy Sovětský svaz v počtu jaderných zbraní/nosičů dohnal Spojené státy. Američané v reakci zavedli technologii stealth, přesnou munici, nové komunikační/navigační prostředky, lasery, elektro-optické senzory nebo prostředky velení, řízení, informačních technologií, spojení, průzkumu, sledování a zpravodajství (C4ISR).

Jako se stalo již dvakrát v minulosti, i v současné době protivníci díky vývoji moderních vojenských zbraní (stealth, přesná munice, senzory, atd.) negují výhody americké kompenzační strategie. Spojené státy proto v roce 2014 spustily TOS. Ta bude mít nejen dalekosáhlé důsledky na Ozbrojené síly Spojených států, ale i na americké spojence, potenciální protivníky a vůbec celý svět. TOS neovlivní jen prostředí bezpečnosti, ale také politické, vědecké, průmyslové nebo společenské – ať se nám to líbí nebo ne, oblast vývoje zbraní jednoduše alokuje (ze všech jiných oblastí výzkumu a vývoje) největší finanční a lidské kapacity. TOS tak bez přehánění ovlivní osud stovek milionů lidí.

Jedním z úkolů TOS je boj proti prostředkům odepírajícím přístup do chráněného prostoru A2/D2 (Anti-access and area denial).

Jde zejména o nejrůznější systémy pozemní protivzdušné obrany (PVO), jako je například velmi dobře známý ruský komplet PVO S-400 Triumf. S tím souvisí i vývoj naprosto zásadní nové vojenské taktiky rojení, kdy se do akce koordinovaně zapojí desítky nebo stovky zcela autonomně se chovajících dronů. Tyto drony budou mít jediný úkol – zničit (najít, vyřadit, prozkoumat, vystrašit, atd.) cíl. Jak úkol provedou, bude zcela na nich.

Princip útoku roje proti S-400, nebo dalším prostředkům PVO, je jednoduše vyslat do oblasti velké množství (desítky nebo stovky kusů) dronů, nebo chytrých zbraní, které mohou létat ve formaci, neustále komunikovat mezi sebou, koordinovat svůj postup podle aktuální situace, rozdělovat si úkoly a zvolit nejlepší vzorec útoku.

Drony musí být velmi levné a postradatelné, takže nebude vadit jejich zničení prostředky PVO protivníka – ba i naopak, pokud nepřítel vyplývá drahou a nedostatečnou municí proti dronům, nemůže ji použít proti drahým pilotovaným letadlům.

Celý systém S-400 může mít pod jedním centrálním velením maximálně 8 palebných komplexů (chceme-li baterií), každý komplex může mít maximálně 12 odpalovacích vozidel a dokáže postřelovat maximálně deset cílů, na které může navádět maximálně 20

raket. Teoretický limit celého systému S-400 je 80 cílů a 160 raket. Střelecký radiolokátor S-400 jednoho palebného komplexu (baterie) tedy dokáže navádět v jeden okamžik maximálně deset střel, ale „jen“ v omezeném úhlu azimutu.

Teoreticky tak velký počet bojových dronů útočících z více stran dokáže S-400 překonat. Samozřejmě nepočítáme s tím, že jednotlivé části S-400 (místa velení a řízení, radiolokátory) mohou být chráněny prostředky PVO krátkého dosahu, jako je například Pancir-S1.

V každém případě této teorii silně (dle vyčleněného rozpočtu) věří americké letectvo, které zaúkolovalo firmy Lockheed Martin a Northrop Grumman vývojem „rojících“ se střel s plochou dráhou letu. Program nese jméno Gray Wolf a každá firma dostala na výzkumné a vývojové práce prozatím 110 milionů dolarů.

Každá ze čtyř fází „spirálového“ vývoje programu Gray Wolf potrvá 18 měsíců a první skončí v roce 2019. Na konci každé fáze dojde k posouzení pokroku a případně se rozhodne o změnách v koncepci. Všechny čtyři vývojové fáze skončí v roce 2024. Poté letectvo rozhodne o případném zavedení střel Gray Wolf do výzbroje.

Střely Gray Wolf budou během vývoje testovány na stíhačkách F-16, ale cílem je vytvořit zbraně nasaditelné na stíhačkách F-35, F-15E, F/A-18 i bombardérech B-1, B-2 a B-52.

Technických podrobností o programu je málo. Mělo by jít o modulární střely s plochou dráhou letu, které půjde vybavit různým užitečným nákladem – bojovou hlavicí, prostředky radioelektronického boje, mikrovlnným dělem, senzory, klamnými cíli atd. Modularita umožní také snadnější modernizaci a úpravu střel (nová avionika, elektronika, více paliva, účinnější motor, atd.).

Cílem programu Gray Wolf je rovněž navrhnout velmi levnou střelu s velmi krátkou

dobou výroby, a to i při nízkosériové výrobě. V případě potřeby tak půjde střely vyrábět velmi rychle v obrovských množstvích. Jde o zajímavý koncept ekonomického boje. Americké letectvo může mít ve výzbroji jen málo samotných zbraní, ale zároveň budou k dispozici chráněná výrobní zařízení, která mohou v případě potřeby okamžitě spustit velkosériovou výrobu.

Protivník tak bude nucen reagovat nejen na samotné zbraně zavedené ve výzbroji, ale i na výrobní možnosti amerického letectva. Cílem programu Gray Wolf jednoduše je, aby protivník ekonomicky krvácel na vývoji protipatření.

Lockheed Martin může jako základ střel Gray Wolf použít střely s plochou dráhou letu AGM-154 JSOW nebo AGM-158 JASSM. Jedna střela JASSM však stojí milion dolarů a Lockheed Martin se snaží cenu stlačit na 800 000 dolarů. Problémem tedy nebude

samotná technika, ale spíše levná výroba střel Gray Wolf.

Cíle programu Gray Wolf jsou podobné jako cíle programu Gremlins od americké vojenské výzkumné agentury DARPA. Program Gremlins je ale zatím čistě výzkumný program a zdá se, že americké letectvo má v plánu dotáhnout celý koncept do operačního použití. Není jasné, zda existuje nějaká přímá technická spojitost mezi oběma programy.

Podobné cíle má i program LCASDS (Low-Cost Attritable Strike Unmanned Aerial System Demonstration) jen s tím rozdílem, že se LCASDS soustředí na vývoj levných „rojících“ se bezpilotních letadel, nikoliv střel. Klíčovým prvkem programu LCASDS je rovněž vývoj inovativních výrobních postupů s cílem urychlit a zlevnit výrobu.

Text: Jan Grohmann,

foto: US Air Force, DARPA a Kratos Defense

F-117A Nighthawk definitivně vyřazen

Legendární bombardovací letouny Lockheed F-117A Nighthawk byly z operačního provozu US Air Force vyřazeny už v roce 2008, většina z nich je ale od té doby udržována ve stavu umožňujícím v případě potřeby opětovné zprovoznění. Podle nejnovějších informací už ale americká Sněmovna reprezentantů a Kongres jedná o zrušení příslušného nařízení, což by umožnilo definitivní likvidaci zbytku flotily.

Když v srpnu 1980 americký ministr obrany Harold Brown oficiálně potvrdil, že Spojené státy mají k dispozici technologie, na jejichž základě stavějí letoun, který bude neviditelný pro radary protivníka, vyvolalo to doslova senzaci, a to v celosvětovém měřítku.

Nový přístup – ošklivé letadlo

V rámci US Air Force se ve spolupráci s domácím leteckým průmyslem už od počátku 70. let minulého století prověřovaly technologie, které by dokázaly výrazně snížit tzv. efektivní odrazovou radarovou plochu letadel neboli RCS (Radar Cross Section), což je parametr udávající, jak výrazně je objekt viditelný pro konvenční radiolokátory. Základní zadání tedy bylo zřejmé – zajistit, aby se od nového letounu odráželo co nejmenší množství radarových paprsků, a pokud už se budou odrážet, aby tak činily jiným směrem než k anténě, z níž byly vyslány.

Po mnohaletém základním výzkumu, který zastřešovala agentura DARPA (Defense Advanced Research Projects Agency) a při němž byly mimo jiné využity také výsledky práce jednoho z ruských matematiků, který se zabýval metodami výpočtu RCS, byl v listopadu 1978 uzavřen kontrakt se společností Lockheed na stavbu prototypu i následnou sériovou výrobu nových letounů. Přestože označení F-117A logicky evokovalo stíhací

stroj, ve skutečnosti byl Nighthawk od počátku vyvíjen jako úderný, tedy bombardovací letoun, u něhož se nepočítalo s použitím v rámci vzdušného boje. Vše bylo naopak podřízeno vlastnostem stealth, díky nimž měl být schopen „nepozorovaně“ pronikat do týlu protivníka a tam ničit vysoce důležité a chráněné pozemní cíle.

Na přelomu 70. a 80. let minulého století už mohli konstruktéři využívat výpočetní techniku usnadňující návrh aerodynamické koncepce, který by odpovídal požadavkům na schopnosti stealth. Její výkon ovšem nebyl ještě tak vysoký, aby dokázali vytvořit aerodynamicky „čistý“ a „elegantní“ letoun, jakým se později stal například bombardér B-2 Spirit. Nighthawk se naopak vyznačoval na svou dobu značně futuristickými tvary, kdy celý jeho drak byl sestaven z množství rovných hladkých panelů, jejichž vzájemné napojení bylo řešeno formou dlouhých rovných hran. Spodní část křídla a centroplánu tvořily jednu rovnou hladkou plochu, horní část naopak připomínala jakousi „pyramidu“, na níž nebylo jediné oblé místo. Hranaté tvary dostal jak překryt kokpitu, tak i vstupy vzduchu k motorům a jejich výstupní trysky, jejichž konstrukce byla navíc navržena tak, aby výrazně snižovala tepelnou stopu. Letoun v žádném případě nepůsobil jako

aerodynamicky navržený objekt a skutečně jím do značné míry ani nebyl. Za letu byl ve všech třech osách značně nestabilní a jeho bezpečnou pilotáž bylo možné zajistit pouze pomocí počítačem kontrolovaného elektroimpulzního řízení FBW (Flight-By-Wire), které bylo čtyřnásobně zálohováno. Výhodou ale byl fakt, že řada těchto klíčových systémů mohla být převzata z jiných, již existujících bojových letounů.

Požadavky na „neviditelnost“ F-117A se projeví také v absenci palubního radiolokátoru, jehož vyzařování by bylo značně demaskujícím prvkem, a absencí systému přidavného spalování dvojice proudových motorů General Electric F404-F1D2, z nichž každý tak poskytoval tah „jen“ 48 kN. V kombinaci s tvarováním draku a křídla tak mohl letoun dosáhnout pouze podzvukové rychlosti $M=0,92$. Veškerá výzbroj byla nesena ve vnitřní pumovnici rozdělené na dvě části, kdy v každé byl umístěn pouze jeden zbraňový závěsník. Nighthawk mohl nést výzbroj do hmotnosti 2 300 kg, představovanou laserem naváděnými pumami řady GBU-10 a GBU-12 Paveway II, GBU-27 Paveway III, pumami se satelitním/inerciálním navedením GBU-31 JDAM, v jeho portfoliu byla ale také puma B61 s jadernou hlavicí. K zaměřování výzbroje používal dvojici elektrooptických senzorových hlav IRADS (Infra-Red

Acquisition and Detection System) umístěných v horní a spodní části přidě a vybavených denní a infračervenou noční kamerou a laserovým značkovacím.

Samostatnou kapitolou protiradarových opatření byl u F-117A jeho speciální nátěr, který díky svému složení pohlcoval radarové paprsky, respektive je do značné míry přetvářel v teplo. V rámci sériové výroby byly velké části povrchu letounu opatřeny tímto tenkým „filmem“ ještě před finální montáží s tím, že některé menší plochy a mezery byly následně vyplněny barvou stejných vlastností. Speciální povrch ovšem kladl velké nároky na obsluhu letounu, neboť byl velice citlivý na mechanické poškození, přičemž velký vliv na výslednou hodnotu RCS mohlo mít i pouhé špatné dotažení šroubů v rámci pravidelné údržby. Při ní bylo pochopitelně nutné některé krytky otevírat, a tak se jejich okraje často doplňovaly o speciální barvu jen pro každý samostatný let. Složitě technologie a provozní opatření ovšem svůj účel splnila na svou dobu téměř dokonale – efektivní radarová odrazová plocha F-117A činila pouhou 0,001 m².

V průběhu výroby ovšem docházelo k různým úpravám a vylepšením, a tak nakonec existovalo sedm odlišných variant

protiradarového potahu, přičemž zcela shodný nátěr údajně neměly žádné dva Nighthawků z celé flotily. Ke sjednocení zbarvení F-117A tak došlo až po roce 1998, kdy byl jejich povrch obnovován v rámci generálních oprav. Tehdy byla také zkonstruována speciální robotická stříkací linka, která dokázala za dodržení přísných pravidel aplikovat absorpční nátěr na celý letoun, bez nutnosti demontáže jednotlivých částí draku.

Přísně tajný operační provoz

První z celkem pěti prototypů YF-117A poprvé vzlétl ze základny Groom Lake, nacházející se ve vojenské oblasti známé jako „Area 51“ v Nevadě, dne 18. června 1981. Během následných testů nebyly zjištěny žádné zásadní konstrukční nedostatky, a tak už od roku 1982 byly letectvu dodávány také první sériové stroje F-117A, jichž bylo do července 1990 vyrobeno celkem 59 kusů.

K oficiálnímu odtajnění a představení Nighthawku v podobě jedné zrnité fotografie došlo až v listopadu 1988, tedy šest let po zařazení do výzbroje. V té době už bylo dodáno více než 50 strojů sériové výroby, jejich provoz se ale řídil přísnými

bezpečnostními procedurami. Naprostá většina letů F-117A se odehrávala pouze v nočních podmínkách, aby se snížilo riziko odhalení stroje. Teprve po jeho oficiálním odtajnění byly povoleny také denní výcvikové lety a jednotka se přejmenovala na 37th Tactical Fighter Wing. V roce 1992 pak byla celá flotila přemístěna na základnu Holloman AFB v Novém Mexiku, kde sloužila v rámci 49th Fighter Wing.

Ministerstvo obrany Spojených států chtělo nové letouny F-117A poprvé bojově nasadit už v říjnu 1983, kdy je plánovalo využít při úderu na teroristickou skupinu v Libanonu, která byla zodpovědná za zabití 183 amerických vojáků v Bejrútu. Stroje už byly tehdy vyzbrojené a připravené, rozkaz k úderu byl ale zrušen pouhých 45 minut před vzletem. Na poslední chvíli bylo odloženo také jejich nasazení v operaci El Dorado Canyon v Libyi v dubnu 1986, přestože byly tehdy vyhodnoceny jako nejlepší platforma pro danou misi. Svou roli ovšem sehrál i fakt, že operační velitelství v oblasti de facto ani nevědělo o existenci Nighthawku, natož pak o jeho unikátních schopnostech, a tak jej do svých operačních plánů ani nemohlo zařadit.

Svou bojovou premiéru si tak F-117A odbyl až 19. prosince 1989, kdy bylo šest letounů (plus dva záložní) vysláno v rámci operace Just Cause nad Panamu, kde probíhala operace proti tamnímu vůdci Noriegovi. Vinou změn operačního plánu prováděných na poslední chvíli, špatné komunikace a špatné viditelnosti cílové oblasti ale nálet úspěšný nebyl a pumy svrhly pouze dva stroje. Svou pověst si ale flotila „neviditelných“ letounů vylepšila v rámci operace Desert Storm uskutečněné v roce 1991 v Iráku. Nighthawky tam absolvovaly téměř 1 300 bojových letů, při nichž zničily velký počet vysoce důležitých cílů, a to s velmi vysokou přesností a účinností.

Důležitou roli sehrál F-117A také v operaci Allied Force, během níž NATO provedlo sérii náletů na pozice ozbrojených sil Jugoslávie. Nicméně právě v této operaci utrpěl Nighthawk také zřejmě největší újmu na své pověsti. Jugoslávské protivzdušné obraně se podařilo 27. března 1999 jeden ze strojů zachytit a nad územím Srbska sestřelit pomocí poměrně zastaralého protiletadlového raketového systému, vycházejícího z ruského prostředku S-125 Něva. Jeho pilot se úspěšně katapultoval a byl později vyzdvížen záchranným týmem, nicméně letoun nebyl po dopadu zcela zničen a jeho části se s největší pravděpodobností dostaly do Ruska a Číny. Šlo o poslední a jedinou bojovou ztrátu F-117A, při předchozích leteckých haváriích ovšem bylo zničeno dalších šest strojů a také dva technologické demonstrátory označované jako Have Blue.

Příliš jednoúčelový stroj

Přestože USAF nasadilo letouny F-117A také v rámci dalších operací, například Enduring

Freedom a Iraqi Freedom v letech 2001 a 2003 v Iráku, jejich sláva v té době pomalu upadala. V nových typech ozbrojených konfliktů totiž nebyly požadavky na schopnost překonávání PVO protivníka a vlastnosti stealth zdaleka takové, jako na schopnost přímé letecké podpory pozemních vojsk a rychlou reakci na měnící se situaci na bojišti. A tu bohužel Nighthawk nenabízel. Celý operační koncept počítal s tím, že F-117A bude nasazován v rámci předem a detailně naplánovaných misí a bude ničit předem známé a identifikované cíle. K boji s různými povstaleckými skupinami ovšem nebyl určen a pro použití v roli „obyčejného“ bombardéru zase neměl příliš velkou nosnost výzbroje, zejména pokud jde o možnost nesení pouhých dvou kusů pum.

Od doby jeho vzniku navíc do značné míry zastaraly také technologie stealth, které při jeho výrobě byly uplatněny. Nejen sestřelení nad Srbskem, ale zejména moderní radarové i pasivní sledovací systémy ukázaly, že Nighthawk není zdaleka tak „neviditelný“, jako byl na začátku 80. let. Americké letectvo se proto nakonec už v roce 2005 rozhodlo,

Základní TTD F-117A

Nighthawk

Rozpětí	13,20 m
Délka	10,09 m
Výška	3,78 m
Plocha křídla	73 m ²
Hmotnost prázdného letounu	13 380 kg
Max. vzletová hmotnost	23 800 kg
Max. rychlost	M=0,92
Operační dostup	13 700 m
Dolet bez tankování za letu	1 720 km
Posádka	1 pilot

že jeho vyřazení, plánované původně na rok 2011, urychlí, k čemuž bylo motivováno také snahou o finanční úspory. Koncem roku 2006 tak byla zrušena jednotka zajišťující výcvik pilotů a jednotlivé stroje začaly být postupně stahovány z provozu, který byl oficiálně ukončen 22. dubna 2008.

Zatímco čtveřice prototypů YF-117A byla umístěna do různých muzeí v USA, naprostá většina ze zbývajících letounů byla přemístěna na jejich původní nevadskou základnu na stělnici Tonopah, kam poslední stroj přelétl 11. srpna 2008. Od té doby jsou tam letouny zakonzervovány a uskladněny s demontovanými křídly v klimatizovaných hangárech, což by mělo zaručit, že v případě potřeby je bude možné znovu zprovoznit. Jak již ale bylo zmíněno, současná administrativa USA už jedná o jejich definitivním sešrotování. Jejich roli totiž postupně převzaly bombardéry B-2A Spirit a řadu jejich úkolů budou moci plnit i nové letouny F-35 Lightning II, které jsou rovněž stavěny v souladu s požadavky na vlastnosti stealth.

Text: Tomáš SOUŠEK,
foto: USAF, Lockheed Martin

CV90 jakožto samohybný minomet

Pokračující evoluce vozidel CV90 je důležitým faktorem, který může mít vliv i na budoucí výzbroj AČR. Tyto stroje z portfolia společnosti BAE Systems Hägglunds AB jsou totiž žhavými kandidáty v připravovaném výběrovém řízení na nákup nových bojových vozidel pěchoty pro českou armádu. Proto jistě nelze nechat bez povšimnutí informaci, že koncem loňského srpna norské Ministerstvo obrany oznámilo, že převzalo první čtveřici CV90 uzpůsobených jako samohybné minomety.

Připomeňme, že modernizační program v Norsku zavedeného typu CV90 začal v červnu 2012, kdy se objevil požadavek na upgrade 103 kusů CV9030N Mk.I na vyšší standard Mk.III a objednávka na dalších 41 nově vyrobených strojů.

Úprava starších CV9030N Mk.I začala v roce 2013 a k 25. únoru 2014 předali zástupci BAE Systems norskému Ministerstvu obrany první modernizovaný kus, jenž následně absolvoval vojenské zkoušky. Na základě jejich úspěšného završení byla v roce 2015 zahájena sériová montáž. Ta skončila v roce 2017, přičemž dodávky od výrobce ke koncovému uživateli by měly pokračovat ještě v průběhu letošního roku.

Dohromady mají norské pozemní síly za přibližně 1,25 mld. USD získat do svého arzenálu 144 obrněnců CV90 v šesti různých verzích – 74 bojových vozidel pěchoty (tj. stormpanservogn), 21 bojových průzkumných vozidel (oppklaringsvogn), 15 velitelsko-štabních vozidel (stridsledelsesvogn), 16 obrněných ženijních vozidel (stormingeniørsvogn), 16

víceúčelových vozidel (multivogn) a dvou vozidel pro školení řidičů.

Právě předposlední ze jmenovaných modifikací – multivogn čili „multivozidlo“ – lze variabilně upravit dle konkrétního plněného úkolu do podoby samohybného minometu (tato konfigurace má být primární), obrněné ambulance, popřípadě transportéru pro přepravu osob či materiálu. Celkem 16 těchto vozů bude postupně rozděleno do dvou rot po osmi kusech mezi Panserbataljonen (Obrněný prapor) s domovskou posádkou v městečku Setermoen a Telemark bataljon (Prapor Telemark) mající základnu v obci Rena, oba ze sestavy jediného bojového svazku norských pozemních sil nazvaného Brigade Nord (Brigáda Sever). V jejich sestavě nahradí dnes již zastaralý samohybný minomet NM 204 PBK (Norsk modell 204 Pansret BombeKaster), což je místní označení pro typ M125, tj. obrněný transportér M113 osazený zbraní ráže 81 mm.

Primární výzbroj dodaných „multivozidel“ tvoří komplet VingPos MWS (Mortar Weapon System) od německé společnosti Rheinmetall

Defence, založený na minometu L16A2 a systému řízení palby VingPos. Jeho odměr je limitován hodnotou 180° (nanejvýš 90° vlevo a vpravo od podélné osy vozidla), náměr při střelbě se pohybuje mezi 45 až 86°. Velkou výhodou je minimální zpětný ráz, neboť energii vzniklou výstřelem absorbuje dvojice hydraulických tlumičů a snižuje ji z 412 kN na pouhých 100 kN. Pro blízkou ochranu stroje i jeho osádky se využívá nainstalovaná zbraňová stanice Protector RWS s kulometem M2HB ráže 12,7mm (alternativně nahraditelným 40mm automatickým granátometem Mk.19). Kromě dvou členů (střelce a velitele) ve věži bude osádka dále doplňovat řidič.

Osádka CV90 v modifikaci samohybný minomet se sestává ze čtyř osob – řidiče, velitele, mířiče a nabíječe. Vozidlo o hmotnosti 27,7 t dosahuje nejvyšší rychlosti 60 km/h.

Text: Dušan Rovenský, foto: Forsvaret

Domino

Jezdkyně na čtyřkolovém motocyklu Olga Roučková, členka Dukly Praha, potvrdila skvělou připravenost na Rallye Dakar. Dorazila do cíle jubilejního 40. ročníku nejnáročnějšího motoristického maratonu v argentinské Córdobě. Svůj stroj Yamaha dovezla na 26. místě v kategorii quad a skončila na třetí příčce podkategorie Woman bike.

Sedmáct příslušníků polního chirurgického týmu, který působil v Iráku od prosince 2016 do června 2017, převzalo z rukou amerického velvyslance v Praze Stephena B. Kinga medaile za svou službu. Vojákům předal vyznamenání The Meritorious Service Medal a také The Army Commendation Medal, které se udělují za výjimečné a záslužné činy, vedoucí k úspěchu celé operace.

Na veletrhu Gaudeamus v pražských Letňanech představila Univerzita obrany Brno nabídku studijních programů tisícům budoucích maturantů. Na výstavišti probíhal již 11. ročník Evropského veletrhu pomaturitního a celoživotního vzdělávání Gaudeamus 2018. Vojenská univerzita nabízí zájemcům pro studijní rok 2018/2019 studium v souvislých pětiletých a šestiletých magisterských studijních programech zaměřených na přípravu velitelského a zabezpečujícího personálu Armády ČR.

Státní podnik VOP CZ
zajistí opravy až do roku
2021

Servis tanků

V současné době je vybudováno komplexní týlové, ženijní a technické zabezpečení a tento projekt byl ukončen v roce 2008. Všechny modernizované tanky jsou spolu s modernizovanými VT-72M4 CZ ve výzbroji 73. tankového praporu v Přáslavicích ze 7. mechanizované brigády Armády České republiky. Nová servisní smlouva zajistí pružné plnění oprav a tím i životnost a chod této techniky.

Hlavní bojový tank T-72M4 CZ je českou komplexní modernizací sovětského tanku T-72 na úroveň srovnatelnou s tanky 3. generace. Tank je vybaven zařízením chránícím tříčlennou posádku, kterou tvoří velitel, střelec a řidič (nabíjení je zajištěno pomocí nabíjecího automatu), a vnitřní výstroj vozidla proti tlakové vlně, radiaci a chemickým látkám. Tank má zařízení pro překonávání vodních toků jízdu pod vodou, zadýmovací zařízení k vytvoření dýmových clon pro maskování a hasicí zařízení pro hašení požáru uvnitř vozidla. Touto modernizací je dosaženo zlepšení palebné síly, ochrany, pohyblivosti a veškeré elektroniky.

Tank je určen k ničení tanků a ostatních obrněných cílů, popř. i živé síly protivníka a proti nízké letícím cílům. 125mm kanón 2A46M tanku T-72M4 CZ s vysoce průbojným projektilem APFSDS-T je schopen bez problému prorazit 500mm pancíř na vzdálenost přesahující 2 000 m, některé zdroje uvádí až 880 mm silný kompozitní pancíř na vzdálenost 3 000 m. T-72M4 CZ tímto může konkurovat ruským T-90S. Podle hodnocení odborníků šlo v té době o nejlepší modernizaci tanku T-72.

Doba platnosti rámcové dohody je do konce roku 2021. Technika, která bude sepisována a je uvedena ve smlouvě, zahrnuje modernizované tanky, tedy konkrétně T-72M4 CZ (27 ks), T-72M4 CZ velitelský (3 ks) a vyprošťovací tank VT-72M4 CZ (3 ks). Servis samozřejmě zahrnuje jednotlivé náhradní díly určené pro modernizované tanky. Rámcová dohoda řeší servis, kontrolní prohlídky (defektace), běžné opravy a technickou údržbu ZDÚ 6 (zvláštní druh údržby definovaný

technickými podmínkami, rozšířený o další nutné úkony; číslo 6 znamená, že se provádí jedenkrát za šest let, a to ve VOP CZ, s. p.). Dále se počítá s ukládáním techniky na 12 měsíců. Technické zásahy, či lépe řečeno opravy se budou provádět buď ve VOP CZ, s. p., nebo u VÚ 4423 Přáslavice. Pokud by došlo k ukládání techniky na 12 měsíců, je místem poskytování služby vždy VÚ 4423 Přáslavice. Součástí smlouvy není technické zhodnocení, tedy další modernizace uvedených tanků.

Text a foto: Michal Voska

A fakta

VOP CZ je státní podnik založený Ministerstvem obrany ČR a jeho hlavním cílem je zabezpečovat potřeby české armády. Zabývá se především vývojem, výrobou, servisem a modernizací pozemní vojenské techniky. V minulosti podnik vyrobil např. 107 obrněných vozidel Pandur II pro Armádu České republiky. V roce 2016 podnik VOP CZ oslavil 70 let své existence. V současnosti zaměstnává více než 860 lidí.

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete na terénním vozidle NIMR RIV, které představil mimo jiné na loňském ročníku Bahen státní podnik VOP CZ, čtyři rozdíly?

Jednu z firem, které by měly zájem dodávat Armádě České republiky terénní vozidla NIMR RIV a NIMR AJBAN nahrazující stávající Land Rover a UAZ, je státní podnik VOP CZ sídlící v Šenově u Nového Jičína. Tato česká zbrojovka by vozidlo vyráběla ve spolupráci se společností Emirates Defence Industries, které již třetím rokem dodává pancéřové kabiny. Obrněné speciály AJBAN a RIV s pohonem 4x4 se mohou pochlubit nejnovějšími technologiemi balistické ochrany a ochrany proti výbuchu. Vozidla by byla vyráběna v celé řadě variant. Na fotografii je vozidlo NIMR RIV s nákladní korbou. Výrobce ho vybavil motorem o výkonu 300 koní a osmistupňovou automatickou převodovkou. Dosahuje rychlosti až 180 kilometrů za hodinu. Součástí dodávky je lafetáž pěchotních zbraní ráže 7,62 mm a 12,7 mm. Je předurčeno především pro speciální síly.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, ilustrace: archiv AR

Rozdíly: chybí přední světlomet, dům, označení VOP a byl přidán řidič

RECENZE

Jana Vrzalová

Zasnoubena se smrtí

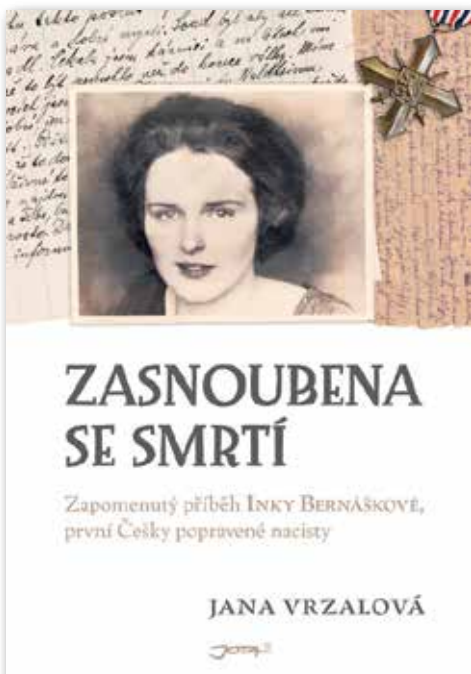
Zapomenutý příběh Inky Bernáškové, první české odbojařky popravené nacisty.

Řadou dobových, veřejnosti dosud neznámých či jen zcela výjimečně publikovaných snímků, dokumentů a plakátů bohatě doplněná publikace Zasnoubena se smrtí z pera novinářky, spisovatelky a překladatelky Jany Vrzalové je inspirována pohnutými životními osudy první české ženy popravené nacisty Ireny Bernáškové (7. 2. 1904 – 26. 8. 1942) a jejího otce, předního českého grafika Vojtěcha Preissiga (31. 7. 1873 – 11. 6. 1944). Irena Bernášková, známá jako Inka, byla mimořádnou osobností dvacátého století. Rodiče ji vychovali v silném vlasteneckém duchu. Byla obdařena talentem na jazyky, analytickými schopnostmi a obrovskou odvahou, jíž převyšovala i muže té doby. Po vzniku Protektorátu Čechy a Morava všechny své schopnosti vynaložila na osvobození rodné země – Československa. Její odbojová činnost byla úzce spjata především s vydáváním ilegálního časopisu V BOJ, se získáváním prostředků a techniky na jeho výrobu, ale také s převáděním československých vojáků do zahraničí. Po zatčení podle skromných odhadů při výsleších mlčením zachránila na tři stovky spolupracovníků. Veškerou odbojovou práci brala na sebe. Spolu s Inkou Bernáškovou se vracíme do doby, kdy šlo o bytí či nebytí našeho národa i Československa. Knížka, která je zhmotněním paměti o naší minulosti v té nejtragičtější podobě, je prolutím literatury faktu s beletrií.

Počet stran: 369

Vydalo: Nakladatelství JOTA

Text: Michal Voska

Od úmrtí druhoválečného veterána kapitána Karla Vrdlovce uplynulo patnáct let

Jednooká legenda od Dunkerque

Český národ má slabost nejen pro husitskou tradici, ale díky Žižkově legendě i pro jednooké vojáky. V minulosti se přitom nejednalo pouze o premiéra a ministra obrany generála Jana Syrového. Během obléhání francouzského přístavu Dunkerque za druhé světové války na sebe svou odvahou upozornil rovněž velitel 2. motorizované roty Čs. samostatné obrněné brigády major pěchoty Karel Vrdlovec.

Karel Vrdlovec se narodil 8. října 1914 v Českém Dubu. Po absolvování hranické akademie v roce 1938 se stal důstojníkem pěchoty. Jeho vojenská kariéra v prvorepublikové armádě však byla příliš krátká. Jen obtížně se vyrovnával se ztrátou pohraničí a s obsazením zbytku Československa německou armádou. A tak v létě roku 1939 překročil hranice do Polska. Zde se přihlásil do čs. legionu, stal se velitelem čety. Po napadení Polska a zhroutení fronty ustupoval společně s dalšími našimi vojáky na východ. Dvacátého září 1939 se jim podařilo dostat do Rumunska, kde byli internováni. Po propuštění pokračovali přes Istanbul a Alexandrii v cestě do Francie. V Agde, kde se mezitím formovaly naše jednotky, se hlásil 29. října. Stal se velitelem 1. roty čs. pěšího pluku 1.

Ústupové boje

V červnu 1940 se se svou jednotkou přesunul na frontovou linii v operačním pásmu francouzského VII. armádního sboru. Jeho pluk byl začleněn do sestavy 23. divize a z Montigny-sur-Aube se urychleně přemístil do prostoru Coulommiers, které se nacházelo asi čtyřicet kilometrů východně od Paříže. Hned následujícího dne zaujal pluk posílený dvěma francouzskými prapory a ženijní rotou postavení na předmostí řeky Grand Morin. Zde ho ale čekal jen krátký boj s předemnutými německými jednotkami. Již

ve večerních hodinách přišel rozkaz k ústupu. Mezitím Němci obsadili Paříž. Za této situace dostal Vrdlovcův pluk rozkaz ustoupit k Montereau a opevnit se na jižním břehu řeky Seiny.

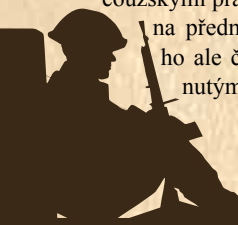
Vývoj situace na frontě však tak trochu předběhl toto nařízení. Když po vyčerpávajícím pochodu dorazil v noci pluk k řece, Montereau a nedaleký sklad pohonných hmot po bombardování hořely. Most přes řeku byl zatarasen zaklíněnými zničenými vozidly. Když se konečně podařilo ženistům shodit poškozenou techniku do řeky a uvolnit cestu přes most, bylo již pozdě. Přesně v pět hodin ráno 15. června totiž Francouzi podle původních rozkazů vyhodili most do vzduchu. Do té doby se přes něj na druhou stranu dostala jen část našeho pluku. První československý prapor, jehož součástí byla i Vrdlovcova rota, se opozdil a zůstal tak na břehu, který v té době již obsazovali Němci. Části praporu se ještě podařilo přejít po poškozeném železničním mostě, ale i tato ústupová cesta byla záhy Němci odříznuta.

První rotě poručíka Vrdlovce a některým dalším našim jednotkám bezprostředně hrozilo zajetí. Právě v tomto okamžiku prokázal poručík poprvé mimořádnou odvalu a fyzickou zdatnost. Během těchto ústupových bojů a za neustálého dotírání nepřátelského letectva přeplaval dvakrát Seinou, aby získal pro svou rotu tolik potřebné vory a improvizovaná plavidla. Na nich pak dostal většinu našich vojáků na druhou stranu.

Přes Gibraltar do Británie

Když se naši vojáci dostali na jižní břeh, okamžitě se zformovali a na vyvýšeném, porostlém terénu zaujali v sedm hodin ráno obranu. O pouhou hodinu později obsadil protivník severní břeh a začal se připravovat na překonání vodního toku. Československým vojákům se až do odpoledních hodin úspěšně dařilo mařit všechny jeho pokusy dostat se na druhou

Karel Vrdlovec (uprostřed) při obléhání Dunkerque

stranu. Pak ale přišel rozkaz velitele divize, aby se československé jednotky stáhly na jih. Hrozilo jim totiž obklíčení.

Dne 22. června 1940 podepsal maršál Philippe Pétain ponižující příměří. Do jihofrancouzského přístavu Sète dorazily zbytky Vrdlovcovy roty o tři dny později.

Hned následujícího dne se i se zbytkem svých vojáků nalodil na palubu Rod el Farag. Tato egyptská nákladní loď zamířila z francouzského Sète do Gibraltaru. Tam se zařadila do početnějšího konvoje a z bezpečnostních důvodů zamířila nejdříve k Azorským ostrovům. Teprve odtud nabrala kurz směrem na Anglii. Do Liverpoolu dorazil poručík Vrdlovec 13. července 1940. Zde byl nejdříve ustanoven do funkce velitele roty. Z důvodu nedostatku mužstva a velkého počtu důstojníků byl později přeřazen na post velitele čety.

Rozhodl se zvýšit si svoji vojenskou kvalifikaci, a tak se přihlásil do celé řady speciálních kurzů. V roce 1941 se při výcviku těžce zranil granátem na hlavě a na noze. Následkem tohoto zranění přišel o pravé oko. Černá páska přes něj ho doprovázela po celý zbytek života. Další vážné zranění potkalo Karla Vrdlovce o dva roky později při jednom z německých náletů na Británii.

Dobýval Dunkerque

Počátkem září 1944 odjel již v hodnosti kapitána jako velitel 2. roty motorizovaného praporu Čs. obrněné brigády do Francie. Následovaly čtyři týdny vyčkávaní na přidělení úkolu a doplnění jednotek. V říjnu 1944 dostala naše brigáda za úkol obléhat přístav Dunkerque, ve kterém se bránilo zhruba 12 000 Němců. Přestože došlo k jejímu posílení některými francouzskými jednotkami, byla početně i výzbrojí podstatně slabší než nepřítel. Ten byl velmi dobře opevněn v přístavním městě, kde navíc zatopil nejhroženější oblasti a útočné směry.

Kapitán Vrdlovec se od samého počátku se svou jednotkou velice aktivně zapojil do obléhání. Nejvýznamnější naše útočné akce se uskutečnily 28. října a 5. listopadu 1944. Hned při prvním útoku se Vrdlovcova rota, podobně jako mnohé další jednotky, vyznamenala.

Po těchto dvou významných útočných akcích našich vojáků získaly boje převážně poziční charakter s řadou drobnějších průzkumných a speciálních operací. A právě to byla oblast, ve které měl kapitán Vrdlovec nemalé zkušenosti a schopnosti. V československé brigádě byl vyhlášeným specialistou na průzkumnou činnost v nepřátelských liniích. Díky své odvaze se postupně stal doslova legendou nejen mezi našimi, ale i nepřátelskými vojáky.

Na německé straně byl proslulý svou odvahou major Turke. Jeden z československých důstojníků Bohuslav Šulc, který v dubnu 1945 padl právě u Dunkerque do německého zajetí, vzpomínal později na následující příhodu. „Německý poddůstojník, který mě vyslychal, vyslovoval právě jméno majora Turkeho, podobně jako ostatní němečtí vojáci, s úctou a obdivem. Přitom se mne zeptal, jak se jmenuje náš Turke. Neměl jsem ponětí, o kom mluví. Měl asi na mysli někoho, kdo dělal Němcům podobné lumpárny jako Turke nám. Když podotkl, že nosí přes jedno oko černou pásku, vzpomněl jsem si, že jsem slyšel o našem jednookém esu. Teprve po návratu ze zajetí jsem se dozvěděl jeho jméno. Jednalo se o kapitána Vrdlovce.“

V boji pokračoval i po roce 1948

Po válce se kapitán Vrdlovec vrátil do Československa. Po nezbytné repatriční dovolené byl přidělen jako učitel na Vysokou školu válečnou v Praze Dejvicích. Osudný se mu stal únorový převrat v roce 1948. Již v polovině března 1948 byl přemístěn k pěšímu pluku 48 do Benešova. Karlu Vrdlovcovi byla jasné, že dny jeho vojenské kariéry jako důstojníka ze Západu jsou sečteny. A tak již počátkem dubna podruhé ve svém životě uprchl do zahraničí.

Přes Německo se dostal do Velké Británie. Netajil se svým odporem ke komunistickému režimu ve vlasti. A právě to byl důvod, proč se rozhodl proti němu bojovat. Společně s generálem Sergejem Ingrem, plukovníkem Karlem Procházkou a Karlem Zavadilem počátkem února 1949 založil Československý zpravodajský úřad. Ten byl partnerem a později dokonce součástí britské zpravodajské služby SIS. Velice aktivně se také zapojoval do činnosti Československé obce legionářské v exilu. Působil jako praporečník a sekretář této organizace.

Satisfakce se mu dostalo až po listopadu 1989. Byl rehabilitován a povýšen. V roce 1995 ho prezident Václav Havel jmenoval do hodnosti generálmajora v.v. Karel Vrdlovec zemřel ve věku nedožitých osmdesáti devíti let 9. února 2003 v Londýně.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA, VHÚ

Bitva o železniční uzel Bachmač, od které v těchto dnech uplynulo sto let, měla rozhodující význam pro další osud legií

Bitva o koleje

Kalendář ukazuje 13. března 1918. Od rána je sychravo. Krutý zimní čas vrhá do tváří vojáků Kobou armád sníh a zledovatělou vodu. Němci obsadili velikým obloukem vesnice na západě a na severu od Bachmače. Musí dobýt tuto stanici za každou cenu. Děla duní a kulometry polykají celé pásy patron. Němci útočí na Česnokovku. Čechoslovákům přicházejí nové roty na pomoc. Vyrážejí do protiútoků, Němci jsou zahráni zase na dva kilometry od stanice. Situace se opakuje. Útok střídá protiútok. Jen velice pomalu se bojující linie přibližuje k Bachmači. To už se ale stmívá. Je večer, boj utichá. Kolem půlnoci opouští Bachmač poslední vlak s Čechoslováky. Ve čtyři hodiny ráno 14. března obsazují němečtí vojáci tento významný komunikační uzel.

Bitva o ukrajinský železniční uzel Bachmač se určitě nezařadila do TOP žebříčku vojenských bitev. Možná ani v naší vojenské historii jí nepatří úplně přední místa. Trvala jen šest dnů, během kterých zemřelo čtyřicet pět legionářů. Pro další existenci legií však měla doslova strategický význam.

Museli spoléhat na sebe

Po převzetí moci v Rusku bolševiky se již koncem roku 1917 museli naši legionáři vypořádat s poměrně složitou situací. Vše vyvrcholilo v únoru 1918. Ukrajina se odtrhla od Ruska, vyhlásila samostatnost a požádala o ochranu Centrální mocnosti. Německé a rakousko-uherské divize toho využily a začaly prakticky bez většího odporu nevídaným tempem postupovat Ukrajinou směrem na východ. Obzvláště kritickou se začala stávat situace především pro útvary legionářské 1. čs. divize, která byla v té době dislokována v okolí Žitomiru.

Ve čtvrtek 7. února 1918 prohlásil oficiálně T. G. Masaryk Čs. armádní sbor v Rusku za autonomní součást československého vojska ve Francii. Hned následující den obsadily bolševické jednotky po bojích s ukrajinskou armádou Kyjev. Za daných okolností bylo zřejmé, že jediná cesta pro naše legionáře do Francie vede dlouhou oklikou na východ přes Vladivostok. Pěším pochodem se 23. 2. 1918 začaly československé jednotky stahovat směrem na Kyjev. Bylo to

skutečně již v hodině dvanácté. Jen krátce poté totiž vstoupila do Žitomiru německá armáda.

Českoslovenští vojáci urazili denně třicet až padesát kilometrů. V patách jim byli Němci. Přesto je podle svědků možné označit morálku našich vojáků za vysokou. Všichni věděli, že se od tohoto okamžiku musejí spoléhat výhradně na sebe. Několikrát byl zadní voj ustupující divize vystaven útoku pancéřovaných automobilů tvořících předvoj útočnicka. Vždy se je ale podařilo odrazit. Při těchto konfliktech došlo ke ztrátám na obou stranách.

Po pětidenním pochodu dorazila divize do Kyjeva. Stále ale ještě pokračoval závod s časem. Další den potřebovala na překonání města, musela se dostat na druhý břeh Dněpru. Mosty přes něj byly našťastí v rukou příslušníků 2. čs. divize. Večer 1. března 1918 vstoupily německé jednotky do Kyjeva. Kombinovaný německo-ukrajinský oddíl druhý den ráno zaútočil na most přes Dněpr bráněný legionářským 2. střeleckým plukem. Jedna z německých skupin se dokonce v době vyjednávání dostala přes Dněpr a zaútočila legionářům do týla. Podařilo se jí však rozpráshit.

Jako by ještě veškerého chaosu nebylo dost, podepsala bolševická vláda s Centrálními mocnostmi 3. března 1918 brestlitevský mír. V této mírové smlouvě se zavázala nejen k významným územním ústupkům, ale i k velkým finančním reparacím.

Závody o Bachmač

V té době ale již jednotky 2. čs. divize mířily směrem ke sto šedesát kilometrů vzdálenému železničnímu uzlu Bachmač. Jejich úkolem byla nejen obrana celé této oblasti až do doby, než tudy projedou pluky 1. čs. divize, ale i zajištění dostatečného počtu lokomotiv a vagonů. V pondělí 4. března 1918 obsadil třetí prapor 6. střeleckého pluku „Hanáckého“ bez boje samotnou Bachmač. Zde se již nacházela četa našeho úderního praporu. Němci drželi severněji položený Gomel a právě odtud začali postupovat na tento uzel. Na obsazení stanice Snovskaja reagovali legionáři zajištěním důležitého železničního mostu přes řeku Děsnu. Tato skupina, jejíž velení převzal štábní kapitán Ladislav Junger, byla později ještě posílena o rotu a kulometné oddíly 7. střeleckého pluku „Tatarského“. Předsunuté jednotky Jungrovovy skupiny se v této oblasti jako první střetly s Němci 8. března 1918 u stanice Měny. Zároveň také přišlo hlášení o postupu německých jednotek i z Kyjeva. Následující den se ukázalo, že nepřítel se pokouší o obchvat legionářů bránících Bachmač jak ze severu, tak i ze západu. Naštěstí ale do Bachmače dorazil zbytek 6. střeleckého pluku. Velení na celém úseku převzal jeho velitel plukovník Jaroslav Červinka. Hned druhý den ráno zahájil zkušený voják kapitán Eduard Kadlec, který prošel nejen rakousko-uherskou armádou, ale i službou v belgickém

Kongu, z Česnokovky postup proti nepříteli. Jeho úkolem bylo opět ovládnout železniční most přes řeku Děsnu, ze kterého byli legionáři převahou protivníka vytlačeni. Kadlec měl k dispozici necelých pět set vojáků, dvacet kulometů a improvizovaný opevněný vlak s dělem. Německé jednotky bránící stanici Doč byly zpočátku zaskočeny prudkostí útoku. Legionářům se podařilo obsadit nejen nádraží, ale i část obce. Úspěšný útok však netrval dlouho. Němci se rychle vzpamatovali a uvědomili si, že mají značnou převahu, a to především v palebné síle. Čechoslováci se postupně dostávali do prudké křížové palby kulometů umístěných na střechách domů. Silná byla i dělostřelecká podpora. Ztráty narůstaly. Jedna z německých kulek zasáhla do hlavy i kapitána Kadlece. Velení musel převzít štábní kapitán Junger. Skupina byla nakonec nucena se ve večerních hodinách organizovaně stáhnout do výchozí stanice Česnokovka. I tak bylo možné považovat útok za úspěšný. Podařilo se nejen získat tolik potřebný čas, také ztráty protivníka byly veliké a to ho vedlo, pokud se týče dalších postupů, k nemalé opatrnosti.

Maskovali se Rusy

Protivník však zaútočil na Bachmač i ze západu. Němci použili lsti. Do vlaku plného vlastních vojáků nabrali ještě ruské vojáky vracující se ze zajetí. Naši legionáři si takto oklamání pustili soupravu na nějakých padesát metrů. Teprve potom zjistili, o co se ve skutečnosti jedná, a zahájili palbu. Tento útok se podařilo ještě odrazit. Pod dalším náporem, prováděným dvěma německými vlaky podporovanými souběžně postupující pěchotou, však museli Čechoslováci ustoupit. Po třetí hodině odpoleďní Němci definitivně obsadili stanici Pesky. V tomto okamžiku již byla situace především pro jednotky 1. divize skutečně kritická. Němci drželi pozice vzdálené jen dva kilometry od trati Ična – Bachmač, po které musely projet vlaky s našimi vojáky. Naštěstí se ale na bojišti objevují čerstvé síly, se svým praporem přichází pozdější náčelník Hlavního štábu prvorepublikové armády, v té době kapitán Ludvík Krejčí. Přijíždějí také tři prapory záložního pluku. Nakonec se daří německé jednotky přinutit k ústupu a vytvořit dostatečné předpolí pro průjezd

vlaků. Večer posilují obranu Bachmače také jednotky 1. divize, konkrétně 4. střelecký pluk „Prokopa Holého“.

V tomto okamžiku jsou Čechoslováci z nejhroššího venku. A to i přesto, že se bojuje ještě několik dalších dnů. V úterý 12. března 1918 přichází informace, že poslední československý vlak by měl projíždět Bachmačí druhý den kolem třetí hodiny ranní. Po tomto termínu se měli legionáři držící obranný prsteneček začít stahovat k železniční křižovatce. Skutečnost byla ale přece jenom poněkud složitější. Nepřítel následujícího dne ještě zaútočil v několika vlacích. Posledním československým jednotkám

se podařilo opustit Bachmač směrem na východ až 13. března ve velice pozdních večerních hodinách.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA

1918
100
2018
SPOLEČNÉ STOLETÍ

Německé jednotky v Kyjevě.

Od bitvy u Sokolova, kde padl Hrdina SSSR kapitán Otakar Jaroš, uplynulo sedmdesát pět let

Nemohl nebýt hrdinou

Někteří lidé si jméno Otakara Jaroše spojí výhradně s minulým režimem. Stal se pro ně synonymem komunistického výkladu historie druhé světové války. Kapitán Otakar Jaroš byl ve skutečnosti vynikající voják, tvrdý, nekompromisní velitel, který měl ke komunistickým ideálům daleko. Jeho jediným „prohřeškem“ bylo, že padl v bitvě, která se později stala základním kamenem československo-sovětské vojenské historiografie. Ani to ale nemůže změnit nic na skutečnosti, že padl jako hrdina.

Otakar Jaroš se narodil 1. 8. 1912 v Lounech v rodině topiče c. k. státních drah. Bylo mu pouhých osm měsíců, když se celá rodina z důvodu přeložení otce přestěhovala do Mělníka. Zde se malý Otakar od dětských let velice intenzivně angažoval v místním Sokole a skautské organizaci. Měl blízký vztah ke všem možným sportům. Studoval na místním gymnáziu. To však nedokončil a přestoupil na Vyšší školu elektrotechnickou do Prahy.

Jako elektrotechnik byl v roce 1934 povolán k 3. telegrafickému praporu pěšího pluku 17 do Trnavy. Zde absolvoval poddůstojnickou školu a v hodnosti desátníka byl odeslán do Školy pro záložní důstojníky v Turnově. V srpnu 1937 absolvoval Vojenskou akademii v Hranicích a nastoupil do funkce zástupce velitele náhradní telegrafní rotu u telegrafního praporu 4 v Prešově. V listopadu 1937 se u té samé jednotky stal velitelem čety 4. rotu. Zde prodělal mobilizaci a sloužil až do osudového 15. března 1939 a následné likvidace československé branné moci.

Z Polska ustoupil do Sovětského svazu

Otakar Jaroš překročil na Ostravsku polskou hranici 12. srpna 1939 a o dvanáct dní později byl prezentován ve funkci velitele telegrafní rotu v Bronowicích. Po napadení Polska Německem ustupoval s naším legionem směrem na východ a dostal se podobně jako mnozí další vojáci

do internačních táborů v Suzdalu a Orankách. Zde krátce zastával funkci velitele spojovací čety a velitele důstojnické školy. Ještě před přepadením Sovětského svazu byl v lednu 1940 povolán do Moskvy, kde působil jako radista. V dubnu 1941 byl začleněn do zpravodajské skupiny připravované k vysazení na Slovensku. Tato operace byla ale v důsledku napadení Sovětského svazu Německem nakonec zrušena. Jaroš nastoupil jako radista k naší vojenské misi v Moskvě. Na podzim roku 1941 se dočkal povýšení na poručíka.

Podobně jako většina příslušníků tzv. oranské skupiny byl v Buzuluku prezentován již v únoru 1942 a zároveň ustanoven velitelem 1. rotu, což svědčí o jeho nesporných velitelských kvalitách. Jaroš byl tvrdým, náročným, ale přitom oblíbeným velitelem. Podle svědectví některých součastníků jeho sebevědomí téměř hraničilo až s jistým furiantstvím. V této souvislosti je potřeba připomenout, že v této době pořad ještě nebyl důstojníkem z povolání. Do této skupiny byl přeřazen až k 1. 9. 1942.

Místo motorizace Sokolovo

V Buzuluku byl od 1. rotu na několik měsíců odvelen, aby mohl vykonávat funkci velitele poddůstojnické školy a připravit tak kvalitní kádr těch nejnižších velitelů. O jeho smýšlení z této doby svědčí například jednoznačný postoj vůči tzv. hvězdářům, jak se v jednotce říkalo lidem s komunistickým smýšlením.

V lednu 1943 odešel v čele své rotu s ostatními příslušníky praporu na frontu. Následoval tři sta padesát kilometrů dlouhý pěší přesun náročným zimním terénem. Prvního března dorazil Jaroš s praporem do Charkova. Z původně plánovaného odpočinku spojeného s motorizací jednotky a slavnostní přehlídkou však sešlo. Čtvrtá německá armáda totiž prorazila voroněžskou frontu a valila se na Charkov. Už 2. března byl vyhlášen ostrý bojový poplach. Fasovala se munice a granáty. Prapor měl zaujmout téměř patnáctikilometrový úsek na řece Mža. Mělo mu to umožnit hrdinství vojáků 78. gardového střeleckého pluku, který jen několik desítek kilometrů před touto záchytnou linií bojoval s obrovskou přesilou. Právě zde se rodila legenda „ukrajinských panfilovců“. Pěťadvacet příslušníků 1. čety 8. rotu pod velením poručíka Šironina bránilo od 2. března železniční přejezd u stanice Bespalovka. Během pěti dnů padlo dvacet vojáků této čety. Mezi pěticí, která přežila, nebyl nikdo nezraněn. Ustoupili teprve v okamžiku, kdy se podařilo našemu praporu a ostatním jednotkám dobudovat obranu na řece Mža.

K obraně nejtěžšího předsunutého postavení u vesnice Sokolovo se dobrovolně hlásil nadporučík Otakar Jaroš se svou 1. rotou. V jeho rozhodnutí ho prý utvrdil hrdinský příklad široninců.

Otakar Jaroš (vlevo) s Bohumírem Lomským a Ladislavem Bedřichem

Otakar Jaroš se zdraví s ministrem obrany londýnské vlády Sergejem Ingramem

Českoslovenští široninci

Bojový rozkaz dostali českoslovenští důstojníci v budově mirgorodské školy, kde sídlil praporeční štáb. Jaroš se tehdy přihlásil a žádal plukovníka Ludvíka Svobodu o to, aby obrana Sokolova, kde měl být vybudován protitankový uzol, byla svěřena právě jeho první rotě. „Jsem rád, že si to přeješ. Počítal jsem s tím. Nejtěžší úkol v praporu se vždycky dává první rotě. Takže Sokolovo brání 1. rota, zesílená jednou četou těžkých kulometů, četou minometů, dvěma družstvy zákopníků, třemi družstvy rozvědčích automatčků, jednou četou protitankových pušek, četou protitankových kanonů a jednou pěší četou,“ vyhlásil bez nějakých dalších formalit bojový rozkaz velitel praporu.

Na druhou stranu řeky Mža se 1. rota přesunula 4. března a hned začala budovat obranu. O dva dny později došlo k prvním střetům průzkumných hlídek. Osudový den však měl nastat až 8. března. Okolo půl druhé odpoledne zaútočilo čtrnáct nepřátelských tanků na Sokolovo. Palbou sovětských posilových prostředků (dělostřelecké a raketometné baterie) umístěných za řekou a protitankových prostředků, které měla k dispozici 1. rota, se podařilo ztec

velice rychle zastavit. Tři obrněnce navíc zůstaly stát na místě a vyvalil se z nich mohutný dým. Obránci Sokolova jásalí, hned při prvním útoku se jim podařilo zlikvidovat tři tanky.

Hořely jen dýmovnice

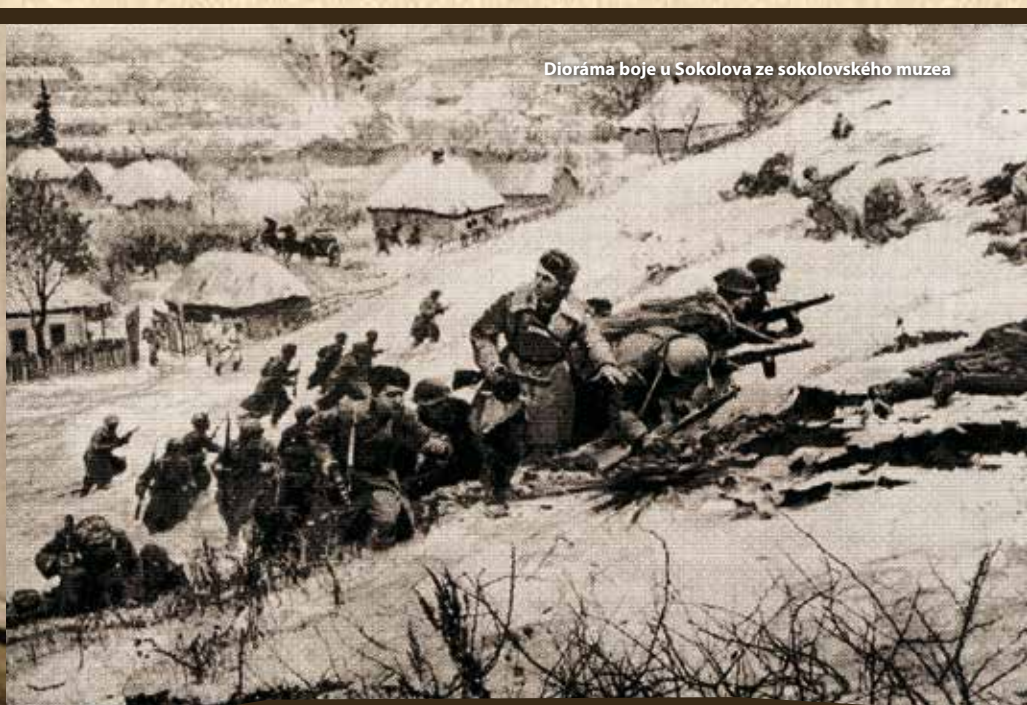
Ve skutečnosti se jednalo jen o průzkum bojem spojený s válečnou lstí. Osádky německých tanků zásah předstíraly, imitovaly jej za pomoci dýmovnic. Když pak zhruba o dvě hodiny později začal skutečný útok, měli Němci již rozkrytou sokolovskou obranu. Hned prvními přesně mířenými výstřely domněle zničených tanků zlikvidovali jedno ze dvou protitankových pětačtyřicetimilimetrových děl a těžký kulomet.

Obráncům Sokolova kromě praporeční palebné podpory již zůstal jen jeden protitankový kanon, protitankové pušky a granáty. Zbraně, které nemohly prorazit čelní pancíř německých tanků. Střílelo se tedy na pás nebo z boku a zezadu pod věž či do prostoru motoru. Těmito prostředky samozřejmě naši vojáci nemohli zadržet lavinu tanků, která se na ně valila. Údaje o jejich počtu se liší. Za čísla blízká se realitě

je možné považovat, že Němci na tomto úseku nasadili čtyřicet tanků a dvacet obrněných vozidel.

Na pravém boku pronikli obrněnci do vesnice. Přesto se ještě několikrát podařilo odrazit pěchotu. Ztráty však byly velké. Okolo páté hodiny odpolední zaujali obránci kruhovou obranu u sokolovského kostela, kde bylo velitelské stanoviště. A právě při těchto krvavých bojích byl nadporučík Otakar Jaroš zabit. Podle jedné z verzí se chystal hodit pod příjíždějící německý tank granát, když ho zasáhla dávka z kulometu přímo do hrudi. Podle jiné způsobily smrtelné zranění střepiny granátu. V každém případě byl zasažen do prsou. Nedozvěděl se už, že i přes obrovskou německou přesilu se jemu a jeho vojákům podařilo udržet představené postavení až do okamžiku, kdy se oteplilo a z řeky Mža se stala protitanková překážka.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA

Dioráma boje u Sokolova ze sokolovského muzea

Rukávové znaky

manuál profesionálního vojáka

Na představení hodnostních systémů armád NATO jsme navázali dalším seriálem. V něm se budeme po řadu měsíců zabývat rukávovými znaky útvarů a zařízení nejen AČR, ale celého resortu.

Centrum letecké záchranné služby

Je dislokováno na bývalých vojenských letištích Plzeň-Líně a Bechyně. Jedná se o zdravotnické vojenské zařízení úzce kooperující s poskytovatelem letecké techniky – 24. základnou dopravního letectva Praha-Kbely. Poskytuje kompletní leteckou záchrannou službu pro Plzeňský, Karlovarský, Ústecký a Jihočeský kraj.

Vojenský zdravotní ústav

Sídlí v Praze. Jeho odbory jsou umístěné v Českých Budějovicích (odbor preventivní péče) a v Těchoníně (odbor biologické ochrany). Vojenský zdravotní ústav je odborným zařízením ve struktuře Agentury vojenského zdravotnictví Armády České republiky. Jedná se o specializované zařízení s celoarmádní působností, které plní úkoly spojené s výkonem státní správy v ochraně veřejného zdraví, včetně výkonu státního zdravotního dozoru v ozbrojených silách.

Agentura vojenského zdravotnictví AČR

Je podřízena sekci podpory Ministerstva obrany a je odborným prvkem pro řízení a organizaci poskytování zdravotních služeb a veterinárního zabezpečení resortu MO ČR v operacích na území ČR i mimo ně. Tyto úkoly plní i ve prospěch aliančních sil na území ČR. Odpovídá za nakládání se zdravotnickým a veterinárním materiálem, s léčivými, se zdravotnickými prostředky a návykovými látkami.

6. polní nemocnice

Je předurčena k realizaci zdravotnického zabezpečení úrovně ROLE 2, ROLE 2/E a po doplnění specializovaným zdravotnickým vybavením, materiálem a specialisty z vojenských nemocnic a ÚVN Praha (jako jsou zejména neurochirurg, oftalmolog, stomatolog a dalšími dle charakteristiky plněného operačního úkolu) úrovně ROLE 3. Plní úkoly zdravotnického zabezpečení v rámci brigádního úkolového uskupení na bázi 4. brigády rychlého nasazení. Je dislokována v Hradci králové. Zaměření sedmé polní nemocnice je stejné jako šesté. Také její znak se liší pouze číslem.

Centrum vojenské kynologie

Je výcvikovým zařízením Armády České republiky se sídlem v Chotyni, určeným k plnění úkolů vojenské kynologie pro resort Ministerstva obrany. K jeho hlavním úkolů patří zabezpečení výcviku kynologických odborností (kynologů, velitelů družstev psů, psůvodů) a služebních psů resortu.

Centrum zdravotnického materiálu

Je zařízením, jež zabezpečuje všechny aktivity zdravotnické služby AČR po stránce materiální a technické. Sídlí v Bystřici pod Hostýnem. Zdravotnickým materiálem zásobuje jednotky pozemních i vzdušných sil a další útvary a zařízení AČR, tedy i centra zdravotních služeb. Rozhodujícím způsobem se podílí na vybavení a zásobování všech zahraničních misí zdravotnickým materiálem. Centrum je rovněž nejvyšším orgánem kontroly léčiv AČR.

Interní komunikační portál

← → www.ikp.army.cz

Na portále se opakovaně objevují dotazy, týkající se výdělečné činnosti vojáků. Tazatelé se zajímají i o „sdílenou ekonomiku“. V článku se budeme zabývat jedním takovým dotazem, který se týká pronájmu, poskytování ubytování a podnájmu.

Dotaz:

Dobrý den. Je sdílená ekonomika výdělečnou činností? Jaký je vlastně rozdíl mezi pronájmem bytu a poskytováním ubytování v rámci Airbnb? Potřebuji k tomu souhlas služebního orgánu? A co když umožním podnám v bytě, který mám sám pronajatý? Jde také o výdělečnou činnost, k níž potřebuji souhlas služebního orgánu, nebo je to stejné jako u pronájmu?

Odpověď:

V prvním případě (pronájem bytu – § 2235 občanského zákoníku) se nejedná o živnost [§ 3 odst. 3 písm. ah) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)]. Tuto výdělečnou činnost je možno považovat (**pokud se jedná o byt ve vlastnictví vojáka**) za správu vlastního majetku ve smyslu ustanovení § 47 odst. 3 zákona o vojácích z povolání, u kterých **voják nepotřebuje souhlas služebního orgánu**.

Ve druhém případě (poskytnutí ubytování – § 2326 občanského zákoníku) jde jednoznačně o výdělečnou činnost ve smyslu ustanovení § 47 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, k níž **voják potřebuje písemný souhlas služebního orgánu**. Pokud je taková výdělečná činnost (poskytování ubytování) prováděna soustavně, jedná se o živnost (§ 2 zákona č. 455/1991 Sb.), k jejímuž provozování je potřeba živnostenské oprávnění [příloha č. 4, bod 55 (ubytovací služby) zákona č. 455/1991 Sb.].

Ve třetím případě (podnám – § 2275 občanského zákoníku) jde opět o výdělečnou činnost ve smyslu ustanovení § 47 odst. 1 zákona o vojácích z povolání, k níž **voják potřebuje písemný souhlas služebního orgánu**, protože **nespravuje svůj vlastní majetek**, ale vykonává výdělečnou činnost formou podnájmu bytu třetí osobě, který není v jeho vlastnictví (kde je sám v nájmu). V tomto případě nerozhoduje, zda a jak velký zisk je podnájmem získán. Uvedené ustanovení se navíc v řadě případů v současnosti populární „sdílené ekonomiky“ ani nepoužije, byť jde jednotlivé druhy právních vztahů jen velmi těžce, bez bližšího posouzení, odlišit. Právě z tohoto důvodu je souhlas potřebný.

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

K tomu, abyste mohli na svém mobilním telefonu či tabletu číst QR kódy, **musí mít vaše zařízení fotoaparát a nainstalovanou čtečku čárových kódů**. Pro prohlížení QR kódů s webovou adresou je nutné mít aktivované datové připojení k internetu (buď jako mobilní data, nebo připojení přes Wi-Fi).

Načtení QR kódu je opravdu velmi snadné...

- Spustit aplikaci čtečka QR kódů ve vašem smartphonu.
- Zaměřit na obrázek QR kódu a počkat, než jej čtečka zaostří a naskenuje.
- Zvolit akci, kterou vám čtečka nabídne. Např. když se jedná o webovou adresu, nabídne vám otevření webu v internetovém prohlížeči vašeho mobilu.

Aktuální číslo A reportu ve formátu PDF naleznete po načtení QR kódu na obálce. Multimediální obsah článku naleznete po načtení QR kódu u článku.

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 542, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Milan Syrový

Jazyková korektura: Tomáš Xaver

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje
VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Olga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011

ISSN 1211-801X

Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 24. 1. 2018

Toto číslo vyšlo dne: 12. 2. 2018

Foto na titulní straně: Michal Voska

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.marek@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Milan Syrový (grafik)
telefon: 973 215 595
e-mail: grafika.syrovy@gmail.com

Jan Kouba (fotograf)
telefon: 973 215 664
mobil: 606 674 257
e-mail: foto.kouba@volny.cz

informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejněný příspěvek, musí jí autor zaslat tyto údaje:

- jméno a příjmení,
 - datum narození (NE rodné číslo!),
 - údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ, anebo osobu mimo resort,
 - adresu bydliště.
- V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:
- číslo VÚ či VZ a město posádky,
 - číslo účtárny Agentury finanční, který je vyplácí
- V případě osoby mimo resort:
- číslo účtu, na který má být poslán honorář,
 - název a číslo banky,
 - na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního listku k tomuto účtu.

Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasláním článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.

V letním období byl součástí služební tělovýchovy plavecký výcvik

Pohled na služební tělovýchovu a vývoj požadavků tělesné zdatnosti příslušníků armády

Meziválečné období 1918–1939

Moderní armáda kteréhokoliv státu v úsilí po dosažení vysokého stupně bojovosti musí při přípravě vojsk sladit několik základních faktorů. Vedle dobře zvládnuté bojové přípravy je to: moderní výstroj, výzbroj, morální stav, odborná připravenost, psychická odolnost a v neposlední řadě i fyzická zdatnost. Snad nikdo dnes nepochybuje, že voják musí být tělesně zdatný. Jaké ale parametry má tato zdatnost mít? Jakými metodami a formami se jí má co nejefektivnějším způsobem dosáhnout? To jsou otázky, na něž je potřeba hledat odpověď. Jejich aktuálnost narůstá s každou změnou strategie a taktiky boje. Z uvedeného může být poučný pohled na vývoj v této oblasti v předcházejícím období.

Do první světové války v armádě Rakouska-Uherska, kterého jsme byli součástí, nemůžeme o služební tělovýchově v pravém slova smyslu hovořit. Tělesná zdatnost se dosahovala výcvikem a ten byl v případě mužstva používán i jako prostředek k vynucování si poslušnosti a kázně vojáků. Po první světové válce se tělovýchova stala důležitým výcvikovým, ale i výchovným prostředkem. Představitelé armád, v průběhu několikaletého válečného konfliktu, došli k poznání, že bez odpovídajících mravních a tělesných kvalit vojsk není možné dosáhnout

úspěchu. V tomto období se tedy poprvé setkáváme s požadavky na tělesnou zdatnost vojáků. Ty byly zveřejněny výnosem MNO č. 338-1/8 z 29. ledna 1921.

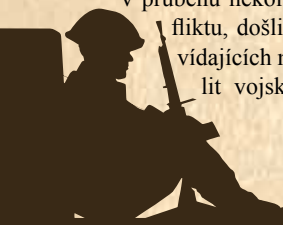
Dosti dobří – jeden nebo několik výkonů nižších, než je uvedené v tabulce

Dobří – všechny výkony stejné, nebo lepší než uvedené v tabulce

Velmi dobří – všechny výkony jsou stejné, nebo lepší v tabulce

Uvedená baterie testů byla určena pro přezkoušení prezenčně sloužících vojáků při nástupu do služby. V metodických pokynech pro přezkoušení bylo zveřejněné i doporučení pro realizaci služební tělovýchovy. V obsahu se doporučovaly: cvičení prostné, cviky užité, drobné a velké hry, sporty individuální a společné. Rozdíl v postupu mezi jednotlivými výkonnostními kategoriemi záležel v průměrném odstupňování dávek cvičení. Cvičení se mělo realizovat zvolna, soustavně a nepřetržitě.

Disciplína	Dosti dobří	Dobří	Velmi dobří
100 m	15 vt.	15 vt.	14 vt.
1 000 m	3,45 min.	3,45 min.	3,30 min.
Skok do výšky	1,10 m	1,10 m	1,25 m
Skok do dálky	4 m	4 m	4,5 m
Vrh koulí (7,25 kg)	5,75 m	5,75 m	6 m
Vzepření činky (jedenkrát)	30 kg	30 kg	40 kg
Plavání 50 m	1,30 min.	1,30 min.	1,10 min.

Velení tělesa mělo na realizaci služební tělovýchovy dohlížet, aby nedocházelo k přepínání mužstva. Úroveň své připravenosti si mohli vojáci vyzkoušet při pravidelných sportovních dnech, které organizovala vojenská tělesa a posádky při významných státních výročích. Povinnost organizovat sportovní dny byla zakotvena i ve služebním tělovýchovném předpisu „Tělesná výchova vojska československého“ s označením Vo-1a. Ten platil až do roku 1935, kdy byl nahrazen novým předpisem Vojenský tělocvik s označením Š-I-1, kde povinnost pravidelné organizace sportovních dnů nebyla zakotvena. Novým předpisem se snížil i počet hodin služební tělovýchovy ze dvou dvojhodinovek na dvě jednohodinovy. Povinné sportovní dny se organizovaly:

- **1. března** – soutěžilo se v šestibojí, který sestával z prostných cvičení, skoku do dálky, skoku do výšky, běhu na 200 m, hodů granátem a v chůzi s výzbrojí na 10 km.

- **1. května** – obsahem tohoto sportovního dne byl závod jednotlivců a všestranný závod družstev, který obsahoval cvičení prosté, cvičení na koni na šířku, běh na 100 m, skoku do výšky, hod granátem a šplh na laně.

- **14. června** – sportovní den obsahoval závod jednotlivců a závod družstev a sestával z prostných cvičení, přeskočení přes koně na délku, cvičení na bradlech, skoku do dálky, běhu na 200 yardů přes nízké překážky, hodů granátem a zvedání břemen.

- **28. října** – sportovní den sestával ze zápolení jednotlivců a družstev. Pro jednotlivce byly vypsány následující disciplíny: přespolní běh na 10 km, běh na 500 m, 5 km, překážkový běh přes vysoké překážky na 120 yardů a překážkový běh přes nízké překážky na 200 yardů, hod granátem, hod diskem, vrh koulí, skok do dálky, skok do výšky, skákací můstky, řecko-římský zápas a chůze s výstrojí na 10 km.

Účast mužstva na sportovním dni byla povinná. Účastník si mohl vybrat disciplínu, v níž bude soutěžit. Tyto soutěže byly organizovány jako postupové. Na stupni divize, respektive samostatná brigáda, se tvořilo družstvo, které příslušný celek reprezentovalo na armádním mistrovství. Tyto se organizovaly od roku 1923.

Ranní cvičení Dunajská kasárna Bratislava

Každoročně se organizovaly jen armádní mistrovství v lyžování.

Vlastní realizace služební tělesné tělovýchovy do značné míry závisela na osobním vztahu příslušného velitele k dané oblasti. Velitelský sbor u jednotek – nižší důstojníci, získávali odborné předpoklady na škole, kterou absolvovali. V tomto období to byla Vojenská akademie v Hranicích na Moravě. Tělesná výchova se realizovala v rozsahu jedné hodiny týdně a měla koeficient 1, což v praxi znamenalo, že úspěšně mohl školu absolvovat i akademik s nevyhovujícím prospěchem z tělesné výchovy. Na vojenskou akademii navazovala Vysoká válečná škola v Praze. I v této škole byla tělesná výchova součástí učebního programu. Do roku 1938 nebyla předmětem, který se hodnotil. Situace se změnila v září 1938, kdy byl vydán nový vnitřní pořádek Vysoké válečné školy, kdy se hodnocení z tělesné zdatnosti stalo součástí komplexního hodnocení posluchače.

I když Československá branná moc byla budovaná jako armáda demokratického státu, existoval v služební tělovýchově rozdíl mezi mužstvem a gážistami, tj. profesionálními vojáky. V případě nižších důstojníků na velitelských pozicích se počítalo s jejich vedením služební tělovýchovy. Zpočátku se služební a zájmová tělovýchova značně prolínala a nemalý podíl na jejím zabezpečení měl tělovýchovný referent, který vykonával tuto službu mimo svého funkčního zařazení. Tělovýchovný referent vojenského tělesa byl vybrán z řad nižších důstojníků a vzdělání si mohl doplnit na Vojenské tělocvičné škole, která byla vyšší střední školou. V roce 1933 byla tato škola po reorganizaci armády zrušena.

Text: Peter Bučka, foto: archiv autora

Omluva

V minulém čísle A reportu jsme v tomto seriálu zaměřeném na období druhé světové války omylem zveřejnili dvě fotografie z prvorepublikové armády s popiskem Atletické závody Jericho 23. 1. 1941. Tímto se všem čtenářům omlouváme.

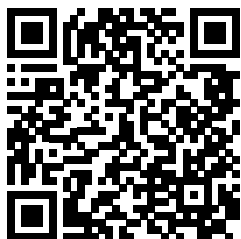

**ITY MŮŽEŠ
JEDNOU POTŘEBOVAT
POMOC!**

**Vojenský fond
solidarity**

**číslo sbírkového účtu
44665522/0800
variabilní symbol 918**

www.acr.army.cz